

CECE ORGAN VNI!

39

julij 2025

Ars organi Sloveniae

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 R

Vsebina / Contents

Nove orgle v župnijski cerkvi sv. Vida v Šentvidu pri Stični z novimi vprašanji v prihodnost [3]

Naslovnica / Front cover

Šentvid pri Stični, igralnik z orglami. (Aleš Razpotnik)

ECCE ORGANVM!

Obvestila Ars organi Sloveniae

ISSN 2463-9397

39 – julij 2025

<https://glej.orgle.si/>

Izdaja Jarina Bohinj

Pripravil in uredil Jurij Dobravec

Besedilo, ilustracije in oblika so avtorske.

Uporaba dovoljena samo po predhodnem dovoljenju.

www.orgle.si

Nove orgle v župnijski cerkvi sv. Vida v Šentvidu pri Stični z novimi vprašanji v prihodnost

Luka Posavec in Aleš Razpotnik

Vsebina

Predgovor [4]

Uvod [8]

Zasnova [9]

Kratek pogled v zgodovino

Goršičevih orgel iz cerkve sv. Štefana v Vipavi [13]

Zanimivost [15]

Obiski zgodovinskih inštrumentov Slovenije in Nemčije [16]

Zgledi za zasnovo dispozicije [18]

Resnejši predlogi oblikovanja končne dispozicije [25]

Dispozicija novih orgel v Šentvidu pri Stični [27]

Zbirniki [28]

Crescendo [32]

Orgelska omara [33]

Vetrni ustroj [34]

Igralnik [37]

Traktura [42]

Sapnice [44]

Zvočna zasnova [48]

Zasnova intonacije [52]

Opisi, meritve in naročilo piščalnih registrov [67]

Predgovor

Luka Posavec

Prispevek *Dokumentacija orgel v župnijski cerkvi v Šentvidu pri Stični* (Ecce organvm! št. 27) je govoril o podrobni dokumentaciji Mayer-Jenkovihih orgel v Šentvidu pri Stični in s tem predstavljal prvo javno objavo natančne dokumentacije oz. obdelave orgel v slovenskem prostoru pred začetkom postavitve novih orgel. Vseboval je še kratek pregled zgodovine orgel v župniji Šentvid, povzetek delovanja Mayerjeve orglarske delavnice na Slovenskem in problematiko, s katero se srečujemo na področju dokumentiranja, vrednotenja in ohranjanja orgelske kulturne dediščine.

Pričujoči prispevek se navezuje na projekt načrtovanja in postavitve novih orgel ter naslavlja oz. odpira nova vprašanja tako orglarjem kot tudi organistom v slovenskem prostoru. Na tem mestu je potrebno izpostaviti odnos naročnika in izvajalca del oz. njihove vloge, ali drugače rečeno, do katere mere in kako je pri nas razumljeno medsebojno sodelovanje. Zavedati se moramo, da v Sloveniji nimamo urejenega izobraževanja orglarjev, ki so hkrati izvajalci popravil in restavratorskih del, kot pogosto tudi snovalci novih orgel. Tudi glasbeno-izobraževalni programi predmeta orgel na nobeni stopnji ne predvidevajo zadosti poglobljenega poznavanja glasbila, prav tako nimamo izobraženih organologov, torej oseb, ki bi morale povezati in nuditi odgovore na vprašanja orglarjev. Poleg vsega pa je znanje oziroma kulturni kapital prisoten na terenu, praviloma nezadosten pa v knjigah.

Prispevek podrobneje obravnava:

- pregled zasnove samega projekta načrtovanja in postavitve orgel kot celote, torej osnovnih stadijev priprave in sodelovanja ter pogovorov z župnijo in orglarjem ter s tem oblikovanja končne ideje, zasnove in podobe,
- tehnično plat in obrazložitev delovanja sistemov v orglah,
- opis zvočne zasnove orgel,
- zasnovano intonacije,
- tehnične podatke posameznih registrov (opisi, menzure) in naročanje piščali.

Ob tem se zavedam, da bi morali obravnavati še mnoge druge teme, povezane s projektom obnove v Šentvidu in umeščenostjo projekta v slovensko in širšo orgelsko krajino, kot so na primer:

- širši vplivi za tveganje in posledično odločitev za sodelovanja v projektu (sedanje dogajanje v nemško govorečem prostoru in s tem povezanimi projekti),
- zasnova obveščanja in komunikacije z domačimi župljani ter poskus ustrezne predstavitve domače ter širše orgelske umetnosti ter ideje/zasnove novih orgel (župnijska spletna stran, oznanila, spletne objave, občinski mediji, orgelski cikel, itd...),
- zvočne zasnove manjših oz. srednje velikih orgel konec 19. stol. v začetku 20. stol., obdobja po 2. sv. vojni ter današnjega pogleda,
- celosten podroben opis oz. obrazložitev ter ozadje procesa posameznih stopenj nastajanja dispozicije,
- tromanualnost v nemški orgelski romantiki oz. njene različice/zasnove (Walcker, Ladegast, Sauer, ...).
- problematika elektronike v orglah doma in v tujini oz. nemško govorečem prostoru v zgodovini in danes,
- obnova kovinskega in lesenega piščalja,
- oskrba z vetrom, predvsem v povezavi s t.i. 'igre s sapo' ter njeni estetiki (Franz Liszt (1811–1886), Julius Reubke (1834–1858)),
- zgodovinski razvoj, estetika, možnosti oz. ideja sapnice s stožci,
- estetika crescenda ter zbirnikov (zvočna razmerja): v šentviških orglah se je potek crescenda in vsebina zbirnikov programirala dvakrat (zadnja nastavitev: 9. januar 2024, avtor: Luka Posavec),
- intonacija: razvoj in estetika t.i. stila nemške romantike, estetika godal v nemškem prostoru, zvočne krone v Sloveniji, zgodovina in estetika udarjajočih in prenihajočih jezičnikov v Sloveniji ter njihovo ustrezno naročanje,
- pogled in pričakovanja strokovne ter laične javnosti v Sloveniji glede na znanje in izobraževanje v Sloveniji (razumevanje tehnično-zvočnega koncepta).

V Šentvidu pri Stični tako stojijo orgle, ki odražajo estetiko slovenskega zvoka s konca 19. in začetka 20. stoletja. V inštrument so vključene vse pomembne pridobitve tistega kot tudi današnjega časa. Orgle s svojo moderno zasnovo ter tako starimi kot tudi novimi zvočno-tehničnimi elementi predstavlja edinstveno zgodbo oz. popotovanje.

Domači in širši javnosti smo orgle predstavili v soboto, 11. februarja 2023 po večerni sv. maši. V nedeljo, 12. februarja 2023, jih je slovesno blagoslovil nadškof metropolit Stanislav Zore, ob somaševanju domačega župnika Izidorja Grošlja in stiškega opata Maksimilijana Fileja. Po blagoslovu je na koru zapel združeni župnijski pevski zbor

Spoštovanje in ohranjanje naše glasbene tradicije, ki vključuje tako izobraževanje kot inštrumente, zahteva sodelovanje velikega števila ljudi in skupin ljudi. Pri odločitvah je potrebno upoštevati raznolikost strokovnih mnenj. Spomeniki zgodovinskih obdobj niso zgolj materialna zapuščina, temveč tudi kultura oz. estetika zvoka, kar je potrebno vedno znova ozaveščati. Dandanes je zanimivo vprašanje, kakšna je prihodnost slovenskega liturgičnega inštrumenta. Velikokrat govorimo o tipični slovenski intonaciji. Pa vemo, kaj točno to sploh pomeni? Kaj naj bi bil slovenski zvok in kakšne so slovenske ideje zvoka orgel v romantiki? Ali jim sploh lahko pravimo slovenske ali pa gre le za zamisli posameznikov, ki so se z razumevanjem dogajanja v tedanjem evropskem prostoru uveljavile tudi na slovenskem področju?

Za boljšo predstavo oblikovanja pomislekov, ki se navezujejo na slovensko orgelsko krajino zadnjih 60-ih let in v celoti temeljijo na slovenski literaturi, se zaradi boljšega vpogleda in pregleda v branje priporoča mozaično knjigo *Aspekte der Orgelbewegung* (Merseburger 1995), ob kateri lahko večinoma vsakdo razume svoje nazore, razmišljanje in zaključke. Po padcu Berlinskega zidu leta 1989 se je odprlo novo poglavje v moderni evropski zgodovini orglarstva in razumevanja »Bachove« oz. orgelske glasbe Thurinškega in srednjenemškega področja. Thurinški orgelski stil, ki v celoti – kasneje tudi drugi (npr. francoski) vplivi – tlakuje 19. stoletje in v veliki meri sedanost, žal zaradi političnih razlogov dandanes ni ustrezno naslovljen. Tako je druga polovica 20. stoletja bila poleg ostalega tudi v iskanju novega orgelsko glasbenega izraza/jezika povsem razumno okvirno zaznamovana s severno nemško in francosko estetiko. Prav tako je zanimiv pogled na to, kaj sploh pomeni biti organist/ka in kakšne so danes njegove dolžnosti pri ohranjanju in razvoju orgelske kulture. Evropa je pred ponovnim odkrivanjem lastne kulture, katere odsev oz. del je tudi slovenska orgelska krajina. Sedanji čas je tako povzetek vsega, kar se je zgodilo do sedaj. Ponovno odkrivanje dejstev in hkrati iskanje novega glasbenega izraza. Zgodovina nemške orgelske glasbe je globoko prepletena s teologijo in njenim izrazom (motivika, razmerja). Pri ponovnem odkrivanju starega in v tem iskanju za nas novega, je bolj smiselno iskati odgovore na vprašanje »zakaj«, kot biti prepričan, da so nam ti odgovori že znani.

Danes, ko se močno prepletajo različne kulture in tradicije, se zdi, da se slovenska orgelska identiteta oblikuje skozi stilistične adaptacije oz. ideje tujih vplivov. Vendar pa se pogosto sprašujemo, kje stoji naša kultura in kakšne vrednote prinašamo s seboj, še posebej, ko govorimo o novih generacijah študentov, ki se vračamo iz tujine. Ali smo dovolj seznanjeni z izzivi, ki jih prinaša globalizacija, in kako ti vplivajo na naše dožemanje lastne identitete? Zato se postavlja vprašanje: ali lahko na teh temeljih gradimo prihodnost naše kulture?

pod vodstvom Simone Zvonar, nove orgle pa so zapele pod taktirko domačega organista Roberta Markoviča. Ob tem dogodku je bila izdana tudi publikacija Nove orgle v župnijski cerkvi svetega Vida v Šentvidu pri Stični (Šentvid pri Stični, februar 2023) in podobica. Za oddajo Obzorje duha na RTV Sloveniji je bil posnet prispevek o omenjenih orglah. Orgle so bile uradno prevzete v soboto, 6. aprila 2024.

Prevzem novih orgel v Šentvidu pri Stični. (Gašper Stopar)

Ker inštrument ob svoji rabi postavlja in s tem naslavlja tudi umetniška vprašanja, se je župnija odločila, da v sodelovanju z Zvezo kulturnih društev Občine Ivančna Gorica ter Organistico pripravi cikel treh orgelskih koncertov, v katerem so domači in mednarodni virtuozii prikazali različne zvočnosti. Publiki so tako omogočili, da nove orgle spozna tudi kot koncertni inštrument. V torek, 15. oktobra 2024, se je odvil otvoritveni koncert orgelskega cikla Zvočne impresije romantike, na katerem je nemški organist prof. Martin Sturm (Visoka šola za glasbo Franz Liszt, Weimar) preko svojih improvizacij obsežno predstavil zvočno podobo inštrumenta. Temu je v nedeljo, 15. decembra 2024, sledil adventno obarvani koncert Krčanke Danijeje Slana, zaključil pa se je v nedeljo, 16. februarja 2025, s priznanim slovenskim orgelskim poustvarjalcem in čembalistom Tomažem Sevškom Šramelom. Slednji je koncertni cikel obogatil tudi z zvoki zgodovinskega glasbila, francoskega umetniškega harmonija.

Postavitev novih orgel je bil obsežen, tehnično in strokovno zahteven in poglobljen projekt, ki je v sodelovanje povezal veliko število ljudi v Sloveniji in tudi v Nemčiji. Posebna zahvala gre domačemu župniku Izidorju Grošlju in župnijskemu pastoralnemu svetu. Prav tako gre zahvala domačim zborovodjem in organistom: Robertu Markoviču, Simoni Zvonar, Tanji Tomažič Kastelic, Neži Zvonar in Vidu Verbiču. Hvala pevcem za podporo, organizacijo, potrpljenje in vloženi trud ter Orglarstvu Močnik za zaupanje in opravljeno delo. Posebna zahvala gre tudi Slovenskemu orgelskemu društvu za uradno podporo projekta ter vsem, ki so kakor koli pomagali pri projektu novih šentviških orgel.

Povezovanje in spoštovanje sta temeljna kamna uspešnih projektov in vizije, da skupaj, s pogledom v preteklost, najdemo svojo pot v prihodnost. Dobri medsebojnimi odnosi, razumevanje in podpora drug drugemu so temeljni gradniki naše kulture in s tem boljšega jutri!

Uvod

Župnija Šentvid pri Stični leži v severnovzhodnem delu Občine Ivančna Gorica. Prva listina, ki časovno opredeli šentviško pražupnijo, nosi datum 15. april 1016. Tedaj je cesar Henrik II. v Bambergu na prošnjo svoje žene Kunigunde ter po posredovanju kölnskega nadškofa in bamberskega škofa podaril savinjskemu grofu Viljemu II. obsežna posestva na območju savinjske grofije. Leta 1132 je oglejski patriarh Peregrin I. (?–1161), ustanovitelj cistercijanskega samostana v Stični, v Šentvid napotil prve cistercijane, da bi od tam vodili gradnjo stiškega samostana. V srednjem veku se je šentviška prafara raztezala od reke Save na severu do Krke na jugu. Skozi stoletja so iz nje nastale številne župnije; Šentvid pa vse do danes ohranja močno in povezano župnijo z 12 podružnicami.

Stare orgle v šentviški župnijski cerkvi so bile delo štirih različnih orglarjev. Orgelska omara in pozitiv na korni ograji sta bila iz leta 1838. Cerkev svetega Vida je tedaj dobila nove orgle, ki jih je izdelal Peter Rumpel (1787–1861) iz Kamnika. Glavnino starih orgel pa je, kot njihov največji inštrument na področju današnje Slovenije, v letu 1912 izdelala orglarska delavnica bratov Mayer. Kasneje sta Franc Jenko (1894–1968), leta 1928, in Anton Jenko (1931–2009), leta 1993, orgle še nadgradila. V maju leta 2019 so se pričeli prvi resnejši pogovori o naročilu novih orgel za župnijsko cerkev svetega Vida, pri tem pa se je zastavilo vprašanje, kako ohraniti zvočno izročilo tudi v novem inštrumentu.

Stare Mayer-Jenkove orgle v Šentvidu pri Stični. (Gašper Stopar)

Iz praktičnih razlogov in smiselnosti se staro pogosto umika novemu. Kljub temu pa se moramo zavedati svojih korenin, zato smo stare šentvidske orgle dokumentirali in s tem ohranili tradicijo in izročilo naših prednikov. Na podlagi dokumentacije je bilo ugotovljeno, da zaradi neustreznih posegov in predelav različnih mojstrov v več kot stotih letih ter materialov, ki so bili v izredno slabem stanju, orgel ne bi bilo smiselno obnavljati. Z obnovo namreč ne bi odpravili pomanjkljivosti, ki so se pojavljale že ob postavitvi inštrumenta leta 1912. Velikost orgel ni ustrezala volumnu prostora cerkve, pedalne piščali v veliki oktavi so bile neustrezno menzurirane in posledično v nesorazmerju z manualom, prav tako je izstopala razporeditev oz. natrpanost piščali v orgelski omari. Lesene dele so napadli škodljivci, vetrni ustroj je bil neurejen, prav tako ni bila ustrezna električna napeljava, dostop za vzdrževanje orgel je bil otežen. Vse to je dodatno vplivalo na odločitev, da župnijska cerkev svetega Vida v Šentvidu potrebuje nove orgle.

Zasnova

Pogosto premalo cenimo pomen lastne orgelske kulture, ki je kljub majhnosti naše države pestra in bogata. Tudi zato smo se odločili, da pri načrtovanju novih orgel skrbno in spoštljivo ohranimo zvočno idejo in podobo starih orgel in s tem tudi dediščino naših prednikov. Zahtevna naloga je bila zaupana domačemu, mednarodno priznanemu Orglarstvu Močnik iz Cerkelj na Gorenjskem. Končno ponudbo za nove orgle je Orglarstvo Močnik predložilo 26. septembra 2021. Pogodba z župnijo je bila sklenjena 8. novembra, 13. decembra

2021 pa jo je v imenu Ordinariata Nadškofije Ljubljana potrdil generalni vikar msgr. dr. Franc Šuštar. Tehnična in zvočna zasnova inštrumenta temelji na pridobljenem znanju z obiskov zgodovinskih orgel Slovenije in Nemčije. V veliki meri pa je tudi rezultat projekta Franc Goršič, ki deluje pod okriljem projekta Organistica. Tako smo ponovno obudili zamisli o estetiki zvoka, ki je bila v 19. stoletju prisotna na našem kot tudi širšem kulturnem področju.

Podpis pogodbe med domačim župnikom Izidorjem Grošljem in orglarjem Tomažem Močnikom. (Gašper Stopar)

Zvočna zasnova novega inštrumenta nadgrajuje in slogovno razširja zvočno zasnovo orgel, ki jih je leta 1912 v Šentvidu postavilo orgelsko podjetje Gebrüder Mayer. Novi zvočni okvir se delno zgleduje po mojstrovini, ki jo je naš priznani orglar Franc Goršič (1836–1898) postavil leta 1891 v uršulinski cerkvi v Ljubljani in velja za njegovo najboljše delo, hkrati pa predstavlja zgled za stilistično adaptacijo njegovega drugega obdobja izdelovanja orgel.

Tekom načrtovanja orgel se je ponudila enkratna priložnost, s katero smo se lahko še bolj približali zastavljeni viziji povezovanja tradicije starega in izdelave novega inštrumenta. Orglarska delavnica Močnik je v župniji Vipava po postavitvi novega inštrumenta odkupila piščali starih orgel iz leta 1892, ki jih je izdelal Franc Goršič. Stare piščali so bile nato shranjene in pred ponovno uporabo obnovljene. Tako imajo orgle v Šentvidu pri Stični 14 registrov, ki niso zgolj zvočna replika, temveč originalne zvočne barve Goršičevih orgel. Od teh je deset registrov kovinskih piščali, ki so visoke kvalitete in so bile izdelane pred letom 1892 v nemški orgelski delavnici Gebrüder Link.

Zgodovinske orgle Franca Goršiča (op. 56, 1891), uršulinska cerkev v Ljubljani. (Luka Gojkošek)

Zgodovinske orgle Franca Goršiča (op. 57, 1892), župnijska cerkev sv. Štefana v Vipavi. Stanje pred letom 1965. (Arhiv Uroša Kovača)

Nove orgelske piščali so izdelane na podlagi dokumentacije registrov zgodovinskih orgel. Sedem registrov je tako zasnovanih po vzoru za zvočno zasnovo orgel Goršičevih uršulinskih orgel v Ljubljani. Tako stare kot tudi nove piščali so narejene po Goršičevem vzoru,

kar med drugim pomeni, da imajo t. i. uglaševalne izreze, ki so pod vrhom piščali in skrbijo za boljšo uravnanost alikvotnih tonov. Prav tako ne smemo pozabiti na tako rekoč nedotaknjen zvočno tehnični biser slovenske pozne romantike – orgle v ljubljanski stolnici, ki so največje in najpomembnejše delo Goršičevega učenca, Ivana Milavca (1874–1915). Iz teh orgel smo posnemali pri nas redko zvočno barvo, imenovano Quintatön. Zvočno paleto orgel zaokroža pet barv iz znanih orgel v Hoffenheimu, kot poklon znamenitemu nemškemu orglarju Eberhardu Friedrichu Walckerju (1794–1872).

*Zgodovinske orgle Ivana Milavca, op. 26, 1911, ljubljanska stolnica.
(p. Branko Petauer)*

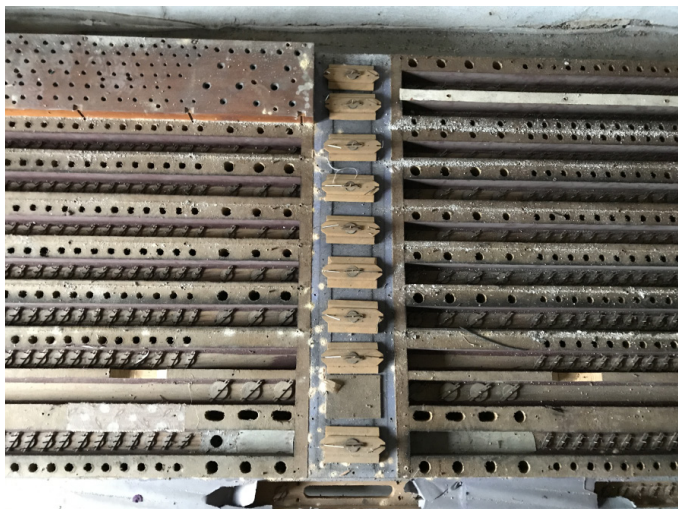
*Zgodovinske orgle E. F. Walckerja v Hoffenheimu, op. 62, 1846.
(Luka Posavec)*

Kratek pogled v zgodovino Goršičevih orgel iz cerkve sv. Štefana v Vipavi

Leta 1892 je Franc Goršič izdelal nove orgle za dekanijsko vipavsko cerkev sv. Štefana (57. opus). Orgle so imele mehanično sapnico s stožci in so šteje 20 registrov na dveh manualih in pedalu. 18. septembra 1892 so bile orgle blagoslovljene, kolavdator pa je bil Hugolin Sattner (1851–1934), ki je orgle pohvalil. Hugolin Sattner je namreč v Cerkvenem glasbeniku (CG 1892, št. 10, str. 78) objavil poročilo, iz katerega izvemo več o dispoziciji, orgelski omari, mehovju, mehaniki in piščalju takrat novih Goršičevih orgel.

Pogled na sapnice starih orgel iz cerkve sv. Štefana v Vipavi, F. Goršič, op. 57, 1892). (Arhiv Uroša Kovača)

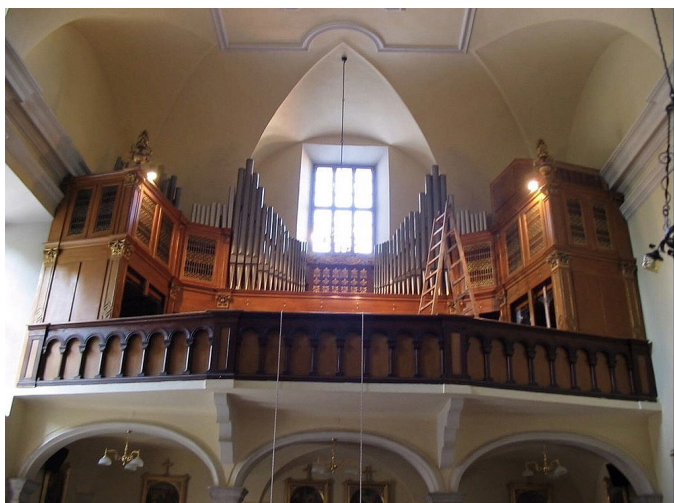

Pogled v notranjost sapnice prvega manuala starih orgel iz cerkve sv. Štefana v Vipavi, F. Goršič, op. 57, 1892. (Arhiv Uroša Kovača)

Piščalni blok (C in CIS) registra Bombarde 16' iz starih orgel iz cerkve sv. Štefana v Vipavi, F. Goršič, op. 57, 1892. (Arhiv Uroša Kovača)

Leta 1966 so bile orgle obnovljene. Povečal in predelal jih je dekan Slavko Podobnik. Pridobile so pnevmatični sistem in nekaj dodatnih registrov (II/24). Medtem ko so imele stare orgle okrog 1000 piščali, so jih nove imele že 1630.

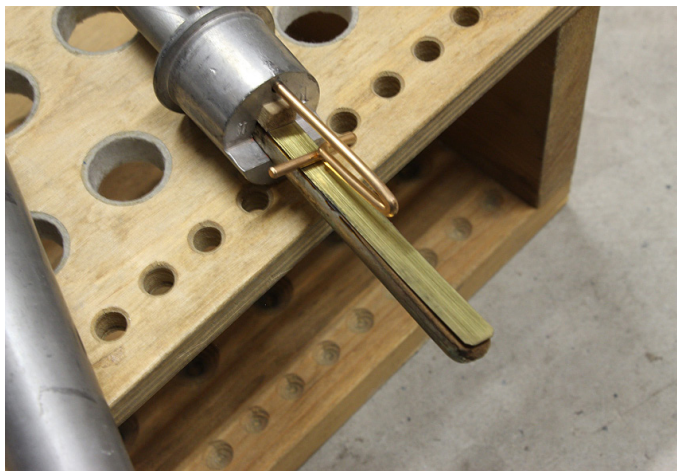

Povečane in predelane stare Goršičeve orgle dekana Slavka Podobnika iz leta 1966 v cerkvi sv. Štefana v Vipavi. (Arhiv Uroša Kovača)

Leta 2005 so v vipavski cerkvi Goršičeve orgle zamenjali z novim inštrumentom iz orglarske delavnice Močnik (II/33), katerega zunanjo obliko je oblikoval arhitekt Marko Lavrenčič. Ohranjene kovinske in lesene piščali starih Goršičevih orgel je Orglarstvo Močnik odkupilo in shranilo v svojem skladišču.

Zanimivost

Izkazalo se je, da so ob obnovi Goršičevih orgel v Logu pri Vipavi (Op. 64, 1897) jezičnik Oboa 8' zamenjali z registrom Oboë 8' iz orgel v Vipavi. Izvirni register je še vedno shranjen v skladišču Orglarstva Močnik. Piščali obeh registrov imajo tako kot pri uršulinskih orglah v Ljubljani (Op. 56, 1891) udarjajoči jezičnik, a se jezičnik iz Loga pri Vipavi razlikuje po konstrukciji žlebička. Oboë 8' iz uršulinskih orgel ima spajkan žlebiček, Oboa 8' iz Loga pri Vipavi pa ima stisnjen žlebiček.

Del piščali Oboë 8', prvotno iz Loga pri Vipavi, F. Goršič, op. 64, 1897, shranjena v skladišču Orglarstva Močnik. (Foto Organistica)

Več o Goršičevih starih orglah (op. 57, 1892) iz cerkve sv. Štefana v Vipavi si lahko preberete v člankih:

- Nove orgle v vipavski dekanijski cerkvi (Hugolin Sattner, 1892, Cerkvni glasbenik, letnik 15, št. 10, str. 78).
- Pridiga o blagoslovljenji novih orgelj v Vipavi 18. sept. 1892, I. in II. del (Hugolin Sattner, 1892, Zgodnja Danica, letnik 45, št. 45, str. 248).
- Pridiga o blagoslovljenji novih orgelj v Vipavi 18. sept. 1892, III. del (Hugolin Sattner, 1892, Zgodnja Danica, letnik 45, št. 46, str. 257).
- Goršičeve orgle iz Vipave – v prodaji ostanki omare, (Uroš Kovač, Ecce organum št. 22, april 2021, str. 57–59).

Obiski zgodovinskih inštrumentov v Sloveniji in Nemčiji

Ekскурzija v Zagorje ob Savi, 27. 12. 2021

Avtorja članka in Tomaž Močnik s sodelavci smo 27. decembra 2021 obiskali župnijsko cerkev sv. Petra in Pavla v Zagorju ob Savi in si ogledali tamkajšnje Goršičeve orgle iz leta 1895. Njihova posebnost je v tem, da so v veliki meri ohranjene v izvirni obliki in še vedno dokaj dobro delujejo. Tomaža Močnika in njegove sodelavce je zanimalo, kako je Goršič pri zagorskih orglah izdelal sapnice, kako je posamezne dele sestavil in kakšne materiale je uporabil. Prav tako so s sodelavci preučili delovanje mehanske trakture.

Zagorje ob Savi 27. 12. 2021. (Luka Posavec)

Ekскурzija v Hoffenheim 16. 3. 2022

Novembra 2021 sva avtorja članka obiskala nemško mesto Hoffenheim, kjer sva delno dokumentirala svetovno znane orgle mojstra Eberharda Friedricha Walckerja (1794–1872) iz leta 1846. Kulturna zapuščina orglarske delavnice Walcker, ki jo v dobršni meri pooseblja tudi del slovenske orgelske krajine, je sooblikovala pomen današnjega pogleda na orglarstvo. Na slovenskem je Walckerjeve ideje poleg drugih povzemal tudi orglar Franc Goršič iz Ljubljane (1836–1898). V Hoffenheimu sva popisala štiri registre oz. približno 200 piščali, po katerih so rekonstrukcije izdelane za nove orgle v Šentvidu pri Stični. Ogled in preučevanje Walckerjevih orgel v

Hoffenheimu smo skupaj s Tomažem Močnikom ponovili 16. marca 2022 in njegovimi sodelavci.

Hoffenheim 16. 3. 2022. (Luka Posavec)

Ekскурzija v Ljubljano – uršulinke 20. 4. 2022

Dne 20. aprila 2022 sva se avtorja članka in Tomaž Močnik podali k Goršičevim orglam v uršulinski cerkvi v Ljubljani, kjer smo preučili oz. vzeli menzure/mere jezičniškega piščalja. Nato smo sistematično, tudi s primeri iz literature, preučili zvočno podobo instrumenta.

Ljubljana – uršulinke 20. 4. 2022. (Luka Posavec)

*Skupno načrtovanje novih orgel v pisarni mojstra Jožefa Močnika, ki je izrisal zunanjo podobo in tehnični načrt novih orgel.
(Foto Organistica)*

Zgledi za zasnovo dispozicije

Dispozicija starih Mayer-Jenkovih orgel, 1912/1993

Električna igralna in registrska traktura
potegi z elektromagneti,
sapnice s stožci

I manual (C-g³, Mayer 1912)

- 01 Burdon 16'
- 02 Principal 8'
- 03 Gamba 8'
- 04 Gemshorn 8'
- 05 Gedeckt 8'
- 06 Flauto amabile 8'
- 07 Votla flavta 4'
- 08 Oktava 4'
- 09 Mikstura IV-V 2 2/3'

II manual (C-g³, Mayer 1912)

- 10 Flavtni principal 8'
- 11 Salicional 8'

- 12 Burdonček 8'
- 13 Eolina 8'
- 14 Vox coelestis 8'
- 15 Unda maris (iz 13) 8'
- 16 Fugara 4'
- 17 Flauto traverso 4'
- 18 Trobenta 8'

III manual (C-g³, Jenko 1993)

- 19 Kopula 8'
- 20 Cevna flavta 4'
- 21 Principal 2'
- 22 Seskvialtera 1 3/5'
- 23 Cimbali III 1 1/3'
- 24 Krummhorn 8'

Pedal (C-d¹, Mayer 1912)

vzporedne tipke, konkavna namestitvev

- 25 Principalbas 16'
- 26 Subbas 16'
- 27 Pianobas (iz 01) 16'
- 28 Kvintni bas (iz 01) 10 2/3'
- 29 Oktava 8'
- 30 Cello 8'

Zveze: II-I, III-I, III-II, Super I, Super II-I, Super II, Pedal I, Super Pedal I, Pedal II, Pedal III

Zbirniki: Piano, Mezzoforte, Forte, Tutti, izklop jezičnikov – Trobenta II, izklop jezičnikov – Krummhorn III, pedalni avtomat, dve poljubni kombinaciji z možnostjo vklopa na ročni ali nožni gumb, crescendo valjček z možnostjo izklopa

Sapni pritisk celotnih orgel: 105 mm VS

Višina uglasitve: 444,7 Hz pri 25,1°C

Dispozicija starih Goršičevih orgel iz cerkve sv. Štefana v Vipavi, op. 57, 1892

Mehanska igralna in registrska traktura, sapnice s stožci

I manual (C-f³)

- 01 Bordun B & D 16'
- 02 Principal 8'
- 03 Viola di Gamba 8'
- 04 Gemshorn 8'
- 05 Doppelflöte 8'
- 06 Octav 4'
- 07 Flöte harmonique 4'

- 08 Superoctav 2'
- 09 Mixtur IV-V 2 2/3'

II manual (C-f³)

- 10 Geigenprincipal 8'
- 11 Salicional 8'
- 12 Lieblich Gedackt 8'
- 13 Aeoline 8'
- 14 Undamaris 8'
- 15 Praestant 4'
- 16 Oboë 8'

Pedal (C-d¹)

- 17 Principalbass 16'
- 18 Subbass 16'
- 19 Cello 8'
- 20 Bombarde 16'

Zveze

- Koppel II. M. k I. M
- Octavenkoppel k I.M
- Predalkoppel I. M.
- Pedalkoppel II. M.

Zbiralniki

- Piano
- Mezzoforte
- Forte
- Tutti
- Poziv mehaču (Calcanten ruf.)

Dispozicija orgel v uršulinski cerkvi

Sv. Trojice v Ljubljani, Franc Goršič, op. 56, 1891

Mehanska igralna in registrska traktura, sapnice s stožci

I. manual (C-f³)

- 01 Bordun Bass 16'
- Bordun Disc. 16'
- 02 Principal 8'
- 03 Gamba 8'
- 04 Gemshorn 8'
- 05 Rohrflöt. 8'
- 06 Hohlflöte 8'
- 07 Octava 4'
- 08 Flût. harm. 4'
- 09 Flût. a pavil. 2'
- 10 Mixtur 4 F. 2 2/3'
- 11 Cornett 5 F. 5 1/3'

II manual (C-f³)

- 12 Viola Bass 16'
- Viola Disc. 16'

- 13 Geig. Principal 8'
- 14 Salicional 8'
- 15 Liebl Gedackt 8'
- 16 Dolce 8'
- 17 Oboë 8'
- 18 Fugara 4'
- 19 Flaut. dolc. 4'
- 20 Doublette 2 2/3' & 2'

III manual (C-f³)

- 21 Viola d'amore 8'
- 22 Zartflöte 8'
- 23 Undamaris 8'
- 24 Aeoline 4'

Pedal (C-d¹)

- 25 Untersatz 32'
- 26 Princ. bas 16'
- 27 Subbass 16'
- Viola ex II. Man 16'
- 28 Posaune 16'
- 29 Octavbas 8'
- 30 Cello 8'

Zveze (manubrij)

- Koppel II. M. zu I. M
- Koppel III. M. zu I. M
- Koppel I. M. zu Ped.
- Koppel II. M. zu Ped.
- Tutti

Zbiralniki (stopalke, pnevmatski vklop/izklop)

- Forte I. M. & Ped.
- Fortissimo I. M. & Ped.
- Forte II. M. & Ped.
- Fortissimo II. M. & Ped.

Ostalo

- Rollschwel. f.II.M & Ped.
- Rollschweller = Index
- Calcanten ruf. (manubrij)

Oskrba z zrakom

- I. manual – skladiščni dvogubni meh (80 mm VS)
- II. manual – dvogubni meh (70 mm VS),
- III. manual – dvogubni meh (60 mm VS),
- 6 izravnalnih mehov.
- Kolo/ročica za pogon treh klinastih zajemalcev.
- Električni ventilator (znamka Meidinger, ok. 1935).

Uglasitev

- a¹ = 435 HZ pri 15°C, enakomerno temperirana uglasitev

Dispozicija orgel v Hoffenheimu, Eberhard Friedrich Walcker, op. 62, 1845

Mehanska igralna in registrska traktura, sapnice s stožci

I. manual (C-f³)

- 01 Salicional 16'
- 02 Principal 8'
- 03 Viola di Gamba 8'
- 04 Gedekt 8'
- 05 Floete 8'
- 06 Quint 5 1/3'
- 07 Octav 4'
- 08 Traversfloete 4'
- 09 Octav 2'
- 10. Mixtur 4 F. 2 2/3'
- 11. Trompete 8'

II. manual (C-f³)

- 12. Principal 8'
- 13. Dolce 8'
- 14. Gedekt 8'
- 15. Holzharmonika 8'
- 16. Spitzfloete 4'
- 17. Flûte d'amour 4'
- 18. Nasard 2 2/3'
- 19. Flautino 2'
- 20. Physharmonika 8' (regulacija zraka, nem. schwellbar)

Pedal (C-c¹)

- 21. Violon – Bass 16'
- 22. Sub – Bass 16'
- 23. Octav – Bass 8'
- 24. Violoncell – Bass 8'
- 25. Floeten – Bass 4'
- 26. Posaunen – Bass 16'

Zveze (manubrij)

- Copula 1. Man: zum 2. Man (II/I)
- Copula 1. Man: zum Pedal (I/ Ped.)

Ostalo

- Calcant (motor)

Oskrba z zrakom

- 4 zabojni/ škatlasi mehovi
- Meh z električnim ventilatorjem
- Physharmonika – stopalka za regulacijo zraka,
- nem. schwelltritt Physharmonika

Dispozicija orgel v stolnici sv. Nikolaja v Ljubljani, Ivan Milavec, op. 26, 1911

Pnevmatska igralna in registrska traktura, sapnice s stožci

I. manual (C-g³)

- 01 Principal 16'
- 02 Burdon¹¹ 16'
- 03 Principal 8'
- 04 Burdon 8'
- 05 Rog 8'
- 06 Gamba 8'
- 07 Harmonična flavta 8'
- 08 Harmonika 8'
- 09 Kvintaten 8'
- 10. Oktava 4'
- 11. Salicet 4'
- 12. Cevna flavta 4'
- 13. Kvinta 2 2/3'
- 14. Superoktava 2'
- 15. Kornet IV-VI 8'
- 16. Mikstura IV-VI 2 2/3'
- 17. Trobenta 8'

II. manual (C-g³)

- 18. Burdon 16'
- 19. Flavtni principal 8'
- 20. Salicional 8'
- 21. Dolce 8'
- 22. Cevna flavta 8'
- 23. Dunajska flavta 8'
- 24. Praestant 4'
- 25. Viola 4'
- 26. Flauto traverso 4'
- 27. Kvinta 2 2/3'
- 28. Flavtica 2'
- 29. Terca 1 3/5'
- 30. Mikstura IV²² 2 2/3'
- 31. Klarinet 8'

III. manual (C-g³)

- 32. Violinski principal 8'
- 33. Burdonček 8'
- 34. Flauto amabile 8'
- 35. Eolina 8'
- 36. Vox coelestis 8'
- 37. Dolce 4'

1 Transmisija iz II. manuala (Burdon 16')

2 Kombinacija iz II. manuala (Kvinta 2 2/3', Flavtica 2', Terca 1 3/5') in 1'

38. Flavta 4'
 39. Harm. aethera III-IV 2 2/3'
 40. Oboa 8'

Pedal (C-f¹)

41. Kontraviolon 32'
 42. Principalbas 16'
 43. Subbas 16'
 44. Violon³ 16'
 45. Salicet⁴ 16'
 46. Ljubki bas 16'
 47. Oktavbas 8'
 48. Cello 8'
 49. Burdon⁵ 8'
 50. Flavta 4'
 51. Pozavna⁶ 16'
 52. Pozavna 8'

Zveze

- II-I
 III-I
 III-II
 Superokt. II-I
 Superokt. III-II
 Subokt. II-I⁷
 Subokt. III-II⁸
 Superokt. I. Man.
 Superokt. II. Man.
 Superokt. III. Man.
 I-P
 II-P
 III-P

Zbirniki

- Piano
 Mezzoforte
 Forte
 Tutti
 Tutti za I. manual
 Tutti za II. manual
 Tutti za III. manual
 Zbor violin

3 Razširitev iz Kontraviolon 32'

4 Transmisija z razširitvijo iz II. manuala (Salicional 8')

5 Razširitev iz Subbas 16'

6 Razširitev iz Pozavna 8'

7 V veliko oktavo (C – H) prvega manuala veže veliko oktavo (C – H) pedalnega registra Salicet 16'

8 V veliko oktavo (C – H) drugega manuala veže veliko oktavo (C – H) pedalnega registra Ljubki bas 16'

Zbor flavt

Zbor jezičnikov

Ostalo

Poljubna kombinacija

Generalni crescendo

Pedalni avtomat

I. manual proč

Višna uglasitve $a^1 = 435,5 \text{ Hz pri } 16,5^\circ\text{C}$ **Izvirni sapni pritisk**

I. manual: 85 mm VS

II. manual: 75 mm VS

III. manual: 65 mm VS

Resnejši predlogi oblikovanja končne dispozicije

Rokopisi Luka Posavca 2019 in 2020.

ŠENTVID PRI STIHLI - ORGEL (II/30)

I. MANUAL (C-g°)	II. MANUAL (C-g°)	III. MANUAL (C-g°)
1. Bordun 4'	2. Subokton 4'	3. Acetina 8'
4. Prinzipal 8'	5. Geigenprinzipal 8'	6. Dalka 8'
7. Gamba 8'	8. Subokton 8'	9. Subokton 8'
10. Gamba 8'	11. Subokton 8'	12. Subokton 8'
13. Gamba 8'	14. Subokton 8'	15. Subokton 8'
16. Gamba 8'	17. Subokton 8'	18. Subokton 8'
19. Gamba 8'	20. Subokton 8'	21. Subokton 8'
22. Gamba 8'	23. Subokton 8'	24. Subokton 8'
25. Gamba 8'	26. Subokton 8'	27. Subokton 8'
28. Gamba 8'	29. Subokton 8'	30. Subokton 8'

ŠENTVID PRI STIHLI - ORGEL (II/30)

I. MANUAL (C-g°)	II. MANUAL (C-g°)	III. MANUAL (C-g°)
1. Bordun 4'	2. Subokton 4'	3. Acetina 8'
4. Prinzipal 8'	5. Geigenprinzipal 8'	6. Dalka 8'
7. Gamba 8'	8. Subokton 8'	9. Subokton 8'
10. Gamba 8'	11. Subokton 8'	12. Subokton 8'
13. Gamba 8'	14. Subokton 8'	15. Subokton 8'
16. Gamba 8'	17. Subokton 8'	18. Subokton 8'
19. Gamba 8'	20. Subokton 8'	21. Subokton 8'
22. Gamba 8'	23. Subokton 8'	24. Subokton 8'
25. Gamba 8'	26. Subokton 8'	27. Subokton 8'
28. Gamba 8'	29. Subokton 8'	30. Subokton 8'

ŠENTVID PRI STIHLI - ORGEL (II/30)

I. MANUAL (C-g°)	II. MANUAL (C-g°)	III. MANUAL (C-g°)
1. Bordun 4'	2. Subokton 4'	3. Acetina 8'
4. Prinzipal 8'	5. Geigenprinzipal 8'	6. Dalka 8'
7. Gamba 8'	8. Subokton 8'	9. Subokton 8'
10. Gamba 8'	11. Subokton 8'	12. Subokton 8'
13. Gamba 8'	14. Subokton 8'	15. Subokton 8'
16. Gamba 8'	17. Subokton 8'	18. Subokton 8'
19. Gamba 8'	20. Subokton 8'	21. Subokton 8'
22. Gamba 8'	23. Subokton 8'	24. Subokton 8'
25. Gamba 8'	26. Subokton 8'	27. Subokton 8'
28. Gamba 8'	29. Subokton 8'	30. Subokton 8'

ŠENTVID PRI STIHLI - ORGEL (II/29)

I. MANUAL (C-g°)	II. MANUAL (C-g°)	III. MANUAL (C-g°)
1. Bordun 4'	2. Subokton 4'	3. Acetina 8'
4. Prinzipal 8'	5. Geigenprinzipal 8'	6. Dalka 8'
7. Gamba 8'	8. Subokton 8'	9. Subokton 8'
10. Gamba 8'	11. Subokton 8'	12. Subokton 8'
13. Gamba 8'	14. Subokton 8'	15. Subokton 8'
16. Gamba 8'	17. Subokton 8'	18. Subokton 8'
19. Gamba 8'	20. Subokton 8'	21. Subokton 8'
22. Gamba 8'	23. Subokton 8'	24. Subokton 8'
25. Gamba 8'	26. Subokton 8'	27. Subokton 8'
28. Gamba 8'	29. Subokton 8'	30. Subokton 8'

ŠENTVID PRI STIHLI - ORGEL (II/29)

I. MANUAL (C-g°)	II. MANUAL (C-g°)	III. MANUAL (C-g°)
1. Bordun 4'	2. Subokton 4'	3. Acetina 8'
4. Prinzipal 8'	5. Geigenprinzipal 8'	6. Dalka 8'
7. Gamba 8'	8. Subokton 8'	9. Subokton 8'
10. Gamba 8'	11. Subokton 8'	12. Subokton 8'
13. Gamba 8'	14. Subokton 8'	15. Subokton 8'
16. Gamba 8'	17. Subokton 8'	18. Subokton 8'
19. Gamba 8'	20. Subokton 8'	21. Subokton 8'
22. Gamba 8'	23. Subokton 8'	24. Subokton 8'
25. Gamba 8'	26. Subokton 8'	27. Subokton 8'
28. Gamba 8'	29. Subokton 8'	30. Subokton 8'

ŠENTVID PRI STIHLI - ORGEL (II/29)

I. MANUAL (C-g°)	II. MANUAL (C-g°)	III. MANUAL (C-g°)
1. Bordun 4'	2. Subokton 4'	3. Acetina 8'
4. Prinzipal 8'	5. Geigenprinzipal 8'	6. Dalka 8'
7. Gamba 8'	8. Subokton 8'	9. Subokton 8'
10. Gamba 8'	11. Subokton 8'	12. Subokton 8'
13. Gamba 8'	14. Subokton 8'	15. Subokton 8'
16. Gamba 8'	17. Subokton 8'	18. Subokton 8'
19. Gamba 8'	20. Subokton 8'	21. Subokton 8'
22. Gamba 8'	23. Subokton 8'	24. Subokton 8'
25. Gamba 8'	26. Subokton 8'	27. Subokton 8'
28. Gamba 8'	29. Subokton 8'	30. Subokton 8'

ŠENTVID PRI STIČNI - ORGLE (III / 28 a (23))			
I. MANUAL (C-g°)	II. MANUAL (C-g°) (u sakupljenj)	III. MANUAL (C-g°) (skromnega v II)	
Bordun	16' (B) ①	Solicional	16' (B) ① Solicional 8'
Principale	8'	(5) Gogen Principale	8' Acoline 6'
Gamba	8'	(3) Solicional	8' kiel. Gedekt 8'
Gemborn	8'	(1) Acoline	8' Unda maris 8'
Hohlflöte	8'	(4) kiel. Gedekt	8' Flöte mixte 4'
Quintaden	8'	Unda maris	8' (abz.)
² Octav	4'	(2) Spitz flöte	4'
Flauto traverso	4'	(2) Flauto amabile	4'
Octav	2'	(1) Fugara	4' (12)
Mixtur IV-V (reina)	2 2/3'	(6) Doublette II	2 2/3'
Trumpete	8'	Obce	8' ②
Pedal (C-f')	Zvoce: • I / ped; II / ped; III / ped • III / I; II / I • reinde pedal • reindekl • Metanka na složce (Keglede)		
Violonbass	16'		
Subbass	16'		
Bassonbass	16' (trans.)		
Salicbass	16' (trans.)		
Octavbass	8'		
Gedektbass	8'		
Posavne	16'		
Untersatz	32'		

(Luka Posavec)

Hollandske organe - 2. poglavlje

12. K. K. { Korte (Korte) ¹⁶ Südlich (Korte) (Korte) (Korte)

ŠENTVID PRI STIČNI - ORGLE (III/29) 1.6.2019

I. MANUAL (C-g¹⁰) II. MANUAL (C-g¹⁰) (C-H) III. MANUAL (C-g¹⁰) (Kornmangel)

Bordun 16' Salicetbas 16' (4) Salicetbas 8'

Principal 8' (6) (5) Geigen Principal 8' (1) Aelone 8'

Gamba 8' (1) (2) Salicetbas 8' (1) Lieb Gedackt 8'

Gemshorn 8' (1) (1) Aelone 8' Undarmans 8'

Hohlflöte 8' (1) (1) Lieb Gedackt 8' (1) Flauto amabile 4'

Quintaten 8' (1) Undarmans 8' (ed. C) Fugara 8'

Quint 5 1/3' (1) (1) Spitzflöte 4'

Octava 4' (1) (1) Flauto amabile 4'

Flauto traverso I 4' (1) (1) Fugara 4'

Octava 2' (1) (1) Doublette I 2 2/3' & 2'

Mixtur (II-IV + 1%) 2 2/3' Oboe 8' ('angelska')

Trompete 8'

PEDAL (C-f')

(troubadour)

Violonbass 16'

Subbass 16'

Dordumbass 16' (troubadour)

Salicetbass 16' (troubadour)

Octavbass 8'

Gedacktbass 8'

Posaune 16'

Untersatz 32'

OSTALO

1) MEHANIKA NA STÖŽE (KEGELHADE)

2) ZVEŽE: I) Ped; II) Ped; III) Ped.

*) II/I; III/I; II/III/I

*) III/IV/Ped.

3) CRESCENDO: *) Pedal (generalno)

4) TROMBANT: *) Generalno, i.e. vsc,

notativno hitrost

5) RAČUNALNIK + "PROSTE" KOMBINACIJE

Dispozicija novih orgel, Orglarstvo Močnik, Op. 41, 2023

Zasnova dispozicije: Luka Posavec, Aleš Razpotnik in prof.
dr.h.c. Christoph Bossert

I. manual (vzor/piščali iz Vipave)

01 Bordun B & D 16'	F.Goršič, Op.56, 1891
02 Principal 8'	F.Goršič, Vipava, Op.57, 1892
03 Gamba 8'	F.Goršič, Vipava, Op.57, 1892
04 Gemshorn 8'	F.Goršič, Vipava, Op.57, 1892
05 Hohlflöte 8'	F.Goršič, Op.56, 1891
06 Quintatön 8'	Ivan Milavec, Op. 26, 1911
07 Quint 5 1/3'	E.F.Walcker, Op.62, 1846
08 Octava 4'	F.Goršič, Vipava, Op.57, 1892
09 Flauto traverso 4'	E.F.Walcker, Op.62, 1846
10 Flûte à pavillon 2'	F.Goršič, Op.56, 1891
11 Mixtur IV-V 2 2/3'	F.Goršič, Vipava, Op. 57, 1892
12 Trompete 8'	Stara trobenta iz šentviških orgel

II. manual, v žaluzijah

13 Salicional 16'	E.F.Walcker, Op.62, 1846
14 Geigen Principal 8'	F.Goršič, Vipava, Op.57, 1892
15 Salicional 8'	F.Goršič, Vipava, Op.57, 1892
16 Aeoline 8'	F.Goršič, Vipava, Op.57, 1892
17 Lieblich Gedackt 8'	F.Goršič, Vipava, Op.57, 1892
18 Undamaris 8'	F.Goršič, Vipava, Op.57, 1892
19 Spitzflöte 4'	E.F.Walcker, Op.62, 1846
20 Flauto amabile 4'	E.F.Walcker, Op.62, 1846
21 Fugara 4'	F.Goršič, Op.56, 1891
22 Doublette II 2 2/3' & 2'	F.Goršič, Op.56, 1891
23 Oboë 8'	F.Goršič, Op.56, 1891

III. manual, transmisija II. manuala

24 Salicional 8'	
25 Aeoline 8'	
26 Lieblich Gedackt 8'	
27 Undamaris 8'	
28 Flauto amabile 4'	
29 Fugara 4'	
30 Oboë 8'	

Pedal

31 Principalbass 16'	F.Goršič, Vipava, Op.57, 1892
32 Subbass 16'	F.Goršič, Vipava, Op.57, 1892
33 Bordunbass 16'	Transmisija iz 01
34 Salicetbass 16'	Transmisija iz 13
35 Octavbass 8'	F.Goršič, Op.56, 1891
36 Cello 8'	F.Goršič, Vipava, Op.57, 1892
37 Bombarde 16'	F.Goršič, Vipava, Op.57, 1892

Mehanska igralna traktura s stožci

Električna registrska traktura

Možnost izbire zračnega izvora med električnim ventilatorjem ali zajemanje zraka s pomočjo polnilnih mehov na motorni pogon

Obseg klaviatur:

Manuali: C-g³

Pedal: C-f¹

Uglasitev

Enakomerno temperirana uglasitev 440 Hz pri 18°C

Zračni pritisk je 80 mm VS

Zveze (mehanske) in dodatni pripomočki:

II/I (Zveza registrov II. manuala v I.)

II Sub./I (Suboktavna zveza registrov II. manuala v I.)

III/I (Zveza registrov III. manuala v I.)

I/ Ped. (Zveza registrov I. manuala v Pedal)

II/ Ped. (Zveza registrov II. manuala v Pedal)

III/ Ped. (Zveza registrov III. manuala v Pedal)

PP. (Pianissimo) – ročni gumb

P. (Piano) – ročni gumb

MF. (Mezzo forte) – ročni gumb

F. (Forte) – ročni gumb

FF. (Fortissimo) – ročni gumb

T. (Tutti) – ročni gumb

Generalni nastavljeni tremulant

Crescendo z možnostjo programiranja

Elektronski nastavljalnik (računalniški spomin s sekvencerjem)

Skupno število piščali: 1706 (kovina: 1276, les: 430)

ZBIRNIKI

T. (Tutti)

I. manual

01 Bordun 16'

02 Principal 8'

03 Gamba 8'

04 Gemshorn 8'

05 Hohlflöte 8'

06 Quintatön 8'

07 Quint 5 1/3'

08 Octava 4'

09 Flauto traverso 4'

10 Flûte à pavillon 2'

11 Mixtur IV-V 2 2/3'

12 Trompete 8'

II. manual, v žaluzijah

13 Salicional 16'

14 Geigen Principal 8'

15 Salicional 8'

- 16 Aeoline 8'
- 17 Lieblich Gedackt 8'
- 19 Spitzflöte 4'
- 20 Flauto amabile 4'
- 21 Fugara 4'
- 22 Doublette II 2 2/3' & 2'
- 23 Oboë 8'

III. manual, transmisijski manual

- 24 Salicional 8'
- 25 Aeoline 8'
- 26 Lieblich Gedackt 8'
- 28 Flauto amabile 4'
- 29 Fugara 4'
- 30 Oboë 8'

Pedal

- 31 Principalbass 16'
- 32 Subbass 16'
- 33 Bordunbass 16'
- 34 Salicetbass 16'
- 35 Octavbass 8'
- 36 Cello 8'
- 37 Bombarde 16'

V kombinaciji Tutti NI:

Tremulanta, zveze III-I in zveze III-P

FF. (Fortissimo)

I. manual

- 01 Bordun 16'
- 02 Principal 8'
- 03 Gamba 8'
- 04 Gemshorn 8'
- 05 Hohlflöte 8'
- 06 Quintatön 8'
- 07 Quint 5 1/3'
- 08 Octava 4'
- 09 Flauto traverso 4'
- 10 Flûte à pavillon 2'
- 11 Mixtur IV-V 2 2/3'

II. manual, v žaluzijah

- 13 Salicional 16'
- 14 Geigen Principal 8'
- 15 Salicional 8'
- 16 Aeoline 8'
- 17 Lieblich Gedackt 8'
- 19 Spitzflöte 4'
- 20 Flauto amabile 4'
- 21 Fugara 4'
- 22 Doublette II 2 2/3' & 2'

23 Oboë 8'

III. manual, transmisijski manual

24 Salicional 8'

25 Aeoline 8'

26 Lieblich Gedackt 8'

28 Flauto amabile 4'

29 Fugara 4'

30 Oboë 8'

Pedal

31 Principalbass 16'

32 Subbass 16'

33 Bordunbass 16'

34 Salicetbass 16'

35 Octavbass 8'

36 Cello 8'

V kombinaciji Fortissimo NI:

Tremulanta, zveze III-I, zveze III-P in zveze II/ Sub.

F. (Forte)

I. manual

02 Principal 8'

03 Gamba 8'

04 Gemshorn 8'

05 Hohlflöte 8'

06 Quintatön 8'

08 Octava 4'

09 Flauto traverso 4'

II. manual, v žaluzijah

13 Salicional 16'

14 Geigen Principal 8'

15 Salicional 8'

16 Aeoline 8'

17 Lieblich Gedackt 8'

19 Spitzflöte 4'

20 Flauto amabile 4'

21 Fugara 4'

III. manual, transmisijski manual

24 Salicional 8'

25 Aeoline 8'

26 Lieblich Gedackt 8'

28 Flauto amabile 4'

29 Fugara 4'

Pedal

32 Subbass 16'

33 Bordunbass 16'

34 Salicetbass 16'

35 Octavbass 8'

36 Cello 8'

V kombinaciji Forte NI:

Tremulanta, zveze III-I, zveze III-P in zveze II/ Sub.

MF. (Mezzo forte)**I. manual**

- 03 Gamba 8'
- 04 Gemshorn 8'
- 05 Hohlflöte 8'
- 09 Flauto traverso 4'

II. manual, v žaluzijah

- 14 Geigen Principal 8'
- 15 Salicional 8'
- 16 Aeoline 8'
- 17 Lieblich Gedackt 8'
- 19 Spitzflöte 4'
- 20 Flauto amabile 4'

III. manual, transmisijski manual

- 24 Salicional 8'
- 25 Aeoline 8'
- 26 Lieblich Gedackt 8'
- 28 Flauto amabile 4'

Pedal

- 32 Subbass 16'
- 33 Bordunbass 16'
- 34 Salicetbass 16'

V kombinaciji Mezzo forte NI:

Tremulanta, zveze III-I, zveze III-P in zveze II/ Sub.

P. (Piano)**I. manual**

- 04 Gemshorn 8'
- 05 Hohlflöte 8'
- 09 Flauto traverso 4'

II. manual, v žaluzijah

- 15 Salicional 8'
- 16 Aeoline 8'
- 17 Lieblich Gedackt 8'
- 20 Flauto amabile 4'

III. manual, transmisijski manual

- 25 Aeoline 8'
- 26 Lieblich Gedackt 8'
- 28 Flauto amabile 4'

Pedal

- 33 Bordunbass 16'
- 34 Salicetbass 16'

V kombinaciji Pianissimo NI: Tremulanta, zveze III-I, zveze III-P, zveze II/ Sub. in zveze I – P

PP. (Pianissimo)**I. manual**

05 Hohlflöte 8'

II. manual, v žaluzijah

16 Aeoline 8'

17 Lieblich Gedackt 8'

III. manual, transmisijski manual

25 Aeoline 8'

Pedal

34 Salicetbass 16'

V kombinaciji Piano NI:

Tremulanta, zveze III-I, zveze II/ Sub. in zveze I-P, zveze II-P

CRESCENDO

Od vsega začetka: II/I, II/P in I/P

01 Aeoline 8' (II in III.), Salicional 16'

02 Flauto amabile 4' (II in III.)

03 Salicional 8' (II in III.)

04 Lieblich Gedackt 8' (II in III.)

05 Geigen Principal 8'

06 Spitzflöte 4'

07 Subbass 16'

08 Flauto traverso 4'

09 Hohlflöte 8'

10 Salicional 16'

11 Octavbass 8'

12 Gemshorn 8'

13 Quintatön 8'

14 Bordunbass 16'

15 Quint 5 1/3'

16 Gamba 8'

17 Cello 8'

18 Bordun 16' (Bass)

19 Oboë 8' (II in III.)

20 Fugara 4'

21 Bordun 16' (Discant)

22 Doublette II 2 2/3' & 2'

23 Octava 4'

24 Principal 8'

25 Flûte à pavillon 2'

26 Zveza II/ Sub.

27 Principalbass 16'

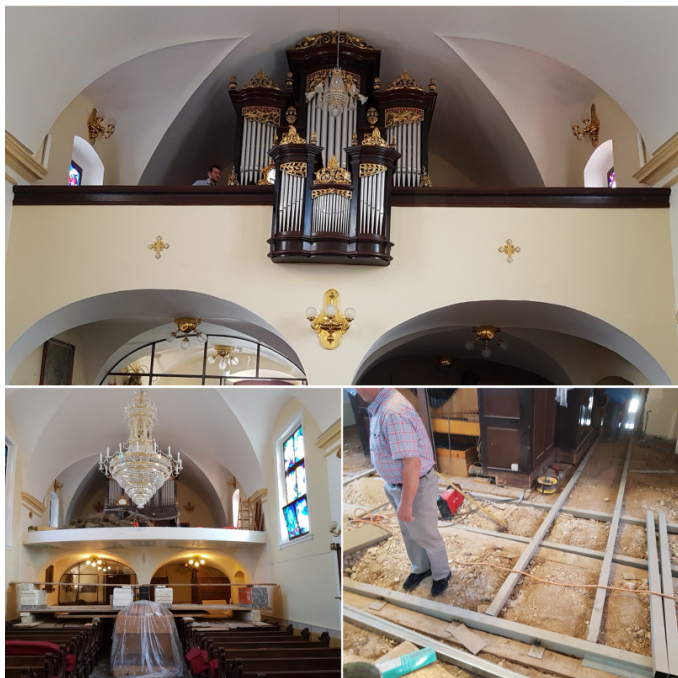
28 Mixtur IV-V 2 2/3'

29 Trompete 8'

30 Bombarde 16'

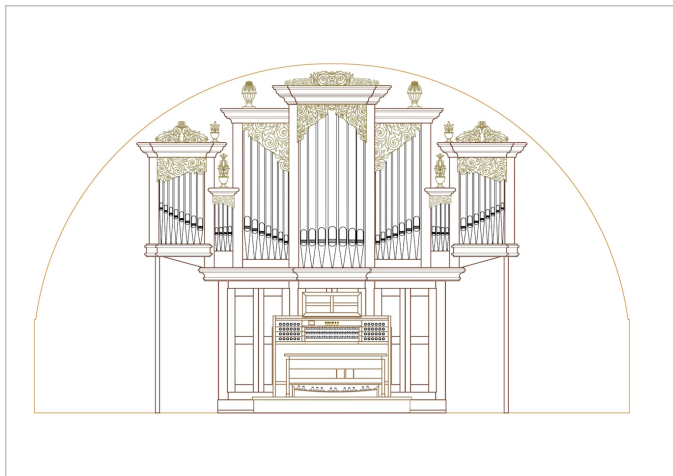
Orgelska omara

Barokizirana romanska župnijska cerkev svetega Vida je dolga dobrih 40 m, široka in visoka pa slabih 9 m. S svojo zasnovo, nizkim stropom, globokim pevskim korom in skoraj ničnim odmevom žal ni preveč prijazna za postavitev orgel. To je predstavljalo dodaten izziv. Leta 2018 je župnija z mislijo na nove orgle povečala in obnovila pevski kor.

Povečava in obnova pevskega kora. (Foto Župnija Šentvid pri Stični)

Orgelska omara je postavljena na sredino pevskega kora. Izdelana je iz masivnega smrekovega lesa, nosilna ogrodja pa iz masivnega jesenovega lesa. Glavno piščalje je v sprednjem delu omare. V perspektivi stojijo piščali registra Principal 8' in Octava 4'. V zadnjem delu omare pa sta drugi in tretji manual v žaluzijah. Zaradi dostopnosti za vzdrževanje je med piščaljema hodnik. Prav tako je celotna omara ustrezno osvetljena in elektrificirana. Za prehodom za pevce, ki omogoča krožno gibanje po pevskem koru in s tem prispeva k boljši pretočnosti in varnosti, so ob zadnji steni postavljene piščali pedala. Največje stojijo na tleh.

*Skica zunanjega izgleda novih šentviških orgel.
(Jožef Močnik)*

Orglar se je na željo župnije pri snovanju zunanje podobe orgelske omare zgledoval po stari šentviški omari, ki jo je leta 1838 izdelal Peter Rumpel iz Kamnika. Prav tako je kot arhitekturni spomin župnija ohranila pozitiv na korni ograji in okrasje omare. Obstoječe rezljano okrasje in polnila so bila restavrirana in dopolnjena v restavratorski delavnici Legan iz Žužemberka. Tako se tudi izgled orgel naslanja na arhitekturno tradicijo v šentviški župniji.

Podrobnosti obnovljenega in dopolnjenega okrasja, ki je krasilo stare šentviške orgle. (Gašper Stopar)

Vetrni ustroj

Opazovalcu neviden je večji del vetrnega ustroja, ki je v namenskem prostoru na podstrešju cerkve nad orglami. Prostor je ustrezno izoliran in elektrificiran, njegova velikost ter velika vrata pa omogočajo ustrezen dostop za vzdrževalna dela.

Namenski prostor na podstrešju cerkve nad orglami. (Gašper Stopar)

Dvogubni skladiščni meh z zrakom napaja obnovljeni električni ventilator švicarske znamke Meidinger iz leta 1928. Posebnost je zajemanje zraka s pomočjo polnilnih mehov na motorni pogon, ki sledi vzoru Goršičevega v uršulinski cerkvi v Ljubljani.

Organist lahko ročno preklopi med načinoma polnjenja. Tako se lahko odloči bodisi za naravno sapo polnilnih mehov, ki vsebuje manj šumov in je zato zvok orgel mirnejši. Lahko pa se odloči za sapo električnega ventilatorja, ki bolj šumi in posledično ustvari intenzivnejši in močnejši zvok ter obenem zagotavlja še večjo zalogo sape. Celoten vetrni ustroj je zasnovan tako, da je interpretu omogočena t. i. »igra s sapo«.

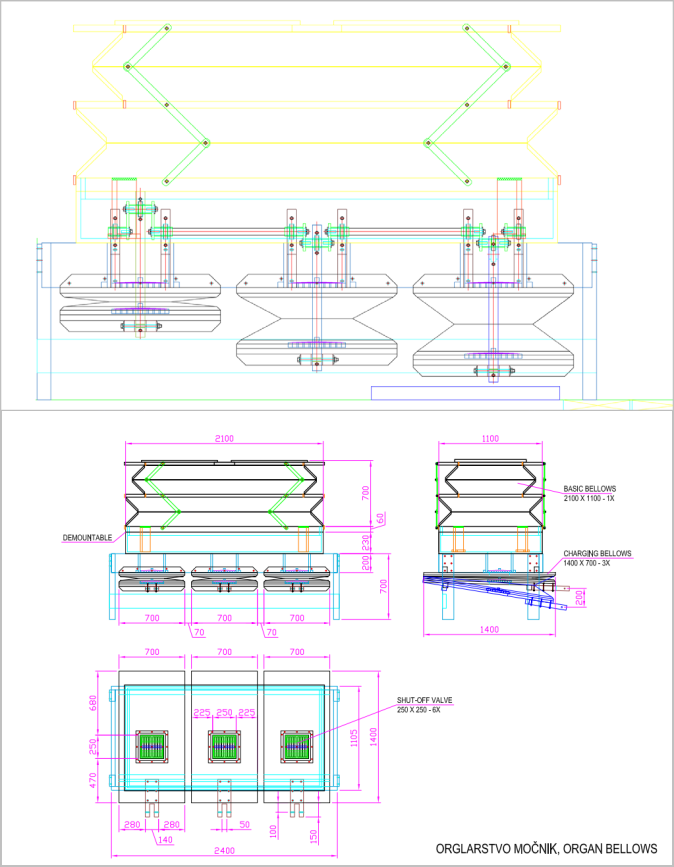

Vetrni ustroj. (Gašper Stopar)

Vetrni ustroj. (Gašper Stopar)

Vetrni ustroj. (Jožef Močnik)

Igralniki

ŠENTVID PRI STIČNI - NOVE ORGLE - IGRALNIK

28.2.22

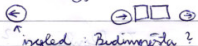
- tipke (Kanten HfM Würzburg - mere)
- notni pult (F. Gotsch - uršulinke; navicoma, vstavljen plebri
dehlo, nastavljen → naprej in nazaj)
→ OSVETLITEV: Manual + Pedal ("poskus vstop")

- Registri: - ~~posreditev~~:

II. Man.	_____	III. Man.
Pedal	_____	I. Man.

- plašice z napisi (Nemški jezik); F. Gotsch → Uršulinke
→ manualiji; F. Gotsch → Uršulinke (ingled)
→ Registri, zveze, klci, vklop/izklop; Manualiji?
→ Barvo (Man. in Ped.); Uršulinke → F. Gotsch
!! → orgel (Calcant); Manualij
→ kl. Motor } 2. KAKO; ne more nalo
→ sistem vsehujca } izboljšanja/
! → klci/osvetlitev; "poskus vstop" (Manualij) } delovanje Prednost

- Fiksne kombinacije: - pp p mf f ff Tutti
(izničniki?)
- crescendo (on/off)?
- uhvencer (0-9; 1-9)?; hje bo izhala, ...
- na igralniku: - na klci in dišni
strani igralnika (na medni)

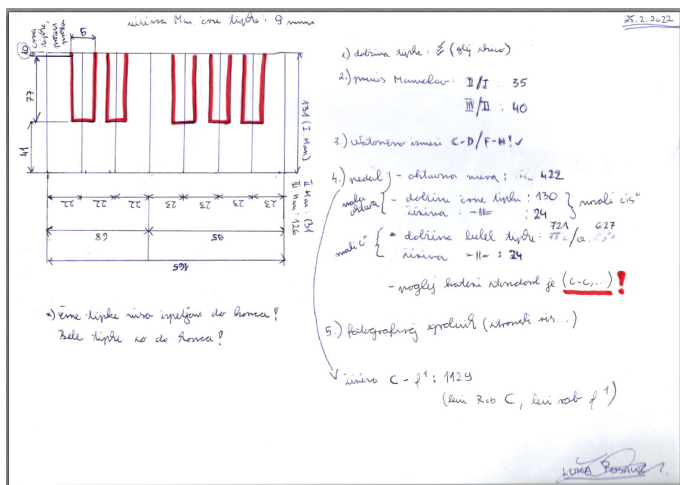
- Pedal: - oblika (Kanten HfM Würzburg)
- oblika posreditve:
↑ ingled: Budimpešta?
- oblika pedala; F. Gotsch → Uršulinke (M. Roger: Bassu ostinato
Op. 69/3; Kupos Bruno)¹⁻¹⁰

- Igralniki → rumarji ingled;
→ zapiranje / odpiranje? → debina / valita?
→ otroje; F. Gotsch → Uršulinke
→ oblika igralnika pri tipkah / Man.
(Kanten, HfM Würzburg / F. Gotsch, uršulinke)
→ material → les → oreh? → baker lakirani? → Uršulinke

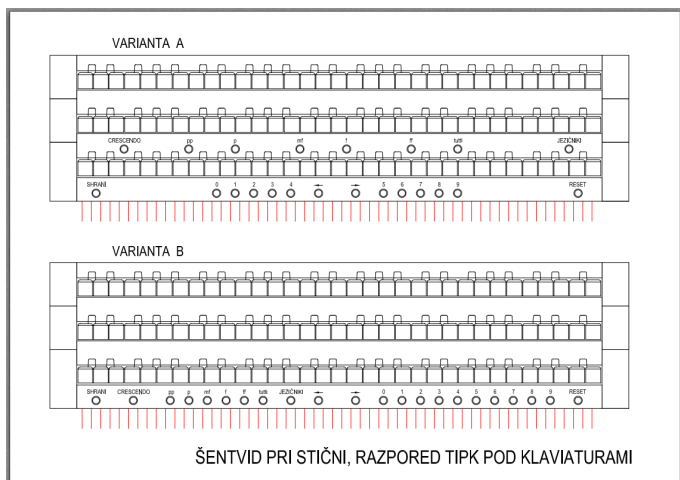
! - Orgelna hlona: - zgled; F. Gotsch → uršulinke z vintor

- Dodatki: - kamera na organištu (ehron?); KLE?
- preizkušnja pemu; KLE?
- telefon (→ nabavitelja)?

Igralnik je prosto stoječ pred orglami tako, da je organist obrnjen proti orgelski omari. Za takšno postavitev igralnika smo se odločili zaradi boljše komunikacije s pevskim zborom in boljšega pregleda nad dogajanjem na pevskem koru. Nad klaviaturo tretjega manuala je za spremljanje bogoslužja nameščen tudi zaslon, na katerega sta povezani dve kameri s pogledom na glavni vhod in oltar. Na igralniku je vgrajena luč za osvetlitev notnega pulta ter luč za osvetlitev pedalne klaviature. Orgelska klop je narejena iz masivnega hrastovega lesa in ima vgrajen mehanizem za nastavitev višine.

Predlog proporcij/razmerij klaviature (25. 2. 2022). (Luka Posavec)

ŠENTVID PRI STIČNI, RAZPORED TIPK POD KLAVIJATURAMI

Predlog razporeditve pomožnih tipk pod klaviaturami. (Jožef Močnik)

Šentvid pri Stični - Razpored registrov – poslano g. Jožefu 4.3.2022

Levo

Manual Tremulant		Oboë 8'	Doublette 2 2/3' II	Flauto amabile 4'	Spitzflöte 4'	Fugara 4'	Lieblich Gedackt 8'
Undamaris 8'	Aeoline 8'	Salicional 8'	Geigen Principal 8'	Salicional 16'	III/ Ped.	II/ Ped.	I/ Ped.
	Posaune 16'	Cello 8'	Octavbas 8'	Salicetbas 16'	Bordunbas 16'	Subbass 16'	Principalbas 16'

Desno

Salicional 8'	Lieblich Gedackt 8'	Aeoline 8'	Undamaris 8'	Fugara 4'	Flauto amabile 4'	Oboë 8'	Calcant
Octava 4'	Flauto traverso 4'	Flöt à pavillon 2'	Mixtur 2 2/3' V	Trompete 8'	Zveza II/I	Zveza II sub/I	Zveza III/I
Bordun – Bas 16'	Bordun – Diskant 16'	Principal 8'	Gamba 8'	Gemshorn 8'	Hohlflöte 8'	Quintatön 8'	Quint 5 1/3'

Šentvid pri Stični - Razpored registrov – Se mi zdi, da smo tako debatirali – v1...

Levo

Manual Tremulant			Oboë 8'	Doublette 2 2/3' II	Flauto amabile 4'	Spitzflöte 4'	Fugara 4'
III/ Ped.	II/ Ped.	Undamaris 8'	Aeoline 8'	Lieblich Gedackt 8'	Salicional 8'	Geigen Principal 8'	Salicional 16'
I/ Ped.	Posaune 16'	Cello 8'	Octavbas 8'	Salicetbas 16'	Bordunbas 16'	Subbass 16'	Principalbas 16'

Desno

Salicional 8'	Lieblich Gedackt 8'	Aeoline 8'	Undamaris 8'	Fugara 4'	Flauto amabile 4'	Oboë 8'	Calcant
Octava 4'	Flauto traverso 4'	Flöt à pavillon 2'	Mixtur 2 2/3' V	Trompete 8'	Zveza II/I	Zveza II sub/I	Zveza III/I
Bordun – Bas 16'	Bordun – Diskant 16'	Principal 8'	Gamba 8'	Gemshorn 8'	Hohlflöte 8'	Quintatön 8'	Quint 5 1/3'

Šentvid pri Stični - Razpored registrov – Se mi zdi, da smo tako debatirali – v2...

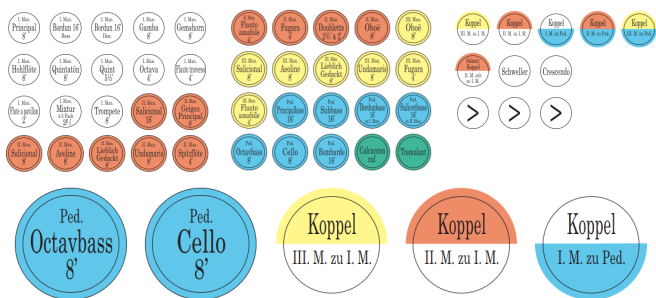
Levo

Manual Tremulant		Oboë 8'	Doublette 2 2/3' II	Flauto amabile 4'	Spitzflöte 4'	Fugara 4'	Lieblich Gedackt 8'
I/ Ped.	II/ Ped.	III/ Ped.	Undamaris 8'	Aeoline 8'	Salicional 8'	Geigen Principal 8'	Salicional 16'
	Posaune 16'	Cello 8'	Octavbas 8'	Salicetbas 16'	Bordunbas 16'	Subbass 16'	Principalbas 16'

Desno

Salicional 8'	Lieblich Gedackt 8'	Aeoline 8'	Undamaris 8'	Fugara 4'	Flauto amabile 4'	Oboë 8'	Calcant
Octava 4'	Flauto traverso 4'	Flöt à pavillon 2'	Mixtur 2 2/3' V	Trompete 8'	Zveza II/I	Zveza II sub/I	Zveza III/I
Bordun – Bas 16'	Bordun – Diskant 16'	Principal 8'	Gamba 8'	Gemshorn 8'	Hohlflöte 8'	Quintatön 8'	Quint 5 1/3'

*Predlog razporeditve registrov (4.3.2022), zasnova oz. zapiski pogovorov.
(Luka Posavec)*

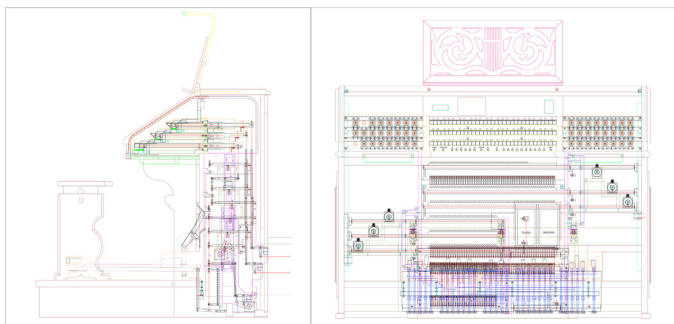

Osnutek oblikovanja napisnih keramičnih ploščic 20. 12. 2023.
(Primož Močnik)

Zunanja podoba igralnika se deloma zgleduje po inštrumentih druge polovice 19. stoletja. Obseg manualnih klaviatur je od C do g³. Obloga celotonskih tipk je iz kosti, poltonske tipke pa so iz kakovostne ebenovine. Obseg pedalne klaviature je od C do f¹. Izdelana je iz hrastovega lesa. Poltonske tipke imajo oblogo iz trdega temnega lesa, imenovanega grenadil.

Skupno načrtovanje igralnika v pisarni mojstra Jožefa Močnika 28. 2. 2022.
(Foto Organistica)

Skica zasnove igralnika. (Jožef Močnik)

Manubriji so razporejeni na obeh straneh manualnih klaviatur, tako da so na desni strani manubriji prvega in tretjega manuala, na levi pa manubriji pedala in drugega manuala. Ročice so iz trdega lesa, nad njimi pa so porcelanaste ploščice z imeni registrov. Za boljše preglednost imajo piščalja vsak svojo lastno barvo. Prvi manual belo, drugi oranžno, tretji rumeno ter pedal modro barvo.

Razporeditev je zasnovana tako, da si interpret brez večjega napora registrira sam. Kljub temu pa je vgrajen tudi intuitivni pomnilnik registrskih kombinacij Alterus, ki omogoča shranjevanje različnih registrskih kombinacij. Zasnovan in izdelan je v Sloveniji. Pod klaviaturo prvega manuala in nad klaviaturo pedala pa so tako ročne kot tudi nožne tipke oz. stopalke za njegovo upravljanje. Vsi potrebni podatki so jasno prikazani na grafičnem OLED-zaslonu. Posebnost predstavlja šest prednastavljenih dinamičnih kombinacij.

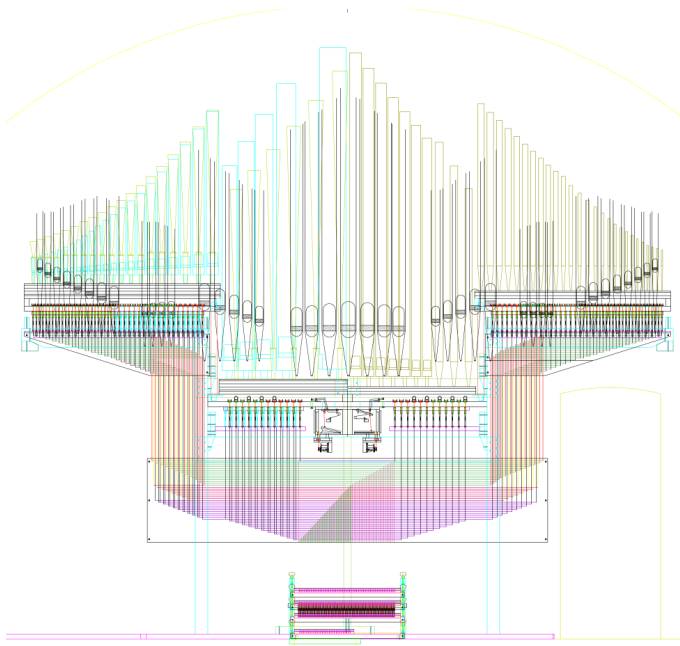

Igralnik. (Gašper Stopar)

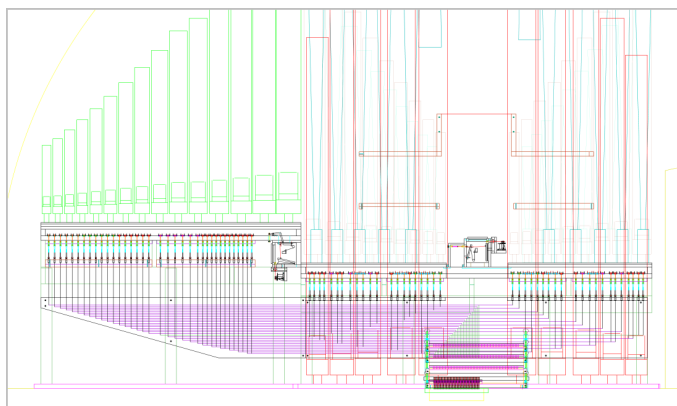
Zahvala za pomoč, popravke, kritiko in pogovore o ustreznem poimenovanju registrov gre dr. Mateju Podstenšku in prof. ddr. Ulrichu Theißnu. Iskrena hvala!

Traktura

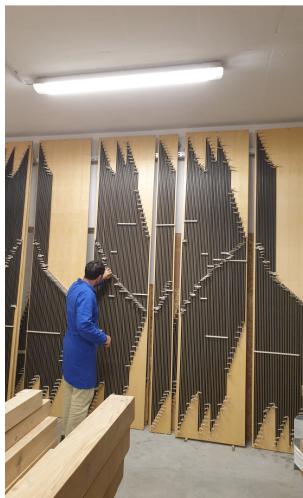
Igralna traktura je mehanska, vodljiva, občutljiva in natančna. Potezne letvice oziroma abstrakte so iz gostoraslega smrekovega lesa. Abstrakte so vodene z vodili, ki preprečujejo nihanje med igranjem. Vsi deli igralne trakture so iz lesa, razen aluminijastih osi na razdelilnih deskah. V orglah je kar 19 razdelilnih desk. Registrska traktura je električna.

Izseki skice trakture glavnega piščalja. (Jožef Močnik)

Izseki skice trakture pedalnega piščalja. (Jožef Močnik)

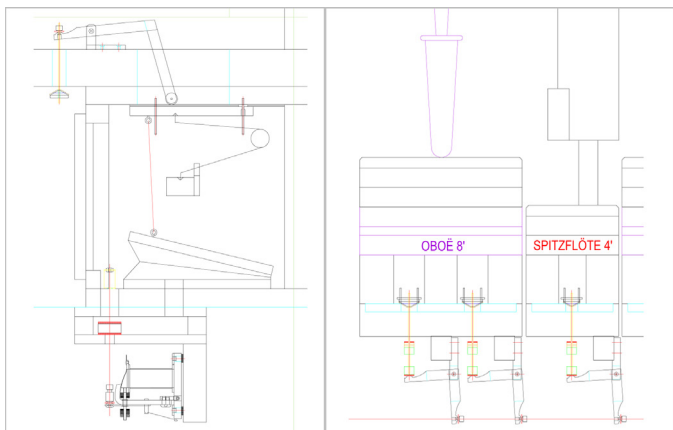

Podrobnosti trakture. (Gašper Stopar in Luka Posavec)

Sapnice

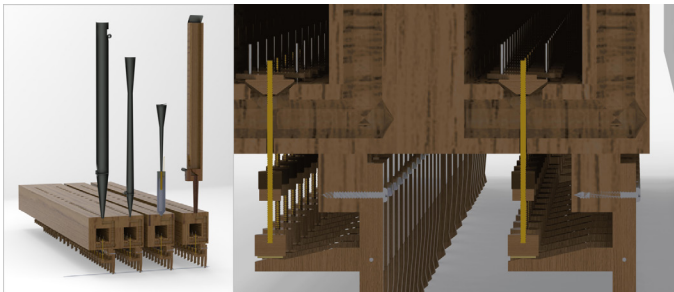
Zvočno zasnovo šentviških orgel podpira mehanska sapnica s stožci, ki je imela velik vpliv na razvoj nemškega in posledično slovenskega orglarstva v obdobju romantike. Prvo temu podobno sapnico je na področju južne Nemčije okrog leta 1750 razvil Johann Sigmund Haußdörfer (1714–1767). Leta 1840 pa jo je Eberhard Friedrich Walcker v Ludwigsburgu izboljšal in nadgradil. O sapnici s stožci je prvi pisal Ignacij Zupan mlajši (1853–1915) v članku Sostava orgelj, ki je bil leta 1882 objavljen kar v petih številkah Cerkvenega glasbenika (CG 1882, št. 4, 5, 6, 8 in 9). V njem dokaj dobro prikaže in obrazloži takratno aktualno dogajanje v orglarstvu v Evropi. Vsekakor je članek eden najpomembnejših zgodovinskih dokumentov v slovenski organologiji.

*Načrtovanje registrskega ventila (levo) in sapnice s stožci (desno).
(Jožef Močnik)*

Tudi pri zasnovi sapnic smo se pri izdelavi novih orgel v Šentvidu želeli nasloniti na tradicijo, hkrati pa slediti izkušnjam in razvoju. Po predhodno zbranih informacijah s strokovnih ekskurzij po zgodovinskih orglah Slovenije in Nemčije smo tako zasnovali nov tip sapnice s stožci.

Okvir sapnic in stene registrskih kancel so izdelane iz masivnega lesa. Ventili oz. stožci so iz izbranega trdega lesa, na tesnilnih površinah pa je nalepljeno ovčje usnje. Navojne dvizne žice so iz medenine. Žeblički pri vodilih stožcev so iz nerjavečega materiala, piščalne deske pa so izdelane iz smrekovega lesa. Vdolbine, v katerih stojijo piščali, so izžgane.

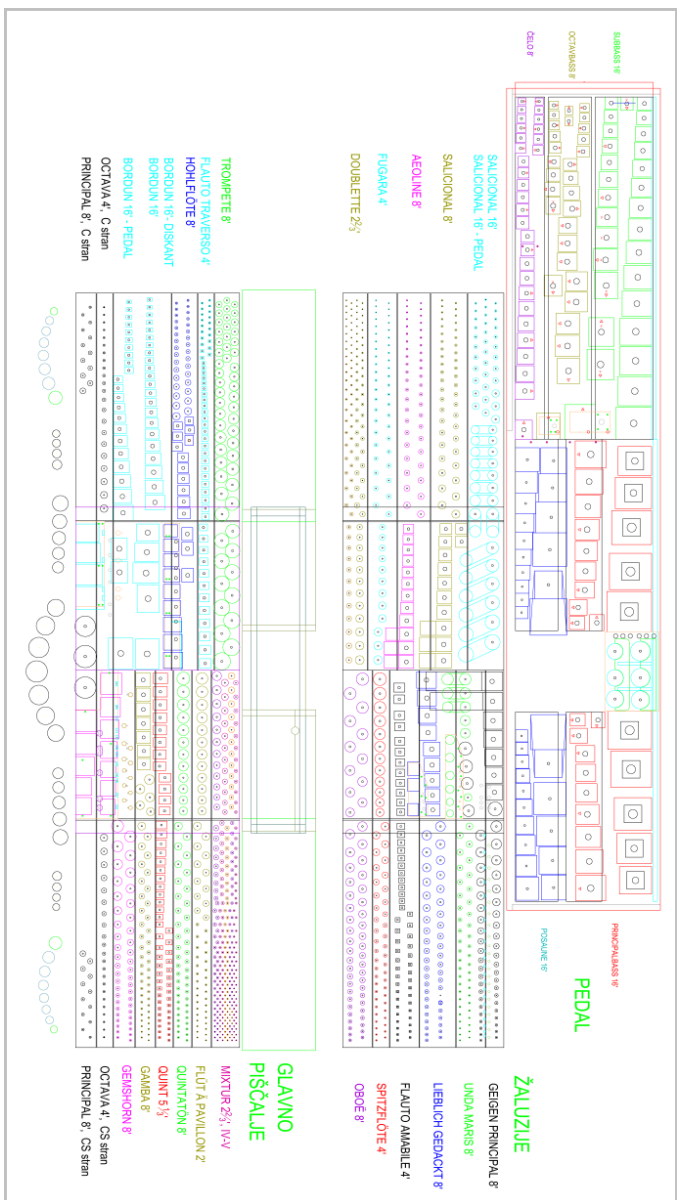
Model mehanske sapnice s stožci oz. posameznih registrskih kancel.
(Aleš Razpotnik)

Poglejmo si delovanje sapnice s stožci. V Šentvidu sapnice sestavlja več registrskih kancel. Posamezno registrsko kancelo si delijo piščali istega registra oz. zvočne barve. Na dnu registrske kancele pa so stožci. Ko na igralniku izvlečemo manubrij, ta preko električne registrske trakture in elektro magneta odpre registrski ventil. S tem se kancela napolni z zrakom. Vsaka piščal oz. ton v registrski kanceli ima svoj stožec, ki ga postopoma odpiramo in zapiramo s pritiskom tipke na igralniku.

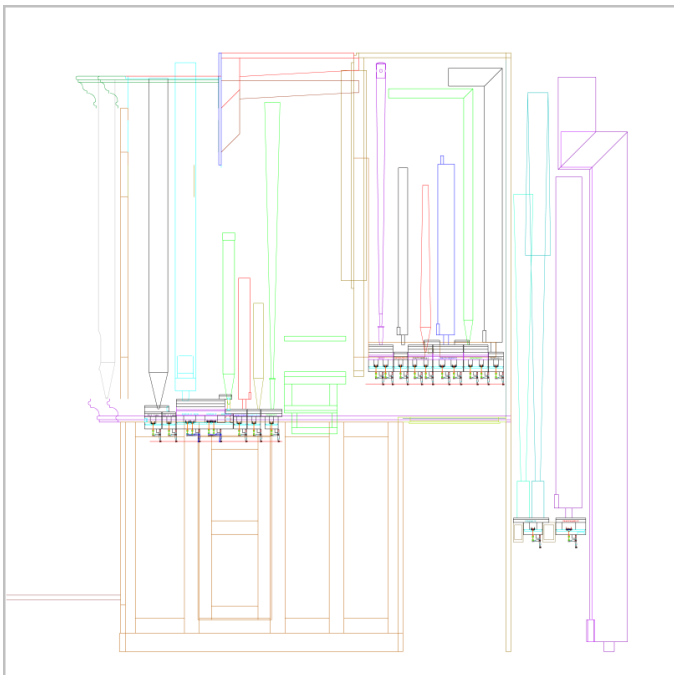
Tako lahko diferencirano nadzorujemo čas odziva in dinamiko posamezne piščali ter s tem izgovorjavo tona. Prednost sapnice s stožci je tako predvsem stabilnejša sapa posameznega registra ter optimizirana možnost dinamične igre, ki jo v prvih opisih zasledimo že v poznem 18. stol. v orgelski šoli Justina Heinricha Knechta (1752–1817).

Sapnice. (Mizarstvo Boštic)

Razporeditev oz. postavitev/umestitev piščalja v novih orglah.
(Jožef Močnik)

Stranski ris piščalja novih orgel. (Jožef Močnik)

Podrobnosti sapnic. (Mizarstvo Boštic, Orglarstvo Močnik)

Podrobnosti sapnic. (Mizarstvo Boštic, Orglarstvo Močnik)

Zvočna zasnova

Konec 17. stoletja se principalom, flavtam in jezičnikom v orglah pridružijo še ožje menzurirani godalni registri. Razvoj zaznamuje predvsem takratno kulturno področje južne Nemčije, zlasti ozemlje Habsburške monarhije in držav v njeni neposredni bližini. S tem se v orglah pojavijo veliko večje možnosti mešanja zvočnih barv in načinov intonacije. Nekateri registri so bolj zaznavni, drugi tišji. Medtem ko flavte izgovarjajo hitro, godalni registri izgovarjajo in resonirajo počasneje. Ob združevanju barv v osemčveljskih legah se je tako pojavila velika raznolikost, ki je bila v drugih orgelskih kulturah tistega časa v veliki meri izključena. Poleg barvnega učinka posameznega zvoka je tako potekal tudi dinamični proces, kar je v baročnem orkestru znano kot »mezza di voce«. Ker so se osnovni osemčveljski registri tako jasno razlikovali, so jih v južni in osrednji Nemčiji v obdobju baroka poimenovali »Unterscheidliche«. Med njih uvrščamo naslednje registre: Gedackt, Quintatön, Principal, Viola di Gamba, Gemshorn in Flauto.

Tako se je rodila zamisel o številnih osnovnih registrih različnih oblik, ki je imela kasneje v obdobje romantike velik pomen. Tudi tonska estetika osrednjenemških orgel se je razvila v to smer. Bolj znani orglarji v izvoru te zvočne estetike so Johann Friedrich Wender (1655–1729), Tobias Heinrich Gottfried Trost (1673–1759) in Zacharias Hilderbrandt (1688–1757).

S tem se je razvijala tudi umetnost registriranja oz. oblikovanja zvočne podobe. Carl Philipp Emanuel Bach (1714–1788) piše o svojem očetu: »Organisti so se pogosto zbal, ko je želel igrati na njihove orgle in je na svoj način registriral, saj so mislili, da ne more zveneti tako dobro, kot je želel, nato pa so slišali učinek, ki jih je osupnil.«

Pri pregledu nemške orgelske romantike je potrebno upoštevati v tistem času zelo kontroverzno osebnost, prav tako orgelskega virtuoza in enega pomembnejših glasbenih teoretikov, Abbéja Voglerja (1749–1814). Prav preko njegovih idej se začneja doba simfonično orkestralne zvočne estetike. Dobro je znan tudi vpliv, ki ga je imel na kasneje znamenitega nemškega orglarja Eberharda Friedricha Walckerja, naslednika in utemeljitelja nemškega orgelskega izročila. V Walckerjevi orglarski delavnici so se izučili skoraj vsi pomembnejši nemški orglarji tistega časa, med njimi Johann Nepomuk Kuhn (1827–1888), Johann (1821–1871) in Paul (1821–1891) Link, Wilhelm Sauer (1831–1916), Georg Friedrich Steinmeyer (1819–1901) ter Carl Gottlob Weigle (1810–1882). Kulturna zapuščina orglarske delavnice Walcker je tako neposredno v dobršni meri vplivala tudi na slovensko orgelsko krajino.

Zvočna celota orgel v Šentvidu pri Stični sloni na štirih stebrih.

Prvi steber: glavno piščalje

Glavno piščalje vsebuje glasnejšo paleto zvokov. Osnovo predstavlja pet osemčevljskih registrov, ki so stalnica glavnih piščalij že vse od obdobja baroka. V Šentvidu so to Principal, Gamba, Gemshorn, Hohlflöte in Quintatön. Vsak od teh registrov ima svojo specifično barvo, hkrati pa se ustrezno meša z ostalimi barvami. Gamba, v kombinaciji »počasne« izgovorjave in sapnice s stožci omogoča izrazito dinamično igro. Most med tišjimi barvami in dominantnim principalom predstavlja Gemshorn, ta v kombinaciji z Gambo zveni kot t. i. echogeigenprincipal; v kombinaciji z Hohlflöte pa kot t. i. echoflötenprincipal. Na ta način pripravljene barve glavni Principal ne preglasi, temveč jo podpre.

Pomembno zvočno estetiko orgel iz obdobja romantike predstavlja klarinetna barva, ki jo dobimo s kombinacijo godalnega in flavtnega registra. V glavnem piščalju to omogoča kombinacija registrov Gamba in Hohlflöte. Še bolj specifičen klarineten zven pa zaslišimo ob rabi registra Quintatön s preostalimi posameznimi barvami.

Temeljno podporo glavnega piščalja predstavlja šestnajstčevljski Bordun, ki je zaradi omogočanja selektivnejše rabe deljen na Bas in Discant. Za rabo nižje zvenceh zvočnih barv brez teže Borduna pa lahko barvam v osnovni legi dodamo globoki kvintni alikvot.

V alikvotni smeri se glavno piščalje usmerja v dve zvočni kroni. Flavtno zaokroža Flûte a Pavillon, principalno pa 4- do 5-vrstna terčna Mixtura.

Drugi steber: piščalje drugega manuala

Piščalje drugega manuala vsebuje intimnejšo paleto zvokov. Ta nudi dodatne dinamične možnosti v žaluzijah, ki pa ne predstavljajo arhitekturnega dela zvočne zasnove tako kot v francoskih romantičnih orglah. Čeprav je Abbé Vogler z velikimi napori v Nemčiji propagiral žaluzije, so le-te začeli izdelovati zelo pozno. V Sloveniji je prve orgle z žaluzijami izdelala orglarska delavnica bratov Zupan leta 1897 za frančiškansko cerkev v Kostanjevici pri Gorici.

Osnovno paleto zvočnih barv predstavlja širok nabor godalnih registrov. Redkost v našem prostoru je šestnajstčevljski Salicional z globokim in hkrati bogatim alikvotnim zvenom. Z uporabo suboktavne zveze registrov II. na I. manual pa omogoča celo dvaintridesetčevljsko rabo.

Godalni registri v osnovni legi impresionirajo vsak s svojim karakterjem in dinamiko. Od najtišje Aeoline preko Salicionala do Geigen Principala. Prej omenjeno klarinetno barvo pa dobimo ob kombiniranju godal z Lieblich Gedacktom. Godalno piramido zaokroži alikvotno bogata Fugara. Svojevrsten eterični efekt pa doživimo z mešanjem nihajoče Undemaris z ostalimi zvočnimi barvami.

Za razliko od glavnega piščalja, ki za flavtno nadgradnjo zvena ponuja zgolj tišjo Flauto traverso, lahko na drugem manualu izbiramo med intimnejšo Flavto amabile in dominantnejšo Spitzflöte. Labialni del piščalja pa zaključuje Doubletta.

Svojevrstno zvočno posebnost predstavlja jezičnik Oboë, ki je replika istoimenskega registra v uršulinskih orglah v Ljubljani. S svojo spevnostjo in mehko omogoča lirično mešanje barv v vseh rabah. Od najbolj osnovne rabe z Lieblich Gedacktom ali štiričevljsko flauto do šestnajstčevljske rabe v I. manualu.

Tretji steber: piščalje pedala

Temelj zvočnosti predstavlja pedalno piščalje, ki je zasnovano po Goršičevem vzoru. V šestnajstčevljski legi zvok podpirata okrogel Subbass in masiven Principalbass. Slednji se nadgrajuje z Octavbassom, osemčevljski Cello pa z bogatimi harmoničnimi toni poskrbi za vezavo zvoka pedalnega piščalja z manualnim.

Klenejšje pedalne barve zaokroža register Bombarde s polovičnimi odmevniki in prenihajočimi jezički, ki so bili izdelani v orglarskem podjetju Chwatal & Sohn, Merseburg pred letom 1892.

Za tišje pedalne barve sta na voljo transmisiji Borduna iz glavnega piščalja in Salicionala iz piščalja drugega manuala. Zanimive in solistične barve pa ponujajo tudi rabe zvez z manualnim piščaljem.

Četrty steber: transmisijski tretji manual

Če so se prvi trije stebri zvoka ozirali v zgodovino, pa transmisijski tretji manual predstavlja novodobno nadgradnjo zvočne zasnove. Ta namreč nima samostojnih piščali, temveč si izposoja intimnejše piščali drugega manuala. Na prvi pogled je četrty steber zgolj nadomestek še tišjega piščalja t. i. Echomateriala. Pa vendar je ta še kako vpet v zvočno zasnovo.

Ob rabi dominantnejšega glavnega in pedalnega piščalja si namreč hitro želimo več rahločutnih zvočnih barv. Tako jih z uporabo zvez

lahko pridobimo iz tretjega manuala. Prav tako nam ta manual v zvezi na prvi manual omogoča zamenjavo funkcij glavnega in drugega manuala.

Ti štirje stebri tvorijo zaključeno homogeno zvočno celoto orgel. Ker so vzori zanjo v večini iz obdobja romantike, smo pri intonaciji zvoka posebno pozornost namenili zveznemu pokritju kar najširšega dinamičnega spektra. Tako lahko iz zvočnih barv na mnogotere načine izvajamo registrski crescendo ali decrescendo. Poleg ročnega registriranja dinamičnih sprememb je na voljo tudi nožna stopalka. Generalni tremulant stilsko sicer odstopa, saj ga načeloma ne najdemo v orglah iz obdobja romantike, a ponuja zanimive dodatne zvočne možnosti.

Zasnova intonacije

Prvi resnejši pogovori o zasnovi intonacije so nastajali v času študija v nemškem Würzburgu pri prof. dr. h. c. Christoph Bossertu. Poleg obiskov zgodovinskih orgel in pogovorov je potrebno omeniti tudi zasnovo oz. proces nastajanja in intonacije orgel v dvorani Visoke šole za glasbo v Würzburgu, katerih avtor je profesor Bossert. Orgle vsebujejo, če poenostavimo, več zgodovinskih orgel, s tem nekako rečeno tudi zgodovinskih obdobj razvoja zvoka oz. intonacije. Celoten proces je bila tako enkratna priložnost za učenje, tako rekoč, dandanes žal izgubljenega znanja. Na tem mestu je potrebno omeniti in se zahvaliti tudi glavnemu intonaterju delavnice Klais, g. Andreasu Saageju.

Celoten proces zasnove intonacije so spremljali tudi obiski zgodovinskih orgel s Tomažem Močnikom (Orglarstvo Močnik), kjer se je poslušalo, pogovarjalo in analiziralo zvočno zasnovo in intonacijo. Vse registre, ki se jih je v Šentvidu rekonstruiralo, se je opisalo, pomerilo in posnelo na danih inštrumentih (E. F. Walcker, Hoffenheim, op. 62, 1846, 16. 3. 2022 in F. Goršič, op. 56, 1891, Lj–uršulinke, 20.4.2022). Za boljše razumevanje, kako oz. kako ne intonirati, smo s Tomažem Močnikom obiskali tudi dva inštrumenta Orglarstva Močnik in sicer Velesovo (op. 14, 2007) in Šenčur (F. Goršič, op. 12, 1872/ Orglarstvo Močnik, op. 36, 2018).

Obseg znanja leta 2022 je lepo razviden iz dokumenta, ki predstavlja osnutek zasnove pred prvo intonacijo (6. 2. 2023) in ga v nadaljevanju objavljamo.

ZA TOMAŽA MOČNIČA

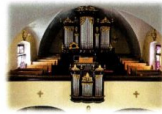
6.2. 2015

Zasnova novih šentviških orgel

Dokumenti v župnijskem in nadškofijskem arhivu pričajo, da je župnija Šentvid pri Stični skozi svojo pestro tisočletno zgodovino, izbirala dobre glasbenike in mojstre ter s tem skrbela za kvaliteto kulturno dogajanje. Velikokrat premalo cenimo pomen lastne orgelske kulture, ki je kljub majhnosti naše države pestra in bogata. Zato smo se odločili da se pri načrtovanju novih orgel ohrani tradicija in izročilo naših prednikov. Tako bomo skupaj s pogledom v preteklost našli svojo pot v prihodnost.

Zvočna zasnova novega instrumenta nadgrajuje in slogovno razširjuje zvočno zasnovo orgel, ki jih je leta 1912 v Šentvidu postavilo orgelsko podjetje Gebrüder Mayer. Novi zvočni okvir, se delno zgleduje po mojstrovin, ki jo je naš priznani orglar Franc Goršič (1836 – 1898) postavil leta 1891 v uršulinski cerkvi v Ljubljani in velja za njegovo najboljšo delo in najboljši zgled za stilistično adaptacijo njegovega drugega obdobja izdelovanja orgel (poleg njih tudi orgle v Radovljici, Mengšu, Vipavi, Zagorju ob Savi, ...). Tekom načrtovanja orgel se je ponudila enkratna priložnost. V župniji Vipava je Orglarstvo Močnik po postavitvi novega instrumenta (Op. 11, 2005) kupilo stare piščali orgel iz leta 1892, ki jih je kot svoje 57 delo izdelal Franc Goršič. Ponovno bomo lahko uporabili kar 14 registrov oziroma barv zvoka. Od je deset registrov kovinskih piščali, ki so visoke kvalitete in so bile izdelane pred letom 1892 v nemški orgelski delavnici Gebrüder Link ter štirje registri iz lesa, ki ga je Franc Goršič kupoval pri svojem dobavitelju v Tuhijski dolini. Kot poklon znamenitemu nemškemu orglarju iz 19. stoletja, Eberhardu Friedrichu Walckerju (1794–1872) bodo nove orgle v Šentvidu vsebovale pet zvočnih barv svetovno znanih orgel v Hoffenheimu. Prav tako ne smemo pozabiti na tako rekoč nedotaknjen zvočno tehnični biser slovenske pozne romantike, orgle v ljubljanski stolnici iz leta 1911, ki so največje in najpomembnejše delo Ivana Milavca (1873 – 1915). Iz teh orgel bomo posnemali redko barvo zvoka imenovano Kvintaten oziroma Quintatön, ki jo na našem področju začne uveljavljati Ivan Milavec.

Dispozicijo registrov glej na str. 27-28.

Zasnova intonacije

SPLOŠNO:

- 1.) Jasno definiran ton.
- 2.) Razločna izgovorjava v posameznih legah registra.
- 3.) Možna raba različnih leg registra.
- 4.) Raba principa barvne palete »vse z vsem«.

I. manual

Vzor/ piščali iz Vipave

01.	Bordun	16' (Bass C-H ⁵ & Discant c ¹ -g ¹)	F. Goršič, Op. 56, 1891
02.	Principal	8' (CIS-e ⁰ in gis ⁰ -dis ¹ v prospektu)	F. Goršič, Vipava, Op. 57, 1892
03.	Gamba	8' (C-FIS les, G-g ¹ kovina)	F. Goršič, Vipava, Op. 57, 1892
04.	Gemshorn	8' (C-H les, c ¹ -g ¹ kovina)	F. Goršič, Vipava, Op. 57, 1892
05.	Hohflöte	8' (C-H ⁵ les, c ¹ -g ¹ kovina)	F. Goršič, Op. 56, 1891
06.	Quintatön	8' (kovina)	Ivan Milavec, Op. 26, 1911
07.	Quint	5 1/3' (les)	E. F. Walcker, Hoffenheim, Op. 62, 1846
08.	Octava	4' (kovina, C-H v prospektu)	F. Goršič, Vipava, Op. 57, 1892
09.	Flauto traverso	4' (les)	E. F. Walcker, Hoffenheim, Op. 62, 1846
10.	Flöte à pavillon	2' (kovina)	F. Goršič, Op. 56, 1891
11.	Mixtur IV-V	2 2/3' (kovina)	F. Goršič, Radovljica, Op. 53, 1889/ Vipava, Op. 57, 1892
12.	Trompete	8' (kovina)	Stara trobenta iz Šentviških orgel

• Pleno I. manuala:

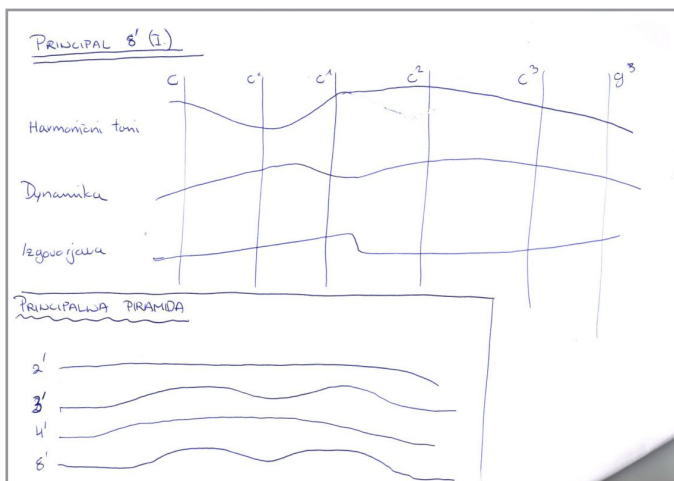
1. Sestava registrov:

- 1.) Bordun 16' (B & D)
- 2.) Principal 8'
- 3.) Octava 4'
- 4.) Flüt à pavillon 2'
- 5.) Mixtur IV-V 2 2/3'

2. Sestava registrov, namesto (oz. brez) Mixture IV-V 2 2/3' Trompete 8' (v smeri francoskega Grand jeu).

- 1.) Bordun 16' (B & D)
- 2.) Principal 8'
- 3.) Octava 4'
- 4.) Flüt à pavillon 2'
- 5.) Trompete 8'

3. Labialni 8' pleno; Principal 8', Gamba 8', Gemshorn 8', Hohflöte 8', Quintatön 8'

↑
globoko lega počasi → ne preveč

• **Bordun 16' (les, Bas C-H & Discant c¹-g³);**

- 1.) V smeri prostorske replike intonacije F. Goršiča, Op. 56, 1891 (lj – uršulinke, tlak 80 mmVs).
- 2.) Razložna izgovorjava v veliki oktavi!
- 3.) Discant c¹-g³ poln stabilen ton.
- 4.) Transmisija v pedal C-F.

• **Principal 8' (CIS-e⁰ in gis⁰-dis¹ v prospektu);**

- 1.) Povzame zvočno strukturo orgel in jo s tem podpre.
- 2.) V poteku od C-g³ dvakrat zvočno mutira, npr. pri c¹ in b¹.
- 3.) Izraža stabilen karakter.

• **Gamba 8' (C-FIS les, G-g³ kovina);**

- 1.) Bolj baročna (spekter harmoničnih tonov) z malenkost počasnejšo izgovorjavo, vendar kljub temu režeče ranljiv karakter – posebnost posameznih tonov.
- 2.) C-c² sorazmerno naraščanje mase in harmoničnih tonov (tenor), od dis²-g³ sorazmerno poenostevanje mase, harmoničnih tonov in počasnejše izgovorjave.
- 3.) **Gamba 8' + Quintatön 8'** zvočno v smeri Oboe d' amore oz. labial klarineta.
- 4.) **Gamba 8' + Gemshorn 8'** zvočno delikatni echoprincipal.
- 5.) **Gamba 8' + Principal 8'** zvočno goselni principal 8'.

• **Gemshorn 8' (C-H les, c⁰-g³ kovina);**

- 1.) **Medianta** oz. **most** zvočne strukture 8' lege.
- 2.) **Gemshorn 8' + Salicional 8' (II. man.)** zvočno delikatni echo principal 8', nadgradnja v 4' spekter z Spitzflöte 4' (II. man.), nadaljna nadgradnja Doublette II 2 2/3' & 2' (II. man.) in Oboe 8' (II. man.).
- 3.) **Gemshorn 8' + Gamba 8'** zvočno delikatni echo Geigen Principal 8'.
- 4.) **Gemshorn 8' + Hohlfloete 8'** zvočno echo flavtni principal 8'.

• **Hohlfloete 8' (C-H⁰ les, c¹-g³ kovina);**

- 1.) V smeri prostorske replike intonacije F. Goršiča, Op. 56, 1891 (lj – uršulinke, tlak 80 mmVs).
- 2.) Solistična barva registra.
- 3.) Intimen karakter.
- 4.) **Hohlfloete 8' + Principal 8'** zvočno flavtni principal.
- 5.) **Hohlfloete 8' + Gemshorn 8'** zvočno delikatni echo flavtni principal 8'.
- 6.) **Hohlfloete 8'** nadgradi v 4' spekter **Flauto amabile 4'** (II. man.).

• **Quintatön 8' (kovina);** ⇒ *nirbica lega počasi*

- 1.) Solistična barva registra.
- 2.) Direktna izgovorjava.
- 3.) c¹-c² izrazit karakter (discant).
- 4.) **Quintatön 8' + Gamba 8'** zvočno v smeri Oboe d' amore oz. labial klarineta.

• **Quint 5 1/3' (les);**

- 1.) V smeri prostorske replike intonacije E.F. Walckerja, Op. 62, 1846 (flavtna, tlak 67 mmVs).
- 2.) V kombinaciji z 8' registri tvori akustično 16' barvo.

*sovrniga lega izgovorjava G → delni izgovorjave
kot non-flute*

- Octava 4' (kovina, C-H v prospektu);

- 1.) Medianta oz. most zvočne strukture orgel.
- 2.) V harmoničnem spektru nadgradi Principal 8'.

- Flauto traverso 4' (les, prepihuje od c'); → do preloda ne sme biti hitra!

- 1.) Čisto svetlejša jedrnat barva. toplina / Wärme
- 2.) Crescendira od c'-g'.
- 3.) Izgovorjava v smeri baročne Travers flavte.
- 4.) Zadržan stabilen karakter: fragilno, malo nadzvana

- Flûte à pavillon 2' (kovina);

- 1.) C-h² stabilen bogat ton. c'-g² 2' flavta, ohrani bogat ton.
- 2.) Ohrani stabilno 2' lego (8', 4' in 2').
- 3.) Solistična raba 4' lege.

4. Mixture IV-V 2 2/3' (sestava 2 2/3', 2', 1 3/5', 1 1/3' & 1');

	C	c ⁰	c ¹	fis ²	h ²	d ³	g ³
Vrsta I	2 2/3'	2 2/3'	2 2/3'	2 2/3'	2 2/3'	2 2/3'	2 2/3'
Vrsta II	2'	2'	2'	2'	2'	2'	2'
Vrsta III	1 3/5'	1 3/5'	1 3/5'	1 3/5'	1 3/5'	3 1/5'	3 1/5'
Vrsta IV		1 1/3'	1 1/3'	1 1/3'	2 2/3'	2 2/3'	1 1/3'
Vrsta V	1'	1'	1'	2'	2'	2'	2'

- 1.) Povzema oz. vrašča v zvočno strukturo.
- 2.) V smeri kornetne mixture.
- 3.) Vrsta I 2 2/3' in vrsta IV 1 1/3' bolj flavtno.
- 4.) Vrsta 2' in vrsta V 1' principalno.
- 3.) Vrsta III 1 3/5' (konična zgradba) vezni/jasno prisotni element zvočne strukture Mixture 2 2/3'.

- Trompette 8' (stara trobenta, kovina, udarjajoči jeziček in 8'polni odmevnik);

- 1.) V smeri Trompette harmonique 8'.
- 2.) Solističen jezičniški register.

II. manual, v žaluzijah

II.Sub./ I.

Vzor/ piščali iz Vipave

(c⁰ - g³ 16')

13.	Salicional	16' (kovina)	→	32'	E.F.Walcker, Hoffenheim, Op.62, 1846
14.	Geigen Principal	8' (C-Fis les, G-g ³ kovina)		16'	F.Goršič, Vipava, Op.57, 1892
15.	Salicional	8' (C-H les, c ⁰ -g ³ kovina)		16'	F.Goršič, Vipava, Op.57, 1892
16.	Aeoline	8' (C-H les, c ⁰ -g ³ kovina)		16'	F.Goršič, Vipava, Op.57, 1892
17.	Lieblich Gedackt	8' (C-H les, c ⁰ -g ³ kovina)		16'	F.Goršič, Vipava, Op.57, 1892
18.	Undamaris	8' (od C)	→	16'	F.Goršič, Vipava, Op.57, 1892
19.	Spitzflöte	4' (kovina)		8'	E.F.Walcker, Hoffenheim, Op.62, 1846
20.	Flauto amabile	4' (les)	→	8'	E.F.Walcker, Hoffenheim, Op.62, 1846
21.	Fugara	4' (kovina)		8'	F.Goršič, Op.56, 1891
22.	Doublette II	2 2/3' & 2' →		5 1/3' & 4'	F.Goršič, Op.56, 1891
23.	Oboë	8' (kovina)		16'	F.Goršič, Op.56, 1891

- Pleno II. manuala:

- 1.) Salicional 16'
- 2.) Geigen Principal 8'
- 3.) Fugara 4'
- 4.) Doublette II 2 2/3' & 2'
- 5.) Oboë 8' (barva)

- Crescendo II. manuala:

- 1.) Aeoline 8'
- 2.) Flauto amabile 4'
- 3.) Salicional 8'
- 4.) Lieblich Gedackt 8'
- 5.) Geigen Principal 8'
- 6.) Spitzflöte 4'
- 7.) Fugara 4'
- 8.) Doublette II 2 2/3' & 2'
- 9.) Oboë 8' (barva)

- Žaluzije

- 1.) Zaprte žaluzije omogočajo pppp.

- Salicional 16' (kovina);

- 1.) V smeri prostorske replike intonacije E.F. Walckerja, Op. 62, 1846 (tlak 67 mmVs).
- 2.) Stabilen enakomeren potek.
- 3.) Počasnejša izgovorjava (C-g³).
- 4.) Razločna izgovorjava v veliki oktavi (C-h⁹).
- 5.) Transmisija v pedal C-f¹.

- Geigen Principal 8' (C-FIS les, G-g¹ kovina);

- 1.) Stabilen enakomeren potek.
- 2.) Jasna definirana izgovorjava.
- 3.) Geigen Principal 8' + Spitzflöte 4' komorna zvočna struktura.

- Salicional 8' (C-H les, c⁶-g¹ kovina);

- 1.) Stabilen enakomeren potek.
- 2.) Razločna izgovorjava.
- 3.) V zvočnem spektru nadgradi Aeolino 8'.

- Aeoline 8' (C-H les, c⁶-g¹ kovina);

- 1.) Zvočno najtišji register v orglah.
- 2.) Jasna bas (C-fis³) in disant lega (c²-g³).

- Liebligh Gedackt 8' (C-H les, c⁶-g¹ kovina);

- 1.) Poudarek na diskantni legi.
- 2.) Izgovorjava v baročni estetiki »pljuva«.

- Undamaris 8' (od C);

- 1.) Eteričen karakter.
- 2.) V poteku od C-g¹ dvakrat zvočno mutira, harmonični toni (3 lege; Bas, Tenor, Diskant).
- 3.) Tudi samostojen solo register.

- Spitzflöte 4' (kovina);

- 1.) Medianta oz. most zvočne strukture registrov 2 manuala.
- 2.) Nadgradi zamisel Gemshorna 8' v 4' spekter.
- 3.) Spitzflöte 4' + Geigen Principal 8' komorna zvočna struktura.

- Flauto amabile 4' (les)

- 1.) Zamisel Fernflöte, zvočno najtišji 4' register v orglah.
- 2.) Fin dodelan karakter.
- 3.) Flauto amabile 4' nadgradi v 4' spekter Hohlflöte 8' (l. man.).

- Fugara 4' (kovina);

- 1.) Medianta oz. most zvočne strukture med Geigen Principal 8' in Doublette II 2 2/3' & 2'.
- 2.) Nadgradi harmonični spekter Gambe 8'.

- Doublette II 2 2/3' & 2' (kovina)

	C	c ⁰	c ¹	c ²	c ³	g ³
Vrsta I	2 2/3'	2 2/3'	2 2/3'	2 2/3'	2 2/3'	2 2/3'
Vrsta II	2'	2'	2'	2'	2'	2'

- 1.) 2 2/3' (konična zgradba) je izrazit v osrednji legi (okvirno c² - c³).
- 2.) Principalna barva 2' spektra, bolj dodelan spekter kot v Mixturi 2 2/3'.

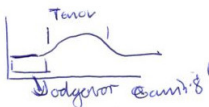
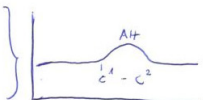
- Obož 8' (kovina, udarjajoči jeziček in polni odmevnik)

- 1.) Izrazito vokalni jezičniški register!
- 2.) C-h⁹ primerna raba 16' lege.
- 3.) Z rabo mehanske zveze II.Sub./I. možna izgradnja jezičniškega 16' plena.

! *izrazito legi več obsevan, gumen*

* Ko prideta skupaj 18 tonov in 18' dno, obsevan.

→ ista lega kot Pr. 8' (I)

→ globoka lega pričin

* harmonični G in gube (optimalni) 4 d - notkovanje

Pauzija ? ⇒ celotna raba koustavnosti

MIXTURA

ni čisto funkcionirani
NI LEPA!

Pedal

31.	Principalbass	16' (les)	F.Goršič, Vipava, Op.57, 1892
32.	Subbass	16' (les)	F.Goršič, Vipava, Op.57, 1892
33.	Bordunbass	16'	Transmisija iz 01
34.	Salicetbass	16'	Transmisija iz 13
35.	Octavbass	8' (les)	F.Goršič, Op.56, 1891
36.	Cello	8' (les)	F.Goršič, Vipava, Op.57, 1892
37.	Bombarde	16' (kovina)	F.Goršič, Vipava, Op.57, 1892

- **Principalbass 16' (les);**

- 1.) Stabilen enakomeren potek.
- 2.) Enakomerna predizgovorjava. ⇒ *ooo*

- **Subbass 16' (les);** *mmm ⇒ direct!*

- 1.) Stabilen enakomeren potek.
- 2.) Direktna izgovorjava.
- 3.) C-H bogat stabilen ton (primeren za rabo 32' lege).

- **Octavbass 8' (les);**

- 1.) Stabilen enakomeren potek.
- 2.) Direktna izgovorjava.
- 3.) Zvočno nadgradi **Principalbass 16'**.

- **Cello 8' (les);** ⇒ *zzzz (ne prelila)*

- 1.) Nadgradi zvočni spekter **Salicional 16'** oz. **Salicetbass 16'**.
- 2.) Rezoč karakter.
- 3.) Direktna izgovorjava.
- 4.) Veže harmonično strukturo pedala v manual (preko 4' harmoničnega spektra).

- **Bombarde 16' (kovina, prenihajoč jeziček in polovičen kovinski odmevnik);**

- 1.) Vokalen karakter.
- 2.) Direktna izgovorjava.
- 3.) Obarva zvočno strukturo pedala.

Skupne predintonacije v delavnici ni bilo, saj je orglar vse registre dosledno pripravil oz. naročil po posredovanih podatkih.

Nove orgle v Šentvidu pri Stični se je intoniralo v treh večjih fazah in vmesnih manjših korekturah. Zaradi obsega del in same logistike se je orgle v prostoru prvič intoniralo 14 dni pred predstavitvijo in blagoslovom (od 30. 1. do 4. 2. in od 6. 2. do 11. 2. 2023). Orgle na predstavitvi še niso bile tehnično dokončane, kot tudi ne zvočno. Tako je bil vtis na poslušalce na predstavitvi popolnoma nerealen, hkrati pa je bilo možno prvič slišati orgle pri polni cerkvi.

Drugi pomembnejši segment intonacije je sledil po pogovorih v nemškem Weimarju s prof. Martinom Sturmom in obiskih zgodovinskih orgel srednje Nemčije oz. Thuringijskega stila inštrumentov. Seveda je kronološko s zaključevanjem izdelave orgel v Šentvidu pri Stični sovpadal tudi proces učenja o intonaciji. V večini so zvočni poteki v Šentviških orglah že bili podani s tem, da se je piščali v celoti repliciralo. Tako je ta dokument le resnejši predlog zasnove intonacije zvočnega koncepta Šentviških orgel.

Septembra 2023 je sledila ponovna intonacija. Dne 8. decembra 2023 je, zaradi pred intonacije orgel, ki so danes v Bratislavi (op. 43, 2024), v Slovenijo prišel prof. Martin Sturm (Weimar). Ob tej priložnosti si je ogledal in podal kritiko na intonacijo. Na tem mestu je potrebno dodati, da se prvotna kritika nanaša na pričakovane standardne poteke, ki v Šentvidu seveda odstopajo. Slovenske orgle so izrazito bas-diskant instrumentni in nimajo polifone strukture.

Nekaj podrobnosti

Piščalje (razen pedala) je večinoma obrnjeno, v smeri, stran od oltarja.

V novih orglah opravlja preglášena Aeoline 8' vlogo Undamaris 8', Undamaris 8' pa vlogo Aeoline 8', dodana ji je tudi velika oktava (C-H). Ob intonaciji se je obe vrsti Doublette II 2 2/3' zamaknilo za pol tona.

Zaradi večjega obsega manualnih klaviatur sta bili dodani po dve piščali (C–g³). Zaradi večjega obsega pedalne klaviature so bile prav tako dodane po tri piščali (C–f¹). Izvirne lesene noge so bile ob obnovi zamenjane z novimi lesenimi nogami (hrast) z možnostjo regulacije pretoka zraka.

Izvirno je bila Bombarde 16' v piščalnih blokih (C in CIS). Za nove orgle se je izdelalo lesene škornje z možnostjo regulacije pretoka zraka. Ob intonaciji se je Bombarde 16' zamaknilo za pol tona (CIS je sedaj C). Na vrhu odmevnikov se je zaradi želje po več harmonskih tonih odstranilo uglasševalne pokrove. Preostale manjkajoče piščali se je naročilo pri nemškem podjetju Zungenpfeifen Güntzel GmbH.

Žal je bila v poplavih, ki so 4. avgusta 2023 prizadele delavnico Orglarstva Močnik, Bombarde 16' poškodovana (predvsem leseni deli jezičnika). Obnovil jo je orglar Brane Košir. Podrobnosti so v rokopisih, ki predstavljajo uvid v sam proces, predvsem drugi osnutek zasnove intonacije, ki je nastal z prof. Martin Sturmom (16. 7. 2023) in kritika Martina Sturma po drugi intonaciji oz. reintonaciji (8. 12. 2023). Zapisa v nadaljevanju je pripravil Luka Posavec.

LUKA POSAVEC

ŠENTVID PRI STIČNI - ORGLE

16.7.23

*) NAČRT - ZASNOVA INTONACIJE

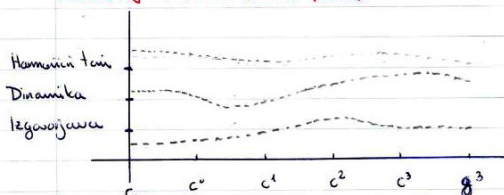
Dispozicija orgel

Dispozicijo registrov glej na str. 27-28.

I. MAU.

p. ogled: F. G., op. 56, 1831

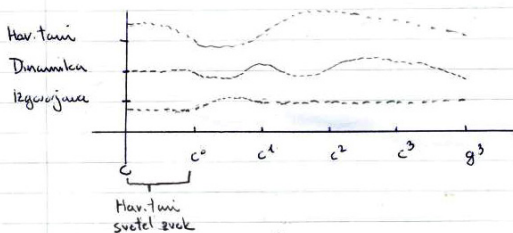
BORDUN 16' (Dass: C-h⁰, Discant c¹-g³)
↳ harmonizirani v pedalu (Piano-pedal)

*) Minimalno potresen v veliki oktavi!

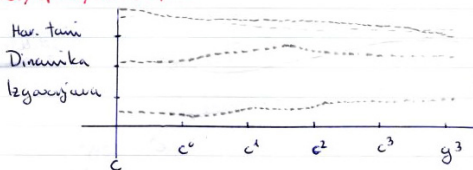
PRINCIPAL 8' (C-e⁰, gis⁰-dis¹ v prometu)

↳ F. G., Vipava, 1832, op. 57

GAMBA 8' (C-FIS les, G-g³ kovina)

↳ F. G., Vipava, 1832, op. 57

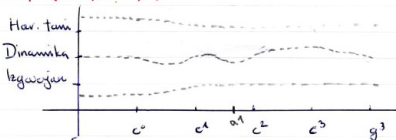
*) nerazna do g¹

*) v spodnji veliki oktavi taliter hor. tona, da poglobi, bo udaril po tipkih.

→ Gamba S' + Quintatön S' → relativet a. Cbaa d'amer! ; Gb S' + Pr. S' = Gey. Pr. (Lange)
 Gb S' + Gomb. S' → relativet a. Pr. S'

GEMSHORN S' (C-H les, c°-g³ haima)

↳ F.G., Vipawa, 1892, op. 57

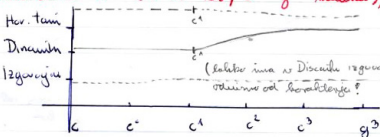
→ pedebne kot Pr. S' ;
 dinamika bolj glasen kot gamba S' .
 V igri: leži globlo
 od c^1 bolj flavter
 (vmes Prinzipali)

Gemsh. S' + Solke. (II) = relativet Pr. S'

→ Gemsh. S' + Gamba S' = relativet Gey. Pr. S'

Gemsh. S' + Halbfl. S' = relativet flavter principal

HOHLFLÖTE S' (C-H^o les, c¹-g³ haima), F.G., 1891, op. 56

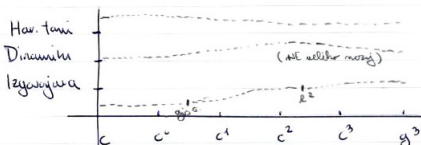
→ Disant register (vaz)

- konstante:

↳ 4 glavni sked
 mora biti v
 srednj. oktavi
 jasn, mehkon, svet,
 veliki hor. tonov.

↳ proti temu v
 Disku Solc - mekot

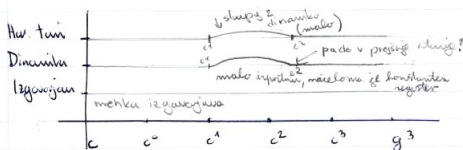
QUINTATÖN S' (C-g³ haima), nglad: I.M., 1911, op. 26

→ Nizka lega
 notni (C-g³),
 z° so ne pjevali
 iz gola G
 (npr. g³ D)

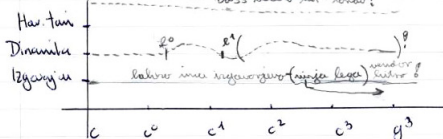
→ Solističen register, zome odme vajo kot ("murmur"), ko gamba S'
 so ne notati mi g^1 →.

QUINT $S^{1/3}$ (C-g³ les), nglad: E.F. Walder, 1846, op. 62

OCTAVA $4'$ (C-g³ haima), F.G., Vipawa, 1892, op. 57

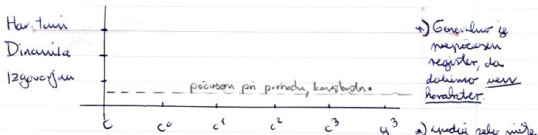
↳ hor. toni bolj sking z dinamiko,
 bolj veliki hor. tonov?

→ malo tiji
 kot Pr. S'
 (generalno).
 - bolj veliki
 hor. tonov.

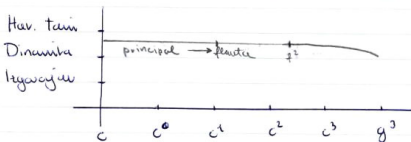
→ Od f° v tenor do mi. c^1 izpitati, malo nereg, da zome
 atore relativno konstante!

FLAUTO TRAVERSO 4' (C-g³ bas), ogled: E.F. Walder, 1846, op. 62

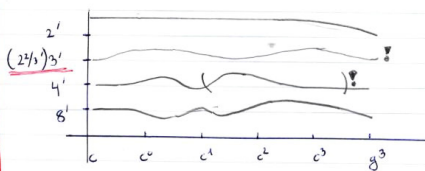

- *) Ino stopnje manj kot Gamut 8';
- topline, prečnina, boželnina (ostene tudi za prehod boželnina in prečnina)?

FLÛTE À PAVILLON 2' (C-g³ basina), ogled: F.G., 1891, Op. 56

*) PRINCIPALNA PIRAMIDA (PREGLED POTEKOV)

MIXTUR IV - V 2²/₃' (basina)

f. G.: Vipava, 1892, op. 57

	C	c⁰	c¹	f⁰²	h²	d³	g³
(2³/₃) I	2³/₃'	2²/₃'	2⁴/₃'	2³/₃'	2⁴/₃'	2³/₃'	2³/₃'
(2') II	2'	2'	2'	2'	2'	2'	2'
(1³/₅) III	1³/₅'	1³/₅'	1³/₅'	1³/₅'	1³/₅'	3⁴/₅'	3⁴/₅'
(1¹/₃) IV		1¹/₃'	1¹/₃'	1¹/₃'	2²/₃'	2³/₃'	2³/₃'
(1') V	1'	1'	1'	2'	2'	2'	2'

2³/₃' ; - najbolj karakteristično, intenzivno kot "komotno" 2³/₃'

2' ; - ostene v dimenziji delj časa kot 2³/₃' (principal)?

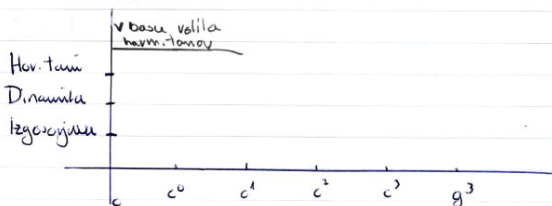
1³/₅' ; - merjenje !

1¹/₃ ;

1' ; baza

TROMPETE 8' (harmonika, 8' odmeriki)

↳ ista zvenišča trobenta

* SOLO TROMPETE 8'

* V basu me melična, vendar MORA IZGOVARSAT!,
soglasje v SOLO! (mp od $c^0 \rightarrow$)

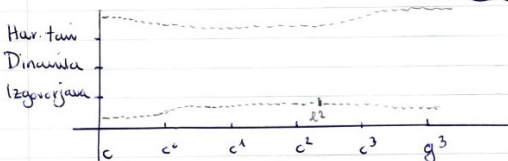
* V Basu "kolj Burck"!

II. MAN.

SALICIONAL 16' (harmonika)

↳ nglad: E.F. Walcher, 1846, op. 62

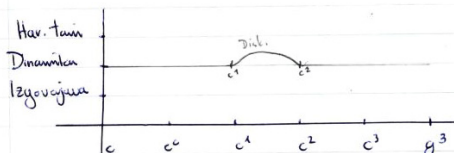
* Alternativa je konstanten 16' register!

* $\frac{c-c^0}{\text{picaon}}$ $\frac{g^0-c^2}{\text{mehak princip, nekako noven}}$ $\frac{c^2-f^2}{}$ $\frac{fis^2-g^3}{\text{veliko kor. tonov, fregulen}}$

GEIGENPRINCIPAL (C-FIS les, G-g^3 harmonika)

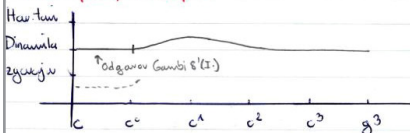
↳ F.G., Vipava, 1892, op. 57

* Ista lega kot Pr. 8' (I)

SALICIONAL 8' (C-H les, c°-g³ harmona)

↳ F.G.; Vipava, 1892, op. 57

*) Geigen Pr. 8' je ajeza tenor lego Sol 8'!

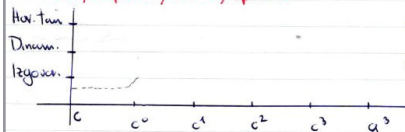
AEOLINE 8' (C-H les, c°-g³ harmona)

↳ F.G.; Vipava, 1892, op. 57

LIEBLICH GEDACKT 8' (C-H les, c°-g³ harmona)

↳ F.G.; Vipava, 1892, op. 57

*) Spodnja celica (C-H) pečarna.

*) Optimalni harmonski (G).

(notni; G, K, D, T!) ↓
lehter tudi
D!

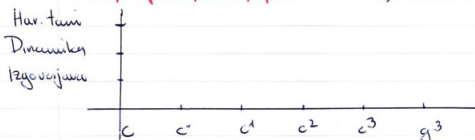
*) Ko pride skupaj z Geig.Pr. 8' je temnejše in ne trdo, oborno!

C-H harmona, nova

UNDA MARIS 8' (C°-g³ harmona)

↳ F.G.; Vipava, 1892, op. 57

*) konstanten register!

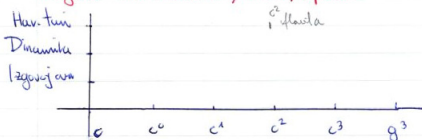

*) Enkrat glomaz kot Aelisa 8', zaradi obilice obilice!

* v nobenem primeru prelizi, če gre ne veliko hor. tam
v dircahu (maloj, da je bolj melko)

SPITZFLÜTE 4' (harmona)

↳ zgod. E.F. Walcher, 1846, op. 62

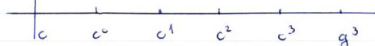
*) Dinamično bolj glomaz kot Fageta 4'. Spodnji obilica
obilica (longum), regoraj bolj flutina (in strofir v flutina) obilica

FLAUTO AMABILE 4' (les)

↳ nglad: E.F. WALCKER, 1846

*) "malo umorna",
ne funkcionira optimalno

Har. tuis
Dinamika
Izgovor

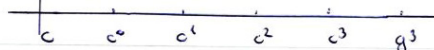

*) Zelo fragilna (keramika), pranje (glava, pedala, glava, ...) morda roščata

FUGARA 4' (basini)

↳ nglad: F.G., 1891, op. 56

Har. tuis
Dinamika
Izgovor

DOUBLETTE II 2²/₃' in 2'

↳ nglad: F.G., 1891, op. 56

2²/₃' : podobna kot Spitzflaute 4', središčno izražanje, ...
(glemanje in 2')

2'

OBOË 8' (basini)

PEDAL

PRINCIPALBASS 16' (bas)

↳ F.G., Vipava, 1892, op. 57

SUBBASS 16' (bas)

↳ F.G., Vipava, 1892, op. 57

*) Division → mmmmm!

OCTAVDASS 8' (les)

↳ ogled: F.G., 1891, op. 56

CELLO 8' (les)

↳ F.G., Vipava, 1892, Op. 57

*) ni melik!

*) 22222 !!!

BOMBARDE 16' (premlinječe, hruim, polovinski odmevli)

↳ F.G., Vipava, 1892, op. 57

ŠENTVID TRI STIČNI

LUKA POSAVEC

OGLED ORGEL - Prof. Martin Sturm, Weimar, 8. 12. 2023

I. MANUAL

- 1.) PRINCIPAL 8' : - patela je Diskantten ; v tonorja voč harmoničnih tonov (ne glavnje; jedno-gor, zg. ustnicu not)
- 2.) GAMBA 8' : - Velika Oktava (C-H) ⇒ več godala, več "moči".
- 3.) QUINTATON 8' : - sedaj je Quintatön bolj flavten, če ima malo voč izgovorjavo bo bolj godalen.
- 4.) FLAUTO TRAVERSO 4' : - Velika detava (C-H)
- 5.) MIXTUR 2²/₃' : - več terca (1³/₅') ⇒ khoru celoten patela.

II. MANUAL ⇒ Daliiti mora draglino, odgovor I. MAN.

- 1.) SALICIONAL 16' : ⇒ naj ustreza 3 dimenzionalnosti:
↳ minimalno oz. več mare c⁴-f² tako, da deluje prebuh.
- 2.) GEIGEN PRINCIPAL 8' : C-G : svetleje oz. več harmoničnih tonov (obertonov).
- 3.) AEOLINA 8' : - Veliki C je melik, Veliki E meglašen - Velika Oktava (C-H) več harmoničnih tonov.
- 4.) UNDA MARIS 8' : (uloge z Aeolino 8' naj se razmeja, naj je karakterističnejše UNDE MARIS 8' - MISTIČNI CENTER ORGEL).
- 5.) SPITZ FLÖTE 4' : - Velika detava (C-H) več godala oz. harmoničnih tonov.
- v Diskantten (od c¹) minimalno bolj mirna.

PEDAL

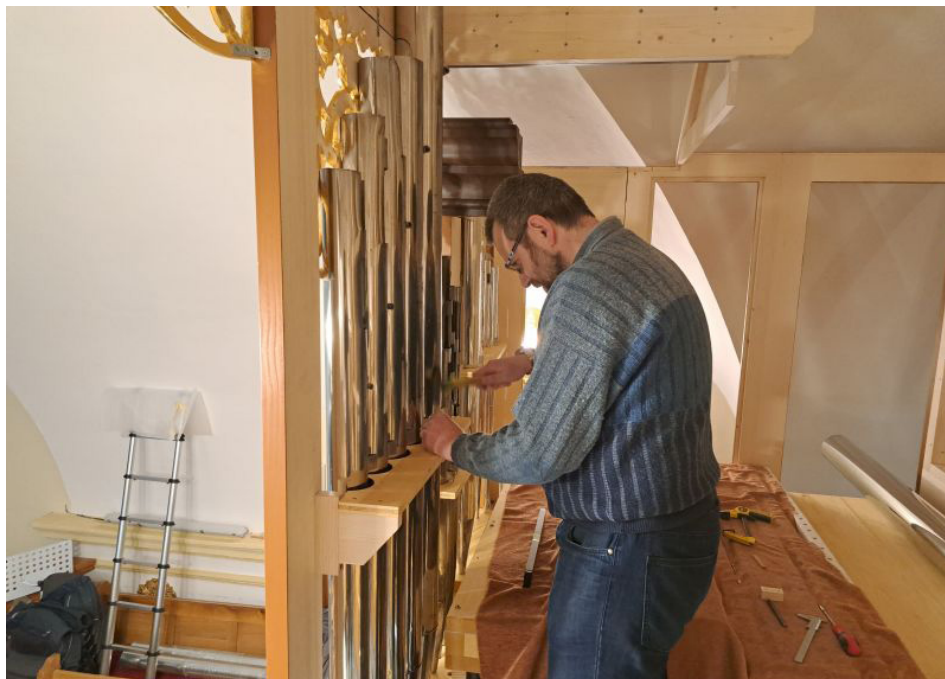
1.) PRINCIPAL BASS 16': - Popraviti F
- od C-F več harmoničnih tonov.

2.) CELLO 8': - naj se odpre kakor gre
- realistični register, tudi 4' pedala,

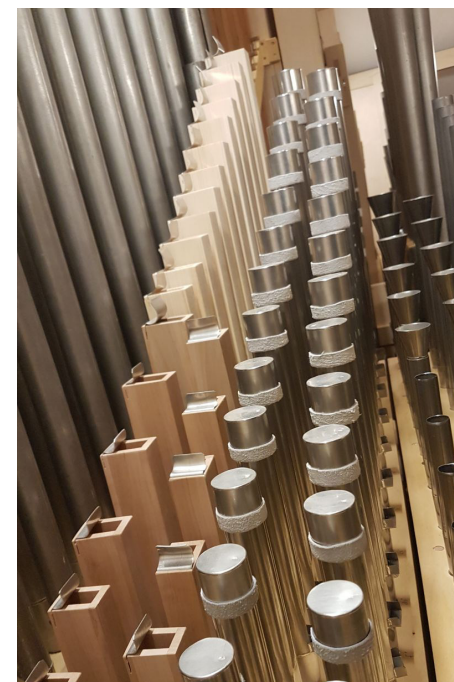
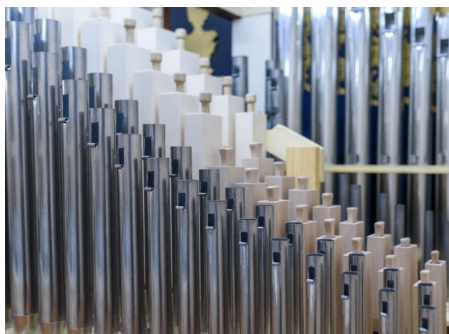
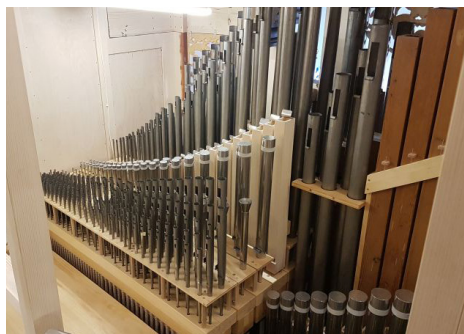
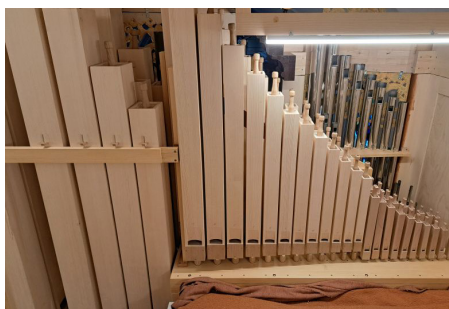
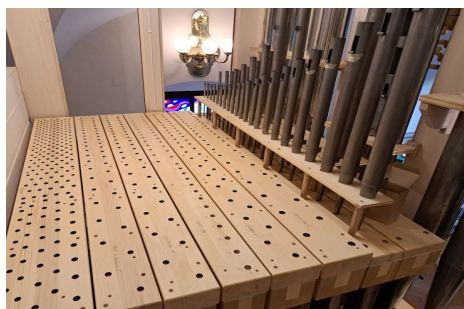
* BOMBARDA 16': - Poln ton (v pridružitvi)

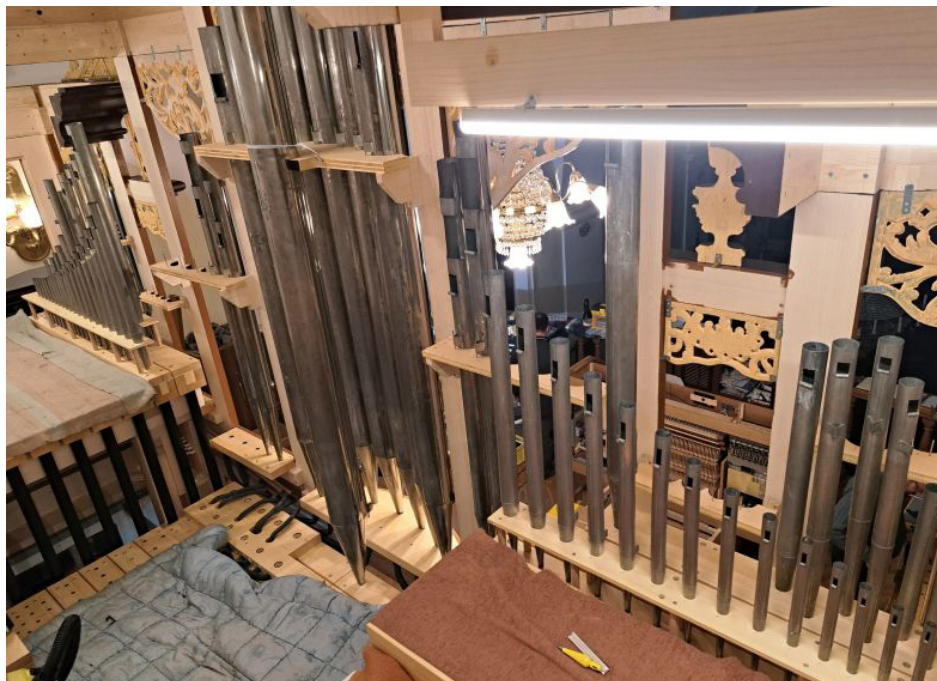
Opisi,
meritve
in
naročilo
piščalnih
registrov

Število piščali		Les	Kovina	Skupaj
	I. manual (C-g ³)	211	673	884
01.	Bordun 16'	56	/	56
02.	Principal 8'	/	56	56
03.	Gamba 8'	7	49	56
04.	Gemshorn 8'	12	44	56
05.	Hohlflöte 8'	24	32	56
06.	Quintatön 8'	/	56	56
07.	Quint 5 1/3'	56	/	56
08.	Octava 4'	/	56	56
09.	Flauto traverso 4'	56	/	56
10.	Flûte à pavillon 2'	/	56	56
11.	Mixtur IV-V 2 2/3'	/	268	268
12.	Trompete 8'	/	56	56
	II. manual (C-g ³)	99	573	672
13.	Salicional 16'	/	56	56
14.	Geigen Principal 8'	7	49	56
15.	Salicional 8'	12	44	56
16.	Aeoline 8'	12	44	56
17.	Lieblich Gedackt 8'	12	44	56
18.	Undamaris 8'	/	56	56
19.	Spitzflöte 4'	/	56	56
20.	Flauto amabile 4'	56	/	56
21.	Fugara 4'	/	56	56
22.	Doublette II 2 2/3 & 2'	/	112	112
23.	Oboë 8'	/	56	56
	III. manual (C-g ³)	Transmisijski manual		
24.	Salicional 8'			
25.	Aeoline 8'			
26.	Lieblich Gedackt 8'			
27.	Undamaris 8'			
28.	Flauto amabile 4'			
29.	Fugara 4'			
30.	Oboë 8'			
	Pedal (C – d ¹)	120	30	150
31.	Principalbass 16'	30	/	30
32.	Subbass 16'	30	/	30
33.	Bordunbass 16'	Transmisija iz Bordun 16'		
34.	Salicetbass 16'	Transmisija iz Salicional 16'		
35.	Octavbass 8'	30	/	30
36.	Cello 8'	30	/	30
37.	Bombarde 16'	/	30	30
	Skupaj	430	1276	1706

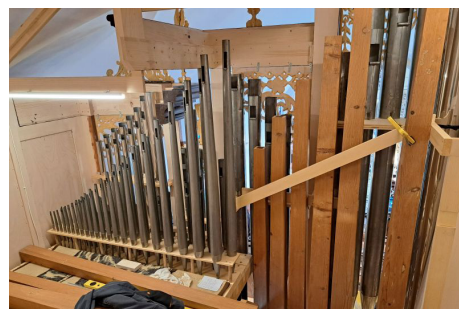
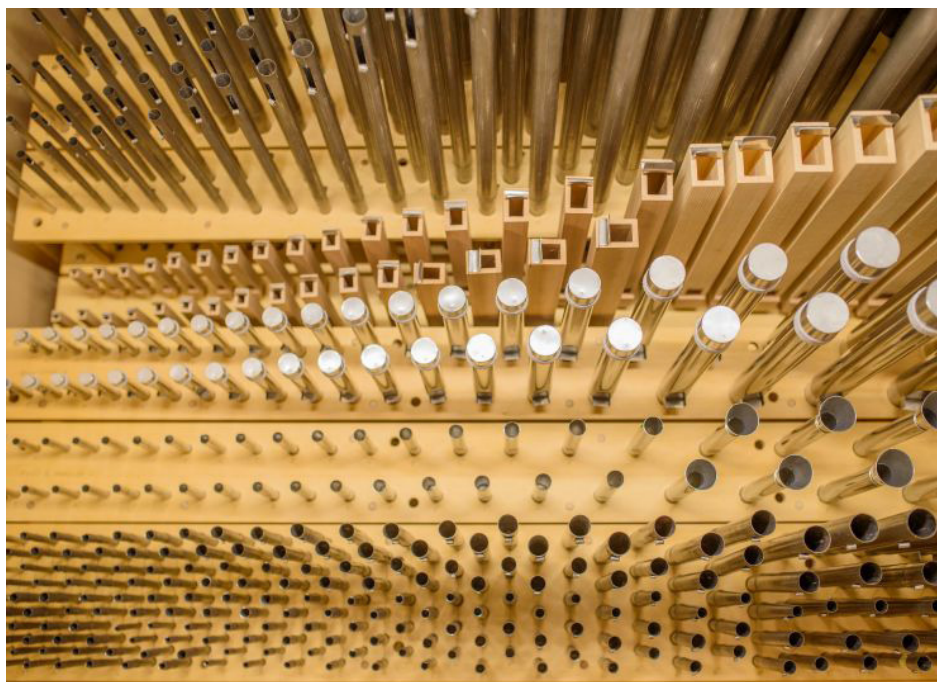

Nove orgle I. manual. (Foto Organistica)

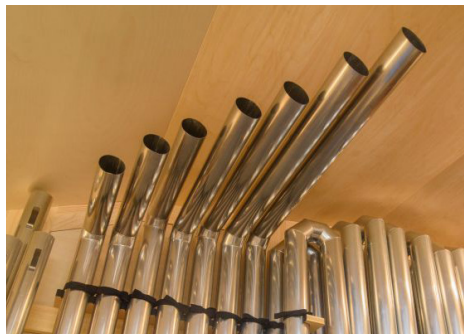
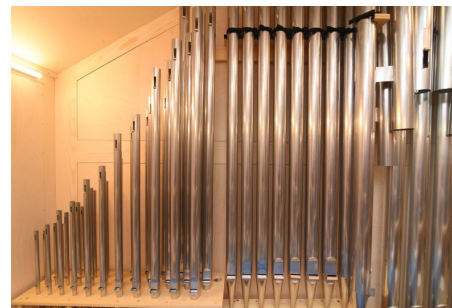
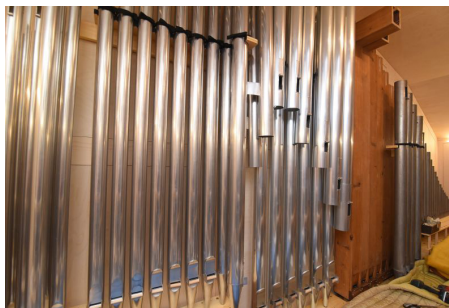
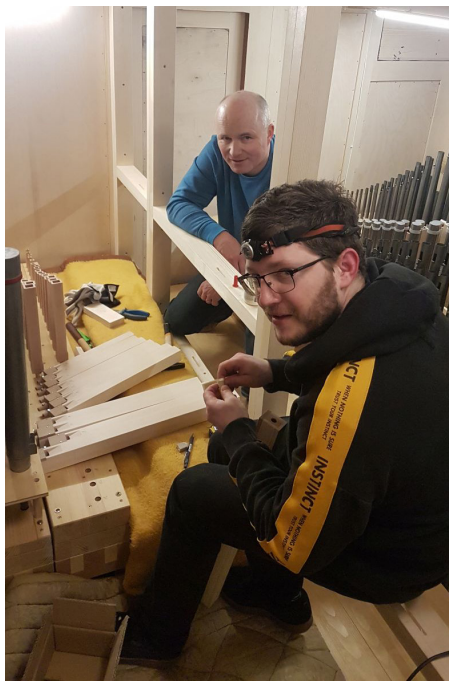

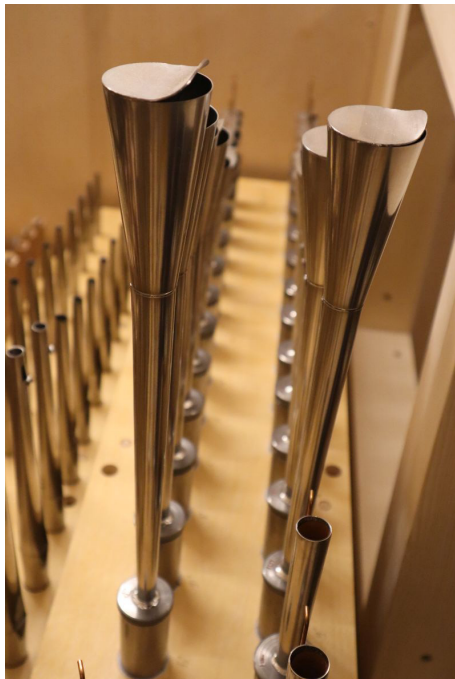
Nove orgle I. manual. (Foto Organistica)

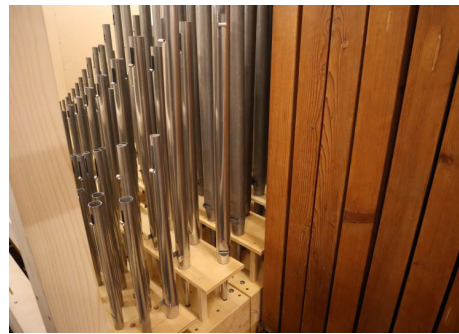
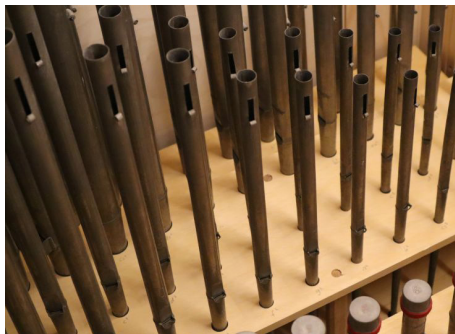
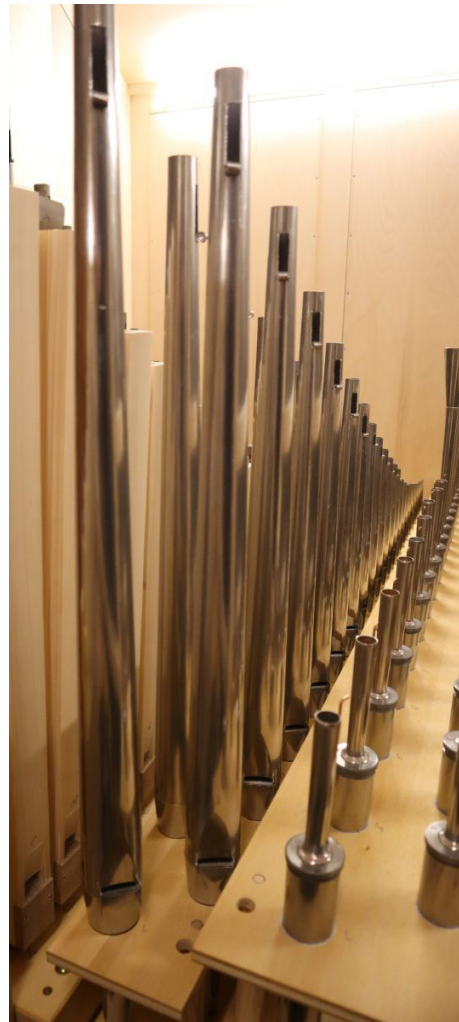

Nove orgle II. manual. (Foto Organistica)

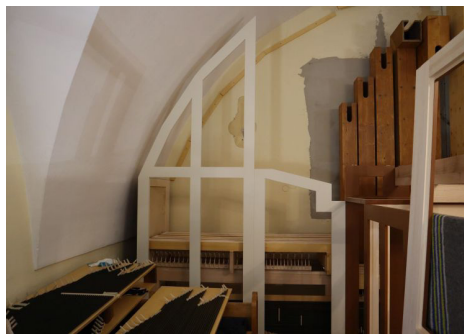

Nove orgle II. manual. (Foto Organistica)

Nove orgle pedal. (Foto Organistica)

01 – Bordun 16' B & D (I. manual)

Opis in meritve registra opravljene v zgodovinskih orglah Franca Goršiča iz leta 1891, op. 56, uršulinska cerkev v Ljubljani.

C – h⁰ Bas
 c¹ – f³ Discant
 C – c⁰ pokrita lesena piščal (smreka)
 cis¹ – f³ polkrita lesena piščal (smreka)
 C – c¹ uglasovalni čep iz smreke
 cis¹ – f³ uglasovalni čep z luknjo iz smreke
 C – c⁰ en polkrožen izrez
 cis¹ – f³ dva polkrožna izreza
 C – f³ noga iz lesa (lipa)

Zaradi večjega obsega klaviature sta bili dodani dve piščali (C – g³).

Orglarstvo Močnik je na podlagi zgoraj posredovanih podatkov oddalo naročilo za lesene piščali pri Orglarski delavnici Maribor. Naročilo vključuje naslednje podatke:

LESENE USTNIČNE PIŠČALI

Register : **BORDUN 16'**

		Širina	Globin a	Predložek A + 2S	Deb. stene	Višina jedra	Dolžina cevi	Skupna dolžina	Izvrt. noge	dolž. ročaja	Izvrt. ročaja
1	C	132	175	168	18	120	2430	2550	40		
2	Cs	126,5	168,9	162,5	18		2289	2409			
3	D	121,2	162,9	155,2	17		2157	2277			
4	Ds	116,1	157,2	150,1	17		2032	2152			
5	E	111,2	151,7	143,2	16		1914	2034			
6	F	106,6	146,4	138,6	16		1804	1924			
7	Fs	102,1	141,2	132,1	15	100	1699	1799	35		
8	G	97,8	136,3	127,8	15		1601	1701			
9	Gs	93,7	131,5	121,7	14		1508	1608			
10	A	89,8	126,9	117,8	14		1421	1521			
11	B	86,1	122,4	112,1	13		1339	1439			
12	H	82,5	118,1	108,5	13		1261	1361			
13	c	79	114	103,0	12	90	1302	1392	30		
14	cs	75,7	109,9	99,7	12		1229	1319			
15	d	72,5	106,0	94,5	11		1160	1250			
16	ds	69,4	102,2	91,4	11		1095	1185			
17	e	66,4	98,5	87,4	10,5		1034	1124			
18	f	63,6	94,9	84,6	10,5		976	1066			
19	fs	60,9	91,5	80,9	10	80	921	1001	26		
20	g	58,4	88,2	78,4	10		869	949			
21	gs	55,9	85,1	74,9	9,5		821	901			
22	a	53,5	82,0	72,5	9,5		774	854			
23	b	51,2	79,1	70,2	9,5		731	811			
24	h	49,1	76,2	67,1	9		690	770			
25	c ¹	47	73,5	65,0	9	70	685	755	22	135	12
26	cs ¹	45,0	70,8	63,0	9		650	720		130	12
27	d ¹	43,1	68,2	60,1	8,5		615	685		125	12
28	ds ¹	41,3	65,7	58,3	8,5		580	650		120	11
29	e ¹	39,5	63,3	56,5	8,5		550	620		116	11
30	f ¹	37,9	61,0	53,9	8		520	590		111	11
31	fs ¹	36,3	58,8	52,3	8	60	490	550	18	107	10
32	g ¹	34,7	56,6	50,7	8		465	525		103	10
33	gs ¹	33,3	54,6	48,3	7,5		435	495		99	10
34	a ¹	31,9	52,6	46,9	7,5		415	475		95,5	9
35	b ¹	30,5	50,6	45,5	7,5		390	450		92	9
36	h ¹	29,2	48,8	43,2	7		370	430		88	9
37	c ²	28	47	42,0	7	50	350	400	16	85	8
38	cs ²	26,9	45,3	40,9	7		330	380		82	8
39	d ²	25,9	43,6	39,9	7		310	360		79	7
40	ds ²	24,9	42,0	37,9	6,5		295	345		76,5	7
41	e ²	23,9	40,5	36,9	6,5		280	330		74	7
42	f ²	23,0	39,0	36,0	6,5		265	315		71,5	6,5
43	fs ²	22,1	37,5	35,1	6,5	45	248	293	13	69	6,5
44	g ²	21,3	36,2	33,3	6		234	279		66,5	6,5
45	gs ²	20,5	34,8	32,5	6		220	265		64,5	6
46	a ²	19,7	33,6	31,7	6		208	253		62	6
47	b ²	18,9	32,3	30,9	6		196	241		60	6
48	h ²	18,2	31,1	30,2	6		185	230		58	5,5
49	c ³	17,5	30	28,5	5,5	40	175	215	11	56	5,5
50	cs ³	16,9	28,9	27,9	5,5		166	206		54,5	5,5
51	d ³	16,2	27,8	27,2	5,5		157	197		53,5	5
52	ds ³	15,7	26,8	26,7	5,5		148	188		52,5	5
53	e ³	15,1	25,8	26,1	5,5		140	180		51	5
54	f ³	14,5	24,8	24,5	5		133	173		50	4,5
55	fs ³	14,0	23,9	24,0	5		126	161		49	4,5
56	g ³	13,5	23,0	23,5	5	40	119	159	11	48	4,5
57	gs ³										
58	a ³										
59	b ³										
60	h ³										
61	e ⁴										

Za orgle :

ŠENTVID

Piščalje :

GLAVNO

Menzura :

Goršič

Material :

smreka, hruska

Površina :

brušena

Brade :

POKRITE PIŠČALI

brez stranskih brad

debelina predložka = 2 x stena

Višina izreza : **polkrožni**

C – h¹: sredina 2,8 / ob straneh 4

c² – h³: sredina 3 / ob straneh 4

c³ – g³: sredina 3,2 / ob straneh 4

Opombe :

C-H enojna ustnica

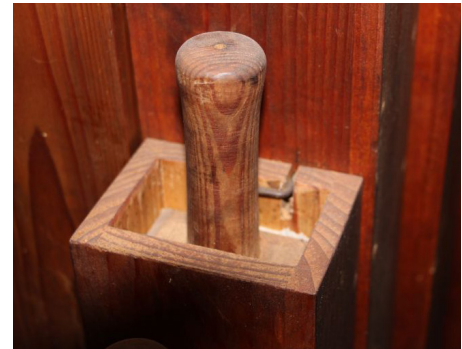
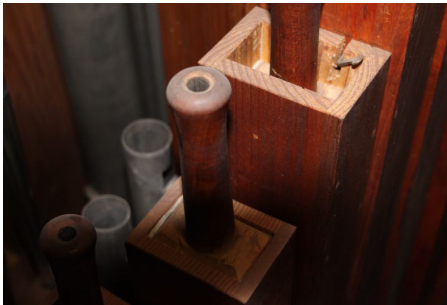
c-h dvojna ustnica, običajen pokrov

c¹-g³ dvojna ustnica, pokrovi z

luknjo v ročaju

debelina pokrova = 2 x stena

Datum : 01.09.2022

Manual	I																
Register	Burdun B & D 16' (F. Goršič, op. 56, 1891, LJ - uršulinke)																
Število piščali	56																
			C	FIS	H	c ^o	fis ^o	h ^o	c ¹	fis ¹	c ²	fis ²	c ³	f ³	fis ³	g ³	
Telo [Körper]			BA-01	Dožlina telesa	Körperlänge	-	-	-	1010,0	758,0	729,0	-	384,0	198,0	158,0	-	-
			BA-02	Širina telesa	Körperbreite	155,0	123,0	110,0	88,0	73,3	68,1	-	46,4	32,2	27,8	-	-
			BA-03	Globina telesa	Körpertiefe	175,0	139,0	142,0	116,0	101,1	95,3	-	62,7	42,0	35,9	-	-
			BA-04	Debelina bočne stene	Wandstärke des Seitenbrettes	19,2	17,9	14,2	11,8	12,1	10,4	-	7,9	6,0	5,3	-	-
			BA-05	Debelina hrbtno stene	Wandstärke des Rückbrettes	19,2	17,7	16,3	14,8	13,5	11,0	-	9,5	7,3	6,7	-	-
Uglaševalni čep [Stöpsel]			BC-04	Premjer luknjice v uglaševalnem čepu	Rohrdurchmesser im Stöpsel	-	-	-	-	-	11,8	-	8,2	5,3	4,5	-	-
			BC-05	Višina ročaja čepa	Stöpselgriffhöhe	-	-	-	-	-	135,0	-	85,0	56,0	50,0	-	-
Usta [Labium]			CB-07	Višina izreza na sredini	Aufschnitthöhe in der Mitte	-	-	-	21,3	16,7	20,3	-	10,1	6,2	4,4	-	-
			CB-08	Višina izreza ob robu	Aufschnitthöhe an der Seite	-	-	-	11,6	10,7	14,6	-	7,2	5,2	4,0	-	-
			CB-09	Širina izreza	Labienbreite	-	-	88,0	57,7	45,7	45,7	-	26,9	17,9	13,9	-	-
Jedro [Kern]			CC-07	Jedrna reža	Kernspalte	-	-	-	0,35	0,35	0,35	-	0,35	0,35	0,30	-	-
			CC-11	Debelina jedra	Kerndicke	-	-	-	79,0	79,9	71,5	-	51,7	36,0	31,8	-	-
Noga [Fuß]			DA-01	Višina noge	Fußlänge	-	-	-	58,0	59,0	41,0	-	37,0	35,0	32,0	-	-
			DA-02	Nožna odprtina	Fußloch	-	-	-	19,6	15,9	14,6	-	10,0	6,8	6,0	-	-
Vse mere so v mm, kot jedra je v ". "X" = Piščal nima merjene velikosti, "/" = Meritev z obstoječimi metodami ni izvedljiva, "-" = Meritev ni izvedljiva zaradi nedostopa																	
			" = "les"														

02 – Principal 8' (I. manual)

Opis in meritve registra opravljene v skladišču Orglarstva Močnik, pred obnovo in intonacijo piščali.

CIS – c⁰, d⁰ – fis⁰ in gis⁰ – dis¹

$$C, \text{cis}^0, g^0 \text{ in } e^1 - f^3$$
$$C - f^3$$
$$C - f^3$$
C-dis⁰

v prospektu (SnPb), odprta kovinska cilindrična piščal
za prospektom (SnPb), odprta kovinska cilindrična piščal
uglaševalni izrez
raven izrez
stranska brada

Zaradi večjega obsega klaviature sta bili dodani dve piščali (C – g³).

Manual																			
Register				Principal 8' (F. Goršič, op. 57, 1892, sv. Štefan, Vipava)															
Število piščali				56															
Telo [Körper]				BA-01	Dolžina telesa	Körperlänge	2391,0	1727,0	1408/ 1232	1133/ 872	946/ 625	429,0	315,0	220,0	156,0	122,0	fis ^a	g ^a	
				BA-06	Premier telesa	Körperdurchmesser	153,3	119,7	91,5	71,4	55,6	43,3	34,1	26,5	21,1	17,0			
				BA-07	Debelina stene telesa	Körperwandstärke	0,8	1,0	0,8	0,7	0,6	0,6	0,5	0,50	0,50	0,5			
Uglaševalni izrez [Expression]				BB-01	Višina obroča	Ringhöhe	21,0	56,6	59,9	47,5	40,4	28,0	33,0	24,5	20,0	14,0			
				BB-03	Širina uglaševalnega izreza	Expressionsbreite	70,5	52,3	41,2	30,7	31,7	19,2	13,1	10,5	8,1	6,0			
Usta [Labium]				Izrez [Aufschnitt]	CB-09	Širina ustnice	Labienbreite	115,6	88,0	68,3	52,9	41,2	33,0	23,4	18,3	14,3	11,4		
					CB-10	Višina izreza	Aufschnitthöhe	29,6	23,4	18,0	14,1	11,0	8,6	6,2	5,2	4,3	3,6		
				Jedro [Kern]	CC-07	Jedrna reža	Kernspalte	1,0	1,7	0,8	0,8	0,6	0,7	0,7	0,4	0,60	0,50		
					CC-09	Kot jedra	Winkel der Kernfase	55°	55°	55°	55°	55°	/	/	/	/	/		
					CC-11	Debelina jedra	Kerndicke	6,6	5,1	4,3	3,2	2,0	2,3	2,6	1,8	1,3	1,0		
Noga [Fuß]				DA-01	Višina noge	Fußlänge	575,0	364,0	445,0	317,0	249,0	361,0	200,0	201,0	201,0	202,0			
				DA-02	Nožna odprtina	Fußloch	16,4	11,0	11,3	9,3	7,0	7,4	5,6	5,5	4,1	3,3			
Vse mere so v mm, kot jedra je v °. "X" = Piščal nima merjene velikine, "/" = Meritev z obstoječimi metodami ni izvedljiva, "-" = Meritev ni izvedljiva zaradi nedostopa																			
" = kovina"																			

04-Gemshorn 8' (I. manual)

Opis in meritve registra opravljene v skladišču Orglarstva Močnik, pred obnovo in intonacijo piščali.

C – H	odprta lesena konična piščal
C – H	uglaševalna plošča
C – H	polkrožen izrez
C – H	stranske brade ni
C – H	slinček za izgovorjavo
$c^0 - f^3$	odprta kovinska konična piščal (SnPb)
$c^0 - f^3$	uglaševalni izrez
$c^0 - f^3$	polkrožen izrez
$c^0 - h^1$	stranska brada

Zaradi večjega obsega klaviature sta bili v Šentvidu pri Stični dodani dve piščali (C – g³). Pri lesenem piščalju so bile izvirne lesene noge ob obnovi zamenjane z novimi lesenimi nogami (hrast) z možnostjo regulacije pretoka zraka.

Manual			I																
Register			Gemshorn 8' (F. Goršič, op. 57, 1892, sv. Štefan, Vipava)																
Število piščali			56																
			C	FIS	H	C*	fis*	C ¹	fis ¹	C ²	fis ²	C ³	F	fis ³	g ³				
Telo [Körper]		BA-01	Dolžina telesa	Körperlänge	2242,0	1748,0	1314,0	1287,0	907,0	638,0	452,0	318,0	220,0	154,0	116,0				
		BA-02	Debelina bočne stene	Wandstärke des Seitenbrettes	15,0	14,3	12,7	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		
		BA-05	Debelina hrbtna stene	Wandstärke des Rückbrettes	15,0	14,3	12,7	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		
		BA-07	Debelina stene telesa	Körperwandstärke	X	X	X	0,8	0,7	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5					
		BA-08	Premier telesa (zgoraj)	Körperdurchmesser (Mündung)	X	X	X	42,9	33,3	25,8	20,9	16,3	13,8	11,8	9,8				
		BA-09	Premier telesa (spodaj)	Körperdurchmesser (Labium)	X	X	X	82,0	62,1	48,3	38,2	30,2	25,3	20,5	18,2				
		BA-10	Širina telesa (zgoraj)	Körperbreite (Mündung)	85,0	73,0	63,0	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		
		BA-11	Širina telesa (spodaj)	Körperbreite (Labium)	145,0	118,0	104,0	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		
		BA-12	Globina telesa (zgoraj)	Körpertiefe (Mündung)	85,0	73,0	63,0	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		
		BA-13	Globina telesa (spodaj)	Körpertiefe (Labium)	145,0	118,0	104,0	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		
		Ugaševalni izrez [Expression]		BB-01	Višina obroba	Ringhöhe	X	X	X	80,7	49,8	15,2	34,8	29,3	18,1	9,7	6,7		
				BB-03	Širina ugaševalnega izreza	Expressionsbreite	X	X	X	18,6	14,2	10,5	8,4	6,6	5,8	5,6	3,5		
				CB-07	Višina izreza na sredini	Aufschnittshöhe in der Mitte	29,0	19,0	18,0	17,2	13,7	11,0	8,2	6,0	4,7	4,0	3,8		
CB-08	Auša izreza ob robu			Aufschnittshöhe an der Seite	27,0	18,0	17,0	16,6	6,5	6,3	4,9	3,4	3,2	2,4	2,6				
CB-09	Širina izreza			Labienbreite	106,0	80,4	65,4	62,8	48,8	36,3	29,5	22,6	17,6	14,6	12,6				
Jedro [Kern]		CC-07	Jedrna reža	Kernspalte	1,4	1,1	1,0	1,0	1,1	1,2	0,8	0,8	0,6	0,6					
		CC-09	Kot jedra	Winkel der Kernfase	X	X	X	45°	45°	45°	/	/	/	/					
		CC-11	Debelina jedra	Kerndicke	X	X	X	4,2	3,7	2,7	2,5	2,0	1,9	1,3	/				
Noga [Fuß]		DA-01	Višina noge	Fußlänge	78,0	77,0	173,0	193,0	199,0	196,0	201,0	200,0	201,0	198,0	199,0				
		DA-02	Nožna odprtina	Fußloch	21,7	19,0	15,6	8,2	8,7	6,4	5,5	4,2	4,0	3,1	2,8				
Use mere so v mm, kot jedra je v ". "X" = Piščal nima merjene velikosti, "/ " = Meritev z obstoječimi metodami ni izvedljiva, "-" = Meritev ni izvedljiva zaradi nedostopa				" = "les" " = "kovina"															

05–Hohlflöte 8' (I. manual)

Opis in meritve registra opravljene v zgodovinskih orglah Franca Goršiča iz leta 1891, op. 56, uršulinska cerkev v Ljubljani.

C – h ⁰	odprta lesena piščal
C – h ⁰	uglaševalna plošča
C – h ⁰	polkrožen izrez
C – H	lipov vložek na labiju (špica)
c ⁰ – fs ⁰	cel labij iz lipovega vložka
C – h ⁰	slinček za izgovorjavo
C – h ⁰	stranske brade ni
c ¹ – f ³	odprta kovinska piščal (SnPb)
c ¹ – f ³	uglaševalni izrez (na sprednji strani)
c ¹ – f ³	polkrožen izrez
c ¹ – fs ²	stranska brada
g ² – f ³	stranske brade ni

Zaradi večjega obsega klaviature sta bili dodani dve piščali (C – g³).

Orglarstvo Močnik je na podlagi zgoraj posredovanih podatkov oddalo naročilo za lesene piščali pri Orglarski delavnici Maribor. Naročilo vključuje podatke v razpredelnici desno.

LESENE USTNIČNE PIŠČALI

		Širina	Globina	Predložek	Deb.	Višina	Dolžina	Skupna	Izvr.		
			A	A + 2S	stene	jedra	cevi	dolžina	noge		
1	C	87	107,5	111	12	70	2443	2513	30		
2	Cs	83,7	103,3	107,7	12		2303	2373			
3	D	80,5	99,4	102,5	11		2171	2241			
4	Ds	77,4	95,5	99,4	11		2046	2116			
5	E	74,4	91,8	96,4	11		1929	1999			
6	F	71,6	88,3	91,6	10		1818	1888			
7	Fs	68,9	84,9	88,9	10		1714	1784	26		
8	G	66,2	81,6	86,2	10		1615	1685			
9	Gs	63,7	78,4	82,7	9,5		1523	1593			
10	A	61,3	75,4	80,3	9,5		1435	1505			
11	B	58,9	72,5	77,9	9,5		1353	1423			
12	H	56,7	69,7	74,7	9		1275	1345			
13	c	54,5	67	72,5	9	60	1202	1262	22		
14	cs	52,6	64,6	70,6	9		1132	1192			
15	d	50,7	62,3	67,7	8,5		1067	1127			
16	ds	48,9	60,1	65,9	8,5		1005	1065			
17	e	47,1	58,0	64,1	8,5		947	1007			
18	f	45,4	55,9	61,4	8		892	952			
19	fs	43,8	53,9	59,8	8		840	900	18		
20	g	42,2	52,0	58,2	8		791	851			
21	gs	40,7	50,2	55,7	7,5		745	805			
22	a	39,3	48,4	54,3	7,5		702	762			
23	b	37,9	46,7	52,9	7,5		661	721			
24	h	36,5	45,0	50,5	7	60	623	683	18		
25	c ¹										
26	cs ¹										
27	d ¹										
28	ds ¹										
29	e ¹										
30	f ¹										
31	fs ¹										
32	g ¹										
33	gs ¹										
34	a ¹										
35	b ¹										
36	h ¹										
37	c ²										
38	cs ²										
39	d ²										
40	ds ²										
41	e ²										
42	f ²										
43	fs ²										
44	g ²										
45	gs ²										
46	a ²										
47	b ²										
48	h ²										
49	c ³										
50	cs ³										
51	d ³										
52	ds ³										
53	e ³										
54	f ³										
55	fs ³										
56	g ³										
57	gs ³										
58	a ³										
59	b ³										
60	h ³										
61	e ⁴										

Register :

HOHLFLÖTE 8'

Za orgle :

ŠENTVID

Piščalje :

ŽALUZIJE

Menzura :

Goršič

Material :

smreka

Površina :

brušena

Brade :

brez stranskih brad

Višina izreza : **polkrožni**

C – h: sredina 2,6 / ob straneh 4,5

Opombe :

Odprte piščali.

Jedro v zgornjem zunanjem robu poševno zažagano in vstavljena rola iz cina.

Uglaševalne ekspresije se začnejo 1 notranjo širino od vrha

široke so 1/3 notranje širine

dolge so 1,5 zunanje globine

pokrov je širok 2/3 zunanje širine in dolg 1,5 zunanje širine

Datum : 01.09.2022

ORGLARSTVO
MOČNIK
FRANCO MOČNIK, s.p.
Sava Hribarja 31, 4201 ČENČALJE

Orglarstvo Močnik je na podlagi zgoraj posredovanih podatkov oddalo naročilo za kovinske piščali pri Srečku Naratu. Naročilo vključuje naslednje podatke:

C – h smreka, od c¹ 35 % Sn
kot jedra 60°
stranske brade c¹ – f²
od fs² brez brad

Mere so v desni razpredelnici.

	c1	c2	c3	g3
Ø	51,0	31,6	19,8	15,0
ŠU	4,4	4,4	4,4	4,4
l telesa	612	292	140	85
noga	5	3	2,5	2

Manual			I														
Register			Hohlfloöte 8' (f. Goršič, op. 56, 1891, [f. - uršulinke)														
Številno piščali			56														
Telo (Körper)			C	FIS	c ⁺	fs ⁺	h ⁺	c ¹	fs ¹	c ²	fs ²	c ³	f ³	fs ³	g ³		
	BA-01	Dožlžina telesa	240,0		1215,0		633,0		612,0		292,0		140,0		93,0		
	BA-02	Širina telesa	120,0		90,5		X		X		X		X		X		
	BA-03	Globina telesa	141,1		92,6		63,9	X		X		X		X		X	
	BA-04	Debelina bočne stene	16,8		12,9		9,5	X		X		X		X		X	
	BA-05	Debelina hrbtné stene	16,7		12,9		9,7	X		X		X		X		X	
	BA-06	Premér telesa	X	X	X	X	51,8			31,4		20,4		17,3			
	BA-07	Debelina stene telesa	X	X	X	X	0,75		0,65		0,6		0,6		0,6		
	BB-01	Višina obroča	X	X	X	X	31,9		23,5		17,5		6,5				
	BB-02	Višina ugaševalnega izreza	X	X	X	X	23,2		19,2		9,5		7,2				
	Usta (Labium)	CB-07	Višina izreza na sredini	34,9		22,6		13,8	12,6		7,5		4,6	3,5			
CB-08		Višina izreza ob robu	16,4		12,1		7,8	8,0		5,1		3,6	2,6				
CB-09		Širina izreza	85,7		54,4		35,4	38,2		21,8		14,3	12,3				
Jedro (Kern)		CC-07	Jedrna reža	1,6		0,9		0,9	0,7		0,7		0,6	0,4			
		CC-09	Kot jedra	X	X	X	X	60°		60°		7		7			
	CC-11	Debelina jedra	70,8		71,2		50,0	29,0		2,0		3,3					
	CC-14	Številjo jedrnih zarez	0		5		25		15		16		15				
Noga (Fuß)	DA-01	Višina noge	170,0		170,0		170,0	197,0		201,0		200,0	200,0				
	DA-02	Nožna odprtina	20,3		13,6		11,7	5,2		3,6		2,8	2,4				
Vse mere so v mm, kot jedra je v "": "X" = Piščali nima merjene velikosti. " / " = Meritev v obstoječimi metodami ni izvedljiva. "-." = Meritev ni izvedljiva zaradi nedostopa																	
" = "les" " = "kovina"																	

06–Quintatön 8’/ Kvintaten 8’ (I. manual)

Opis in meritve registra opravljene v zgodovinskih orglah Ivana Milavca iz leta 1911, op. 26, stolnica sv. Nikolaja v Ljubljani.

Orglarstvo Močnik je na podlagi zgoraj posredovanih podatkov oddalo naročilo za kovinske piščali pri Srečku Naratu. Naročilo vključuje naslednje podatke:

60 % Sn, kot jedra 60°, ustnice polkrožne, kasten-brade C – c³, naprej stranske brade pokrite, pokrovi z usnjem, na vrhu debelejša pločevina

	C	c	c1	c2	c3	g3
Ø	80,8	52,5	34,0	23,0	14,8	11,3
ŠU	4,3	4,4	4,5	4,6	4,7	4,7
l telesa	1167	564	275	135	67	40
Ø noga	7	5,5	5	4	3,5	3

Manual	I	
Register	Kvintaten 8'	
Število piščali	68	
Ime tipa registra z obsegom:		C-g ⁴ kovinske piščali
Splošno [Allgemein]		Število piščali: 68
		Izdelovalec: ?
		Oznaka tona: vtisnjena na hrbni strani piščali in na nogi piščali
		Oznaka registra: vtisnjena nad oznako tona piščali
		C-g ⁴ vzdolžni šiv je na hrbtni strani piščali
		C-g ⁴ piščal obrnjena z izrezom stran od oltarja
		C-g ⁴ piščal stoji na rasterni deski
Telo [Körper]	Splošno [Allgemein]	C-g ³ pokriti cilindrični tip piščali, gis ³ -g ⁴ konični tip piščali
		C-g ³ realna dolžina telesa 4', gis ³ -g ⁴ realna dolžina telesa 8'
		Material: C-g ⁴ [Sn Pb]
	Uglaševalna kapa [Hut]	C-H uglaševalna kapa, c ⁰ -g ³ plutast uglaševalni čep z lesenim ročajem, gis ³ -cis ⁴ uglaševalni zvitek, d ⁴ -g ⁴ uglaševanje z uglaševalnim rogom
		Oznaka tona: na hrbtni strani uglaševalne kape
		Material: C-g ⁴ [Sn Pb]
Usta [Labium]	Splošno [Allgemein]	C-H vlotana ustnica [SnPb], c ⁰ -g ⁴ vtisnjena ustnica
	Zgornja ustnica [Oberlabium]	C-g ⁴ zaokrožena ustnica
		C-g ⁴ rob odrezan pravokotno na ustnico
	Izrez [Aufschnitt]	C-g ⁴ raven izrez
	Jedro [Kern]	C-fis ¹ rezkana nadvišina jedra, g ¹ -g ⁴ ravno jedro
		Material: C-g ⁴ [SnPb]
Brada [Bart]		C-f ³ škatlaste brade, fis ³ -g ⁴ stranske brade
Noga [Fuß]		C-g ⁴ polkrožna konica noge
		C-g ⁴ oblikovana nožna konica iz noge
		Material: C-g ⁴ [SnPb]

Manual Register	I																				
Quintatón 8' (Kvintantón 8'), (I. Milavec, op. 26, 1911, Uj - stolnica)																					
Stevilo piščali		56 + 12																			
Splošno (Allgemein)	Piščal (Pfeife)	AB-01	Dožljina piščali	Pfeifenlänge	c	fis	h	c'	fs'	c''	fs'	c'	fs'	a'	bs'	c'	fs'	c'			
Telo (Körper)	Ugrebljeni izrez (Expression)	BA-01	Dožljina telesa	Körperlänge	335,0	1071,0	809,0	825,0	638,0	507,0	421,0	353,0	310,0	276,0	257,0	254,0	287,0	264,0	245,0	240,0	
		BA-06	Premier telesa	Körperdurchmesser	114,0	87,0	60,7	62,0	43,7	30,7	22,1	15,3	11,0	7,7	5,7	5,0	8,7	6,3	4,0	4,0	
		BA-07	Debelina stene telesa	Körperwandstärke	0,8	0,7	0,8	0,7	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
		BA-08	Premier telesa (zgoraj)	Körperdurchmesser (Mündung)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	6,9	5,8	6,0	5,0
		BA-09	Premier telesa (spodaj)	Körperdurchmesser (Labium)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	11,8	10,7	8,8	8,1
		BB-01	Višina obroča	Ringhöhe	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		BB-03	Širina ugrebljenega izreza	Expressionsbreite	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	3,0	2,5	x	x
		CB-09	Širina izreza	Labienbreite	59,5	47,7	40,0	37,7	31,2	23,8	19,3	15,7	12,6	9,8	8,0	7,4	7,1	6,0	4,9	5,0	
		CB-10	Višina izreza	Aufschnitthöhe	15,2	12,7	10,3	10,7	8,7	7,1	5,6	4,6	3,9	3,2	2,4	2,7	2,7	2,4	1,8	1,8	
		Jedro (Kern)	CC-07	Jedrna reza	Kernspalte	1,05	0,95	0,8	0,8	0,8	0,65	0,45	0,35	0,5	0,4	0,25	0,25	0,5	0,45	/	/
			CC-09	Kot jedra	Winkel der Kernfase	60°	60°	60°	60°	60°	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
			CC-11	Debelina jedra	Kerndicke	/	/	/	/	2,0	1,8	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
			CC-14	Stevilo jedrnih zarež	Anzahl der Kernstiche	29	30	29	31	22	20	23	20	17	15	14	11	11	8	8	8
		Noga (Fuß)		DA-01	Višina note	Fußlänge	196,0	199,0	201,0	200,0	199,0	199,0	200,0	198,0	198,0	198,0	200,0	199,0	198,0	200,0	200,0
DA-02	Nožna odprtina			Fußloch	7,3	7,1	5,7	5,6	5,1	4,9	3,9	4,0	3,9	3,6	3,6	3,3	2,3	2,3	2,2	1,8	
= "kovina"																					
Vse mere so v mm, kot jedra je v °. " / " = Piščal nima merljive vrednosti, " / " = Meritev v obstoječi metodi ni izvedljiva, " / " = Meritev ni izvedljiv zaradi nedostopa																					

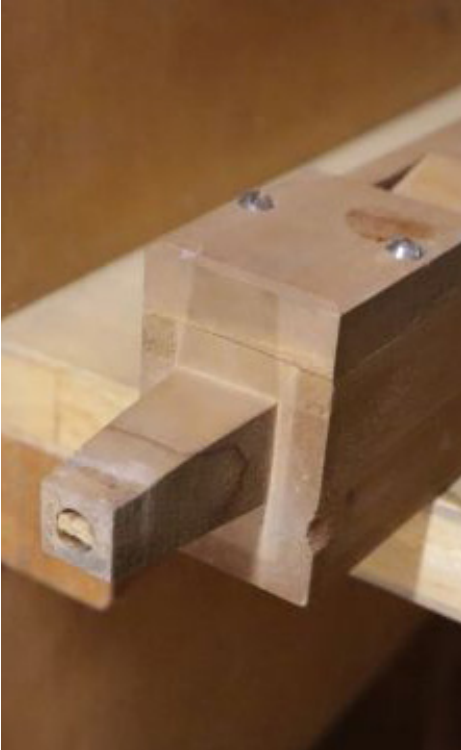
07–Quint 5 1/3’ (I. manual)

Opis in meritve registra opravljene v
zgodovinskih orglah E.F. Walckerja iz leta
1846, op. 62, Hoffenheim.

- C – H pokrita lesena piščal
- c⁰ – f³ odprta lesena piščal
- C – H uglaševalni čep
- c⁰ – f³ uglaševalna plošča
- C – f³ polkrožen izrez
- C – f³ stranske brade ni

Zaradi večjega obsega klaviature sta bili
dodani dve piščali (C–g³).

Orglarstvo Močnik je na podlagi zgoraj
posredovanih podatkov oddalo naročilo
za lesene piščali pri Orglarski delavnici
Maribor. Naročilo vključuje podatke na
desni.

LESENE USTNIČNE PIŠČALI

Register : **QUINT 5 1/3’**

		Širina	Globi na	Predložek A + 2S	Deb. stene	Višina jedra	Dolžina cevi	Skupna dolžina	Izvrt. noge	dolž. ročaja	izvrt. ročaja
1	C	54	77	73	9,5	75	840	915	18		
2	Cs	52,3	75,4	71,3	9,5		794	869			
3	D	50,7	73,9	69,7	9,5		745	820			
4	Ds	49,1	72,3	67,1	9	70	709	779			
5	E	47,6	70,9	65,6	9		669	739			
6	F	46,1	69,4	64,1	9		633	703			
7	Fs	44,7	68,0	62,7	9	65	598	663	16		
8	G	43,3	66,6	60,3	8,5		565	630			
9	Gs	42,0	65,2	59,0	8,5		534	599			
10	A	40,7	63,9	57,7	8,5	60	504	564			
11	B	39,4	62,5	56,4	8,5		476	536			
12	H	38,2	61,3	54,2	8		450	510			
13	c	37	60	53,0	8	55	780	835	13		
14	cs	35,4	57,4	51,4	8		736	791			
15	d	33,9	55,0	49,9	8		695	750			
16	ds	32,5	52,6	47,5	7,5	50	656	705			
17	e	31,1	50,4	46,1	7,5		619	669			
18	f	29,8	48,2	44,8	7,5		584	634			
19	fs	28,5	46,2	43,5	7,5	45	552	597			
20	g	27,3	44,2	41,3	7		521	566			
21	gs	26,2	42,3	40,2	7		491	536			
22	a	25,1	40,5	39,1	7		464	509			
23	b	24,0	38,7	38,0	7	40	438	478			
24	h	23,0	37,1	36,0	6,5		413	453			
25	c ¹	22	35,5	35,0	6,5		390	430	11		
26	cs ¹	21,0	33,8	34,0	6,5		367	407			
27	d ¹	20,0	32,3	33,0	6,5	35	346	381			
28	ds ¹	19,1	30,8	31,1	6		326	361			
29	e ¹	18,2	29,3	30,2	6		307	342			
30	f ¹	17,4	28,0	29,4	6		289	324			
31	fs ¹	16,6	26,6	28,6	6	30	272	302			
32	g ¹	15,8	25,4	26,8	5,5		256	286			
33	gs ¹	15,1	24,2	26,1	5,5		242	272			
34	a ¹	14,4	23,1	25,4	5,5		227	257			
35	b ¹	13,7	22,0	24,7	5,5		214	244			
36	h ¹	13,1	21,0	23,1	5		202	232			
37	c ²	12,5	20	22,5	5	25	190	215	9		
38	cs ²	11,9	19,1	21,9	5		179	204			
39	d ²	11,3	18,2	21,3	5		169	194			
40	ds ²	10,8	17,3	19,8	4,5		160	185			
41	e ²	10,3	16,5	19,3	4,5		151	176			
42	f ²	9,8	15,8	18,8	4,5		142	167			
43	fs ²	9,4	15,0	18,4	4,5	20	134	154	8		
44	g ²	8,9	14,3	16,9	4		127	147			
45	gs ²	8,5	13,7	16,5	4		120	140			
46	a ²	8,1	13,0	16,1	4		113	133			
47	b ²	7,7	12,4	15,7	4		107	127			
48	h ²	7,3	11,9	14,3	3,5		101	121			
49	c ³	7	11,3	14,0	3,5	18	95	113	7		
50	cs ³	6,7	10,9	13,7	3,5		89	107			
51	d ³	6,5	10,5	13,5	3,5		83	101			
52	ds ³	6,3	10,1	13,3	3,5		78	96			
53	e ³	6,0	9,8	12,0	3		73	91			
54	f ³	5,8	9,4	11,8	3		68	86			
55	fs ³	5,6	9,1	11,6	3		64	82			
56	g ³	5,4	8,8	11,4	3	18	60	78	7		
57	gs ³										
58	a ³										
59	b ³										
60	h ³										
61	c ⁴										

Za orgle :
ŠENTVID

Piščalje :
GLAVNO

Menzura :
Walcker

Material :
smreka, hruška

Površina :
brušena

Brade :
brez stranskih brad

debelina predložka = 2 x stena

Višina izreza : **polkrožni**
C – g³: sredina 2,5 / ob straneh 3

Opombe :
C – H pokrite,
c – g³ odprte

Manual				I														
Register				Quint 5 1/3' (E.F. Walcker, op. 62, 1846, Hoffenheim)														
Število piščali				56														
				C	Fis	H	c ⁰	fis ⁰	c ¹	fis ¹	c ²	fis ²	c ³	f ³	fis ³	g ³		
Telo [Körper]				BA-01	Dolžina telesa	Körperlänge												
				BA-02	Širina telesa	Körperbreite	82,0		55,0		34,6		21,5		12,7			
				BA-03	Globina telesa	Körpertiefe	105,0		79,0		48,2		29,3		16,6			
				BA-04	Debelina bočne stene	Wandstärke des Seitenbrettes	14,0		9,0		6,4		4,6		3,0			
				BA-05	Debelina hrbtné stene	Wandstärke des Rückbrettes	14,0		9,0		6,4		4,6		3,0			
Usta [Labium]		Izrez [Aufschnitt]	CB-07	Višina izreza na sredini	Aufschnitthöhe in der Mitte	32,0		16,0		8,8		5,4		3,8				
			CB-08	Višina izreza ob robu	Aufschnitthöhe an der Seite	25,0		13,0		7,8		5,1		3,4				
			CB-09	Širina izreza	Läbtenbreite	53,0		36,0		21,1		11,6		6,3				
		Jedro [Kern]	CC-07	Jedrna reža	Kernspalte													
			CC-11	Debelina jedra	Kerndicke													
Noga [Fuß]			DA-01	Višina noge	Fußlänge													
			DA-02	Nožna odprtina	Fußloch													
Vse mere so v mm, kot jedra je v ". "X" = Piščal nima merjene velikine, " / " = Meritev z obstoječimi metodami ni izvedljiv, "-" = Meritev ni izvedljiv zaradi nedostopa								= "les"										

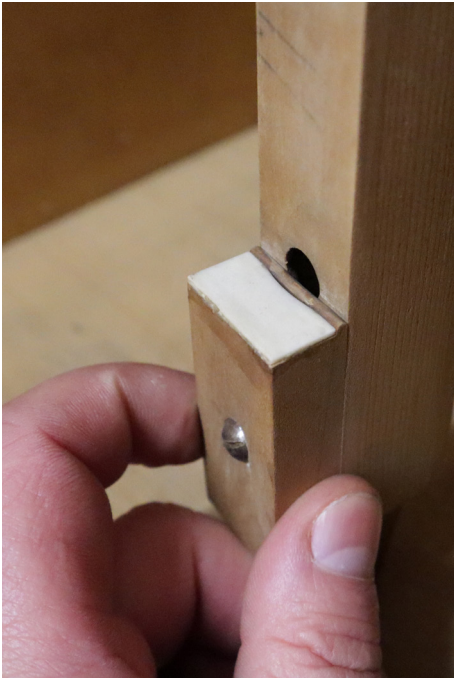
09–Flauto traverso 4’ (I. manual)

Opis in meritve registra opravljene v zgodovinskih orglah E.F. Walckerja iz leta 1846, op. 62, Hoffenheim. Žal so bile še bolj obširne izvirne meritve uničene v poplavih, ki so 4. avgusta 2023 prizadele delavnico Orglarstva Močnik.

- C – f³ odprta lesena piščal
- C – f³ uglaševalna plošča
- C – f³ okrogel izrez
- C – f³ stranske brade ni

Zaradi večjega obsega klaviature sta bili v Šentvidu pri Stični dodani dve piščali (C – g³).

Orglarstvo Močnik je na podlagi zgoraj posredovanih podatkov oddalo naročilo za lesene piščali pri Orglarski delavnici Maribor. Naročilo vključuje podatke na desni.

LESENE USTNIČNE PIŠČALI

		Širina	Globi na	Predložek A + 2S	Deb. stene	Višina jedra	Dolžina cev	Skupna dolžina	Izvr. noge	Izvr. ustnic.	
1	C	47	62	64	8,5	70	1209	1279	18		
2	Cs	45,3	59,5	62,3	8,5		1140	1210			
3	D	43,6	57,1	60,6	8,5		1074	1144			
4	Ds	42,0	54,9	59,0	8,5		1012	1082			
5	E	40,5	52,7	56,5	8		954	1024			
6	F	39,0	50,6	55,0	8		899	969			
7	Fs	37,5	48,5	53,5	8		847	917	16		
8	G	36,2	46,6	52,2	8		799	869			
9	Gs	34,8	44,7	49,8	7,5		753	823			
10	A	33,6	42,9	48,6	7,5		710	780			
11	B	32,3	41,2	47,3	7,5		669	739			
12	H	31,1	39,6	46,1	7,5		630	700			
13	c	30	38	44,0	7	60	594	654	13		
14	cs	28,9	36,6	42,9	7		561	621			
15	d	27,9	35,2	41,9	7		529	589			
16	ds	26,9	33,9	40,9	7		500	560			
17	e	25,9	32,6	38,9	6,5		472	532			
18	f	25,0	31,4	38,0	6,5		445	505			
19	fs	24,1	30,3	37,1	6,5		420	480			
20	g	23,2	29,1	36,2	6,5		397	457			
21	gs	22,4	28,1	34,4	6		375	435			
22	a	21,5	27,0	33,5	6		354	414			
23	b	20,8	26,0	32,8	6		334	394			
24	h	20,0	25,0	32,0	6		315	375			
25	c ¹	24	33	35,0	5,5	60	600	660	11		
26	cs ¹	22,8	31,2	33,8	5,5		566	626			
27	d ¹	21,6	29,5	32,6	5,5		535	595			
28	ds ¹	20,5	27,8	31,5	5,5		505	565			
29	e ¹	19,5	26,3	29,5	5		476	536			
30	f ¹	18,5	24,8	28,5	5		450	510			
31	fs ¹	17,6	23,5	27,6	5		424	484			
32	g ¹	16,7	22,2	26,7	5		401	461			
33	gs ¹	15,9	21,0	24,9	4,5		378	438			
34	a ¹	15,1	19,8	24,1	4,5		357	417			
35	b ¹	14,3	18,7	23,3	4,5		337	397			
36	h ¹	13,6	17,7	22,6	4,5		318	378			
37	c ²	12,9	16,7	20,9	4	50	300	350	9		
38	cs ²	12,1	15,7	20,1	4		283	333			
39	d ²	11,4	14,7	19,4	4		267	317			
40	ds ²	10,7	13,8	18,7	4		252	302			
41	e ²	10,0	13,0	17,0	3,5		238	288			
42	f ²	9,4	12,2	16,4	3,5		225	275			
43	fs ²	8,8	11,5	15,8	3,5		212	262	8		
44	g ²	8,3	10,8	15,3	3,5		200	250			
45	gs ²	7,7	10,1	14,7	3,5		189	239			
46	a ²	7,3	9,5	13,3	3		178	228			
47	b ²	6,8	8,9	12,8	3		168	218			
48	h ²	6,4	8,4	12,4	3		159	209			
49	c ³	6	7,9	12,0	3	40	150	190	7		
50	cs ³	5,8	7,6	11,8	3		142	182			
51	d ³	5,7	7,3	11,7	3		134	174			
52	ds ³	5,6	7,0	11,6	3		126	166			
53	e ³	5,4	6,8	11,4	3		119	159			
54	f ³	5,3	6,5	11,3	3		112	152			
55	fs ³	5,1	6,3	11,1	3		106	146			
56	g ³	5,0	6,0	11,0	3		100	140	7		
57	gs ³										
58	a ⁴										
59	b ⁴										
60	h ⁴										
61	c ⁴										

Register :

FL. TRAVERSO 4’

Za orgle :

ŠENTVID

Piščalje :

GLAVNO

Menzura :

Walcker

Material :

smreka, hrushka

Površina :

brušena

Brade :

brez stranskih brad

Višina izreza :

Okrogle izvrtine, pozicija in velikost v posebni tabeli.

Opombe :

Pri c1 sprememba menzure.

Od c1 dvojna dolžina (prepihuje).

Sprednja stena je do dna piščali!

Posebna oblika predložka iz dveh delov!

Glej načrt.

Sprednja stena tudi pri večjih delno iz hrushke (ali javor): višina jedra + 10 cm, ker bo treba izvrtati okroglo ustnico, jo znotraj greziti in mora biti gladka stena.

Datum : 01.09.2022

Manual			I													
Register			Mixtur IV - V 2' - vrsta V I' (F. Goršič, op. 57, 1892, sv. Štefan, Vipava)													
Število piščali			56													
			C	FIS	c*	fis*	c¹	fis¹	c²	f²	fis²	c³	f³	fis³	g¹	
Telo [Körper]		BA-01 Dolžina telesa	Körperlänge	320,0	224,0	156,0	108,0	64,0	42,0	28,0	19,0	42,0	28,0	20,0		
		BA-07 Debelina stene telesa	Körperwandstärke	0,6	0,5	0,5	0,5	0,6	0,5	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5		
		BA-06 Premier telesa	Körperdurchmesser	29,4	23,3	19,2	16,3	13,6	11,3	9,0	7,6	11,2	9,3	7,4		
	Ugleševalni izrez [Expression]	BB-01 Višina obroča	Ringhöhe	26,9	22,7	18,7	14,1	X	X	X	X	X	X	X	X	
		BB-03 Sirina ugleševalnega izreza	Expressionsbreite	11,1	8,3	16,2	4,5	X	X	X	X	X	X	X	X	
Usta [Labium]	Izrez [Aufschnitt]	CB-09 Sirina ustnice	Labienbreite	21,5	17,7	13,1	12,0	9,4	7,7	6,5	5,0	7,4	6,0	4,7		
		CB-10 Višina izreza	Aufschnitthöhe	6,7	5,0	3,4	3,4	2,7	2,3	1,8	1,4	2,1	1,9	1,5		
	Jedro [Kern]	CC-07 Jedrna reža	Kernspalte	0,7	0,45	0,7	0,5	0,6	0,4	0,35	0,25	0,3	0,3	0,35		
		CC-09 Kot jedra	Winkel der Kernfase	55°	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
		CC-11 Debelina jedra	Kerndicke	2,0	1,6	1,0	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
Noga [Fuß]	DA-01 Višina noge	Fußlänge	200,0	198,0	203,0	200,0	199,0	200,0	195,0	200,0	201,0	200,0	201,0			
	DA-02 Nožna odprtina	Fußloch	7,3	6,7	3,2	5,0	5,1	1,7	2,4	3,3	3,9	3,9	1,7			
	Vse mere so v mm, kot jedra je v °. "X" = Piščal nima merjene veličine, "/" = Meritev z obstoječimi metodami ni izvedljiv, "-" = Meritev ni izvedljiv zaradi nedostopa															
			= "kovina"													

13–Salicional 16' (II. manual)

Opis in meritve registra opravljene v zgodovinskih orglah E.F. Walckerja iz leta 1846, op. 62, Offenheim. Žal so bile še bolj obširne izvirne meritve uničene v poplavih, ki so 4. avgusta 2023 prizadele delavnico Orglarstva Močnik.

C – H	Gedakt 16' in Dolce 8'
C – H	pokrita in odprta lesena piščal (piščali sta zlepljeni)
C – H	uglaševalnega izreza ni
C – H	polkrožen izrez.
C – H	stranske brade ni.
c ⁰ – f ³	odprta kovinska cilindrična piščal (SnPb)
c ⁰ – f ³	uglaševalnega izreza ni
c ⁰ – f ³	raven izrez
c ⁰ – f ³	škatlasta brada

Zaradi večjega obsega klaviature sta bili v Šentvidu pri Stični dodani dve piščali (C – g³).

Orglarstvo Močnik je na podlagi zgoraj posredovanih podatkov oddalo naročilo za kovinske piščali pri Srečku Naratu. Naročilo vključuje naslednje podatke:

cink, od c 60 % Sn, kot jedra 60°

C – h stranske brade za role, naprej kasten-brade

	C	c	c1	c2	c3	g3
Ø	134,5	80,2	48,1	28,9	17,8	13,3
ŠU	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
l telesa	5140	2563	1277	636	317	102
Ø noga	10	6	4,5	3	2	1,5

Dolžina noge pri C = 260, Fs = 220, c = 180

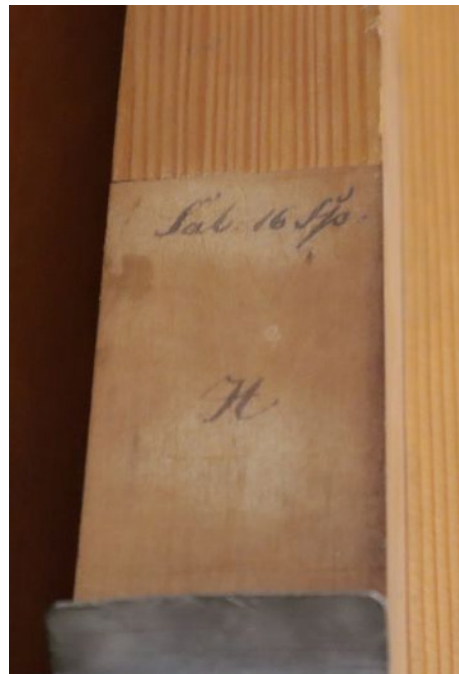
Piščali iz cinka imajo vlotane labije iz cina in prerez za uglaševanje.

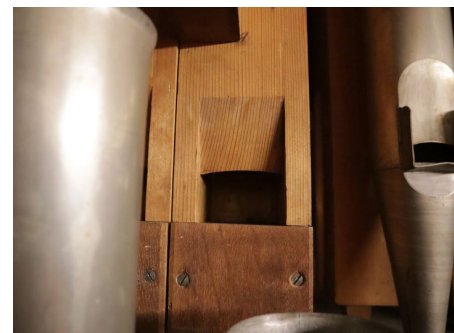
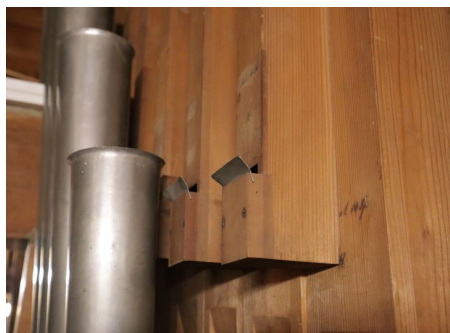
Prerez za uglaševanje se začne 1 Ø od vrha piščali, širina vlotane plošče je 1/3 Ø in dolžina 2 Ø piščali.

Večina večjih piščali je zakrivljenih:

C je zakrivljena v levo, če gledamo v labij, CS in D pa v desno. Prerez za uglaševanje je pri teh piščalih na sprednji strani zakrivljenega dela. DS, E in F niso zakrivljene, uglaševalni prerez je spredaj. Piščali od FS do gs so zakrivljene naprej in po potrebi navzdol. Maksimalna dolžina pomeri mero od špice noge do vrha zakrivljenega dela.

Ton	max. dolžina	zakrivljena
C	4.430 mm	levo
CS	4.430	desno
D	4.230	desno
FS, G, GS	2.240	naprej in navzdol
A, B, H	2.130	"
c, cs, d	1.770	"
ds, e	1.720	"
f, fs	1.680	"
g, gs	1.600	"

16–Aeoline 8’ (II. manual)

Opis in meritve registra opravljene v skladišču Orglarstva Močnik, pred obnovo in intonacijo piščali.

- C – E pokrita lesena piščal (odžagana)
- F – H odprta lesena piščal
- F – H uglasovalni izrez
- C – H raven izrez (zunanja kovinska ustnica)
- C – H stranska brada
- C – H kovinska rolica za izgovorjavo
- c⁰ – f³ odprta kovinska cilindrična piščal (SnPb)
- c⁰ – f³ uglasovalni izrez
- c⁰ – f³ raven izrez
- c⁰ – h² nagnjena brada

Zaradi večjega obsega klaviature sta bili v Šentvidu pri Stični dodani dve piščali (C – g³). Pri lesenem piščalju so bile izvirne lesene noge ob obnovi zamenjane z novimi lesenimi nogami (hrast) z možnostjo regulacije pretoka zraka. V novih orglah opravlja preglašena Aeoline 8’ vlogo Undamaris 8’.

Manual				II														
Register				Aeoline 8' (F. Goršič, op. 57, 1892, sv. Štefan, Vipava)														
Število piščali				56														
				C	FIS	G	H	C ⁰	fis ⁰	C ¹	fis ¹	C ²	fis ²	C ³	F ³	fis ³	G ³	
Telo [Körper]		BA-01	Dolžina telesa	Körperlänge	1334,0	1822,0	1732,0	1392,0	1296,0	864,0	599,0	450,0	314,0	221,0	154,0	120,0		
		BA-02	Širina telesa	Körperbreite	92,0	70,9	69,6	61,3	X	X	X	X	X	X	X	X		
		BA-03	Globina telesa	Körpertiefe	105,7	80,8	79,3	70,3	X	X	X	X	X	X	X	X		
		BA-04	Debelina bočne stene	Wandstärke des Seitenbrettes	14,5	11,6	12,2	11,0	X	X	X	X	X	X	X	X		
		BA-05	Debelina hrbtne stene	Wandstärke des Rückbrettes	15,6	11,8	11,9	10,8	X	X	X	X	X	X	X	X		
		BA-06	Premier telesa	Körperdurchmesser					46,8	36,2	27,8	21,9	17,8	13,7	11,4	9,8		
		BA-07	Debelina stene telesa	Körperwandstärke					0,7	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,4			
		BB-01	Višina obroča	Ringhöhe	X	66,3	63,9	58,9	45,6	44,4	33,8	24,1	21,9	16,1	11,3	5,8		
		BB-03	Širina uglasovalnega izreza	Expressionsbreite	X	13,6	13,4	13,3	10,4	8,3	6,7	4,9	4,7	3,6	3,2	2,9		
		Usta [Labium]	Izrez [Aufschnitt]	CB-09	Širina ustnice	Lippenbreite	57,3	46,7	44,3	38,7	33,7	25,9	19,6	14,7	11,4	8,4	7,1	6,2
CB-10	Višina izreza			Aufschnitthöhe	18,5	12,7	12,3	10,4	8,1	6,9	5,1	/	/	/	2,4	1,9		
Jedro [Kern]	CC-07		Jedrna reža	Kernspalte	1,6	0,8	0,60	0,5	0,7	0,9	0,8	0,45	0,45	0,55	0,5	0,55		
	CC-09		Kot jedra	Winkel der Kernfase	X	X	X	X	/	/	/	/	/	/	/	/		
Noga [Fuß]		CC-11	Debelina jedra	Kerndicke	X	X	X	X	/	/	/	/	/	/	/	/		
		DA-01	Višina noge	Fußlänge	60,0	58,0	58,0	80,0	198,0	200,0	199,0	199,0	196,0	199,0	200,0	200,0		
		DA-02	Nožna odprtina	Fußloch	19,1	13,2	11,6	9,3	3,3	2,8	2,6	3,0	2,1	1,8	1,5	1,5		
		Vse mere so v mm, kot jedra je v °. "X" = Piščal nima merjene veličine, "/" = Meritev z obstoječimi metodami ni izvedljiva, "-" = Meritev ni izvedljiv zaradi nedostopa														= "les"		= "kovina"

18–Undamaris 8' (II. manual)

Opis in meritve registra opravljene v skladišču Orglarstva Močnik, pred obnovo in intonacijo piščali.

- $c^0 - f^3$ odprta kovinska cilindrična piščal (SnPb)
 $c^0 - f^3$ ugleševalni izrez
 $c^0 - f^3$ raven izrez
 $c^0 - h^2$ nagnjena brada

Zaradi večjega obsega klaviature sta bili v Šentvidu pri Stični dodani dve piščali ($C - g^3$).

V novih orglah opravlja preglášena Undamaris 8' vlogo Aeoline 8', dodana ji je velika oktava ($C - H$).

Manual			II														
Register			Undamaris 8' (F. Goršič, op. 57, 1892, sv. Štefan, Vipava)														
Število piščali			56														
						C	FIS	c ⁰	fis ⁰	c ¹	fis ¹	c ²	fis ²	c ³	fis ³	gis ³	
Telo [Körper]		BA-01	Dolžina telesa	Körperlänge			1296,0	920,0	594,0	447,0	314,0	220,0	156,0	119,0			
		BA-06	Premer telesa	Körperdurchmesser			47,0	36,4	28,2	22,3	17,2	13,7	11,3	10,0			
		BA-07	Debelina stene telesa	Körperwandstärke			0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4			
	Uglaševalni izrez [Expression]	BB-01	Višina obroča	Ringhöhe			51,4	41,5	18,3	24,2	24,6	16,0	11,6	7,0			
		BB-03	Širina uglaševalnega izreza	Expressionsbreite			10,5	7,8	8,3	4,9	4,2	4,1	3,4	2,7			
		Usta [Labium]	Izrez [Aufschnitt]	CB-09	Širina ustnice	Labienbreite			33,8	25,9	20,1	14,2	11,8	8,0	7,1	6,3	
CB-10	Višina izreza			Aufschnitthöhe			8,9	6,7	5,6	/	/	/	2,4	2,1			
Jedro [Kern]	CC-07		Jedrna reža	Kernspalte			1,0	0,7	0,4	0,45	0,45	0,4	0,4	0,4			
	CC-09		Kot jedra	Winkel der Kernfase			/	/	/	/	/	/	/	/			
	CC-11		Debelina jedra	Kerndicke			/	/	/	/	/	/	/	/			
Noga [Fuß]		DA-01	Višina noge	Fußlänge			201,0	200,0	197,0	200,0	196,0	197,0	196,0	201,0			
		DA-02	Nožna odprtina	Fußloch			3,4	3,1	3,0	2,4	2,0	1,8	1,5	1,5			
		Vse mere so v mm, kot jedra le v °. "X" = Piščal nima merjene velikine, "/" = Meritev v obstoječimi metodami ni izvedljiv, "-" = Meritev ni izvedljiv zaradi nedostopa						= "kovina"									

19–Spitzflöte 4' (II. manual)

Opis in meritve registra opravljene v zgodovinskih orglah E. F. Walckerja iz leta 1846, op. 62, Hoffenheim. Žal je bile izvirne meritve in opis piščalja uničene v poplavih, ki so 4. avgusta 2023 prizadele delavnico Orglarstva Močnik. Zaradi večjega obsega klaviature sta bili v Šentvidu pri Stični dodani dve piščali ($C - g^3$).

Orglarstvo Močnik je na podlagi izvirnih meritev in opisov oddalo naročilo za kovinske piščali pri Srečku Naratu. Naročilo vključuje naslednje podatke:

35 % Sn, kot jedra 60° stranske brade $C - h$, od c^1 brez brad

	C	c	c1	c2	c3	g3
Ø spodaj	78	48	30	18	12	8
Ø zgoraj	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2
ŠU	5	5	5	5	5	5
l telesa	1224	603	296	145	69	46
Ø noga						

20-Flauto amabile 4' (II. manual)

Opis in meritve registra opravljene v zgodovinskih orglah E.F. Walckerja iz leta 1846, op. 62, Hoffenheim. Žal so bile še bolj obširne izvorne meritve uničene v poplavih, ki so 4. avgusta 2024 prizadele delavnico Orglarstva Močnik.

C – f ³	odprta lesena piščal
C – f ³	uglaševalna plošča
C – f ³	polkrožen izrez
C – f ³	stranske brade ni

Zaradi večjega obsega klaviature sta bili v Šentvidu pri Stični dodani dve piščali (C – g³).

Orglarstvo Močnik je na podlagi zgoraj posredovanih podatkov oddalo naročilo za lesene piščali pri Orglarski delavnici Maribor. Naročilo vključuje podatke v razpredelnici na desni.

LESENE USTNIČNE PIŠČALI

		Širina	Globi na	Predložek	Deb. stene	Višina jedra	Dolžina cevi	Skupna dolžina	Izvr. noge		
1	C	44	58	61	8,5	65	1215	1280	18		
2	Cs	42,4	56,0	59,4	8,5		1145	1210			
3	D	40,8	54,1	57,8	8,5		1078	1143			
4	Ds	39,3	52,2	56,3	8,5	60	1016	1076			
5	E	37,8	50,4	53,8	8		957	1017			
6	F	36,4	48,6	52,4	8		902	962			
7	Fs	35,1	46,9	51,1	8	55	850	905	16		
8	G	33,8	45,3	49,8	8		800	855			
9	Gs	32,6	43,8	47,6	7,5		754	809			
10	A	31,3	42,2	46,3	7,5	50	710	760			
11	B	30,2	40,8	45,2	7,5		670	720			
12	H	29,1	39,4	44,1	7,5		631	681			
13	c	28	38	42,0	7	45	594	639	13		
14	cs	27,0	36,4	41,0	7		560	605			
15	d	26,0	34,9	40,0	7		528	573			
16	ds	25,1	33,5	39,1	7		497	542			
17	e	24,2	32,1	37,2	6,5	40	469	509			
18	f	23,3	30,8	36,3	6,5		442	482			
19	fs	22,4	29,6	35,4	6,5		417	457			
20	g	21,6	28,4	34,6	6,5		393	433			
21	gs	20,9	27,2	32,9	6	35	370	405			
22	a	20,1	26,1	32,1	6		349	384			
23	b	19,4	25,0	31,4	6		329	364			
24	h	18,7	24,0	30,7	6		310	345			
25	c ¹	18	23	29,0	5,5	30	292	322	11		
26	cs ¹	17,4	22,2	28,4	5,5		275	305			
27	d ¹	16,8	21,4	27,8	5,5		259	289			
28	ds ¹	16,3	20,7	27,3	5,5		243	273			
29	e ¹	15,7	19,9	25,7	5		229	259			
30	f ¹	15,2	19,2	25,2	5		216	246			
31	fs ¹	14,7	18,6	24,7	5	25	203	228			
32	g ¹	14,2	17,9	24,2	5		191	216			
33	gs ¹	13,7	17,3	22,7	4,5		180	205			
34	a ¹	13,3	16,7	22,3	4,5		169	194			
35	b ¹	12,8	16,1	21,8	4,5		159	184			
36	h ¹	12,4	15,5	21,4	4,5		149	174			
37	c ²	12	15	20,0	4	20	141	161	9		
38	cs ²	11,5	14,4	19,5	4		133	153			
39	d ²	11,0	13,8	19,0	4		125	145			
40	ds ²	10,5	13,2	18,5	4		118	138			
41	e ²	10,0	12,7	17,0	3,5		111	131			
42	f ²	9,6	12,1	16,6	3,5		104	124			
43	fs ²	9,2	11,6	16,2	3,5		98	118	8		
44	g ²	8,8	11,1	15,8	3,5		92	112			
45	gs ²	8,4	10,7	15,4	3,5		87	107			
46	a ²	8,0	10,2	14,0	3		82	102			
47	b ²	7,7	9,8	13,7	3		77	97			
48	h ²	7,3	9,4	13,3	3		72	92			
49	c ³	7	9	13,0	3	18	68	86	7		
50	cs ³	6,8	8,7	12,8	3		64	82			
51	d ³	6,6	8,4	12,6	3		60	78			
52	ds ³	6,4	8,1	12,4	3		56	74			
53	e ³	6,3	7,9	12,3	3		53	71			
54	f ³	6,1	7,6	12,1	3		50	68			
55	fs ³	5,9	7,3	11,9	3		47	65			
56	g ³	5,8	7,1	11,8	3		44	62	7		

Register :

FL. AMABILE 4'

Za orgle :

ŠENTVID

Piščalje :

ŽALUZIJE

Menzura :

Walcker

Material :

smreka, hruška

Površina :

brušena

Brade :

brez stranskih brad

debelina predložka = 2 x stena

Višina izreza : **polkrožni**

C – h2: sredina 2,5 / ob straneh 2,8

c3 – g3: sredina 2,8 / ob straneh 3

Opombe :

Odprte piščali.

Datum : 01.09.2022

Manual	II
Register	Flauto amabile 4' (Flauto d'amour 4')
Število piščali	56

Stevilo pisani		Šifra			C	FIS	c ⁰	fis ⁰	c ¹	fis ¹	c ²	fis ²	c ³	f ³	fis ³	g ³	
Telo [Körper]			BA-01	Dolžina telesa	Körperlänge												
			BA-02	Širina telesa	Körperbreite	64,0	42,6		28,4		19,4		13,6				
			BA-03	Globina telesa	Körpertiefe	78,0	52,5		33,9		22,8		14,8				
			BA-04	Debelina bočne stene	Wandstärke des Seitenbrettes	10,0	7,6		5,4		3,9		3,0				
			BA-05	Debelina hrbtne stene	Wandstärke des Rückbrettes	10,0	7,6		5,4		3,9		3,0				
Usta [Labium]	Izrez [Aufschnitt]	CB-07	Višina izreza na sredini	Aufschnittshöhe in der Mitte	19,2	11,5	7,0		5,0		2,8						
		CB-08	Višina izreza ob robu	Aufschnittshöhe an der Seite	17,1	10,7	6,5		4,4		2,6						
		CB-09	Širina izreza	Labienbreite	42,3	26,5		17,1		11,0		6,8					
	Jedro [Kern]	CC-07	Jedrna reza	Kernspalte													
		CC-11	Debelina jedra	Kerndicke													
		DA-01	Višina noge	Fußlänge													
Noga [Fuß]	DA-02	Nožna odprtina	Fußloch														
					7,2		5,7		3,1		3,1						
Vse mere so v mm, kot jedra je "v". "C" = Piščal nima merjenne veličine, "f" = Meritev v obstoječimi metodami ni izvedljiva, "-" = Meritev ni izvedljiva zaradi nedostopa								= "les"									

22–Doublette II 2 2/3' (II. manual)

Opis in meritve registra opravljene v zgodovinskih orglah Franca Goršiča iz leta 1891, op. 56, uršulinska cerkev v Ljubljani. Zaradi večjega obsega klaviature sta bili dodani dve piščali (C – g3). Ob intonaciji se je obe vrsti Doublette II 2 2/3' zamaknilo za pol tona.

Vrsta I	C	c ⁰	c ¹	c ²	c ³	f ³
Vrsta II	2' 2/3'	2' 2/3'	2' 2/3'	2' 2/3'	2' 2/3'	2' 2/3'
	2'	2'	2'	2'	2'	2'

I. Vrsta 2 2/3'

C – f³ odprta kovinska **konična** piščal

C – e¹ uglaševalni izrez

C – f³ polkrožen izrez

C – H stranska brada

c⁰ – f³ stranske brade ni

2 2/3'	C	c	c1	c2	c3	g3
Ø spodaj	59,7	36,8	22,6	13,9	8,2	6,0
Ø zgoraj	1/2	1/2	1/2	1/2	2/3	1
ŠU	4,4	4,4	4,5 >	4,7 >	5	5
l telesa	839	416	206	95	46	30
Ø noga	5	4	3	2	1,5	1,3

II. Vrsta 2'

C – f³ odprta kovinska **cilindrična** piščal

C – f¹ uglaševalni izrez

C – f³ raven izrez

C – f³ stranske brade ni

2'	C	c	c1	c2	c3	g3
Ø	39,4	25,1	16,3	10,6	6,8	5,5
ŠU	4,2	4,2	4,3	4,4	4,5	4,5
l telesa	625	309	152	74	36	23
Ø noga	4	3	2,5	2	1,5	1,2

Orglarstvo Močnik je na podlagi zgoraj posredovanih podatkov oddalo naročilo za kovinske piščali pri Srečku Naratu. Naročilo vključuje mere v razpredelnicah in naslednje podatke: 60 % Sn, kot jedra 55°, stranske brade C-h, od c¹ brez brad, ekspresije C – h¹.

Manual			II															
Register			Doublette II 2 2/3' - vrsta I 2 2/3' (F. Goršič, op. 56, 1891, Lj - uršulinke)															
Število piščali			56															
					C	FIS	c ¹	fis ¹	c ¹	fis ¹	c ²	fis ²	c ³	f ³	fis ³	g ³		
Telo [Körper]		BA-01	Dolžina telesa	Körperlänge	830,0		415,0		208,0		88,0			41,0	30,0			
		BA-07	Debelina stene telesa	Körperwandstärke	0,7				0,6		0,6			0,6	0,6			
		BA-08	Premier telesa (zgoraj)	Körperdurchmesser (Mündung)	32,1		19,7		12,7		8,2		8,8	7,1				
		BA-09	Premier telesa (spodaj)	Körperdurchmesser (Labium)	60,4		37,5		23,2		14,5		/	/				
		BB-01	Višina obroča	Ringhöhe	29,0		24,4		15,4		X		X	X				
	Uglaševalni izrez [Expression]	BB-03	Širina uglaševalnega izreza	Expressionsbreite	7,8		5,7		4,4		X		X	X				
		Usta [Labium]	Izrez [Aufschnitt]	CB-07	Višina izreza na sredini	Aufschnitthöhe in der Mitte	12,3		7,7		4,9		2,8		1,9	1,6		
				CB-08	Višina izreza ob robu	Aufschnitthöhe an der Seite	7,3		5,2		3,4		1,9		1,8	1,4		
				CB-09	Širina ustnice	Labienbreite	46,0		26,8		17,3		9,6		5,5	4,5		
Jedro [Kern]	CC-07			Jedrna reža	Kernspalte	0,5		0,55		0,50		0,45		0,25	/	/		
	CC-09	Kot jedra	Winkel der Kernfase	55°		55°		/		/		/	/	/				
	CC-11	Debelina jedra	Kerndicke	3,1		2,6		1,8		/		/	/	/				
	Noga [Fuß]	DA-01	Višina noge	Fußlänge	200,0		201,0		200,0		204,0		202,0		202,0			
DA-02		Nožna odprtina	Fußloch	5,3		4,4		3,3		2,5		1,3		1,7				
Vse mere so v mm, kot jedra je v °. "X" = Piščal nima merjene veličine, "/" = Meritev z obstoječimi metodami ni izvedljiva, "°" = Meritev ni izvedljiva zaradi nedostopa																		
																	= "kovina"	

Manual			II														
Register			Doublette II 2 2/3' - vrsta II 2' (F. Goršič, op. 56, 1891, Lj - uršulinke)														
Število piščali			56														
					C	FIS	c ¹	fis ¹	c ¹	fis ¹	c ²	fis ²	c ³	f ³	fis ³	g ³	
Telo [Körper]	BA-01		Dolžina telesa	Körperlänge	641,0		315,0		157,0		61,0		29,5	20,5			
	BA-06		Premier telesa	Körperdurchmesser	40,1		25,8		16,9		11,2		7,3	6,5			
	BA-07		Debelina stene telesa	Körperwandstärke	0,7		0,7		0,6		0,6		0,5	0,5			
	Uglaševalni izrez [Expression]	BB-01		Višina obroča	Ringhöhe	26,1		19,4		12,8		/		/	/		
BB-03		Širina uglaševalnega izreza	Expressionsbreite	17,7		12,0		8,6		/		/	/				
Usta [Labium]	Izrez [Aufschnitt]	CB-09		Širina ustnice	29,7		18,8		12,3		7,5		4,8	3,9			
		CB-10		Višina izreza	9,4		5,9		4,3		2,4		1,7	1,4			
	Jedro [Kern]	CC-07		Jedrna reža	0,4		0,30		0,35		0,25		/	/			
		CC-09		Kot jedra	55°		/		/		/		/	/			
		CC-11		Debelina jedra	2,7		1,3		1,3		/		/	/			
		DA-01		Višina noge	Fußlänge	200,0		197,0		200,0		202,0		202,0	201,0		
Noga [Fuß]	DA-02		Nožna odprtina	Fußloch	3,9		3,0		2,8		2,6		1,1	1,5			
Vse mere so v mm, kot jedra je v °. "X" = Piščal nima merjene veličine, "/" = Meritev z obstoječimi metodami ni izvedljiva, "°" = Meritev ni izvedljiva zaradi nedostopa					= "kovina"												

Manual	II																	
Register	Oboš 8' (F. Goršič, op. 56, 1891, Lj - uršulinke)																	
Številno piščali	56																	
Telo[Körper]/ Odmevnik [Becher]	EA-01	Višina kovinskega odmevnika	Metalbecherhöhe	2163,0	1491,0	1098,0	988,0	673,0	455,0	308,0	198,0	123,0	69,0	36,0				
	EA-02	Premier kovinskega odmevnika (goraj)	Metalbecherdurchmesser (Mündung)	68,2	59,7		65,0	56,9	51,4	44,1	38,8	33,7	25,8	20,5				
	EA-03	Premier lijaka kovinskega odmevnika (spodaj)	Metalbecherdurchmesser (Trichter unten)				29,9	25,8	23,1	19,9	17,6	15,5	/	/				
	EA-04	Višina lijaka kovinskega odmevnika	Metalbechertrichterrhöhe				280,0	194,0	127,0	95,0	72,0	48,0	/	/				
	EA-05	Premier kovinskega odmevnika (spodaj)	Metalbecherdurchmesser (unten)	11,2	12,6	12,0	11,8	10,9	10,8	9,6	9,4	8,6	11,6	11,8				
	EA-06	Debelina stene kovinskega odmevnika	Metalbecherwandstärke		0,75	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,55	0,55	0,55	0,55				
Uglaševalni izrez [Expression]	BB-01	Višina obroča	Ringhöhe		68,2	60,9	37,5											
	BB-03	Širina uglaševalnega izreza	Expressionsbreite		16,8	15,2	16,6											
Glava [Kopf]	FA-01	Višina glave	Kopfhöhe	45,8		41,7	42,0		33,9		30,3		26,1	25,7				
	FA-02	Premier glave (spodaj)	Kopfdurchmesser (unten)															
	FA-03	Premier glave (na nasedu)	Kopfdurchmesser (am Sitz)															
	FA-05	Višina stremena glave	Kopfstützhöhe															
	FA-06	Globina stremena glave	Kopfstütztiefe															
Žlebiček [Kehle]	FB-01	Dolžina žlebička	Kehlelänge	110,0		74,9	72,1		51,0		35,9		27,4	27,6				
	FB-02	Premier žlebička	Kehledurchmesser	12,8/ 11,2		10,7/ 9,6	10,6/ 9,4		8,9/ 7,9		7,2/ 6,7		6,3/ 5,8	6,3/ 5,8				
	FB-03	Debelina stene žlebička	Kehlewandstärke	1,7		1,4	1,3		1,1		0,9		0,9	0,9				
	FB-06	Širina odprtine žlebička	Kehlenbreite der Öffnung	6,0 x 63,0		4,7/ 2,0 x 36,3	4,6/ 2,0 x 34,7		3,8 x 33,0		2,7 x 21,3		2,2 x 14,8	2,0 x 15,2				
	FB-07	Širina ravnega dela žlebička	Kehlenbreite des geraden Teiles	10,2/ 6,3		8,3/ 5,2	8,6/ 5,6		6,5/ 4,5		4,8/ 3,6		4,4/ 2,9	4,5/ 2,8				
	FB-08	Dolžina žlebička iz glave	Kehlenlänge aus dem Kopf	86,7		55,9	53,8		34,9		23,8		16,7	16,7				
	FB-10	Višina žlebička	Kehlenhöhe	11,2		9,4	9,2		7,5		6,3		5,5	5,6				
Jezicek [Zunge]	FC-01	Širina jezika	Zungenbreite	9,65/ 6,25		7,8/ 5,2	7,6/ 5,3		6,0/ 4,5		4,6/ 3,6		3,6/ 2,9	3,6/ 2,9				
	FC-02	Dolžina jezika	Zungenlänge	109,5		73,0	70,6		49,0		35,0		27,0	26,6				
	FC-03	Debelina jezika	Zungendicke	0,5		0,35	0,35		0,27		0,18		0,15	0,14				
Skorenj [Stiefel]	GA-01	Višina kovinskega škornja	Metallstiefelhöhe	195,0		199,0	195,0		198,0		198,0		197,0	199,0				
	GA-03	Odprtina kovinskega škornja	Metallstiefelloch	5,0		6,8	8,6		4,6		5,0		5,5	5,1				
	GA-04	Premier kovinskega škornja	Metallstiefeldurchmesser	44,4		40,2	40,4		33,7		31,1		26,3	26,3				
	GA-06	Debelina kovinskega škornja	Metallstiefeldicke	1,0		1,0	1,0		0,9		0,9		0,75	0,8				
Vse mere so v mm, kot jedra je v "X" = Piščal nima merjene veličine, "J" = Meritev v obstoječimi metodami ni izvedljiva, "Z" = Meritev ni izvedljiva zaradi nedostopa			= "kovina"															

24–Principalbass 16’

Opis in meritve registra opravljene v skladišču Orglarstva Močnik, pred obnovo in intonacijo piščali.

- C – d¹ odprta lesena piščal
- C – d¹ izvorno uglasjevalna plošča
- C – d¹ raven izrez
- C – d¹ stranske brade ni
- C – d¹ kovinski slinček za izgovorjavo

Zaradi večjega obsega klaviature sta bili v Šentvidu pri Stični dodani dve piščali (C – f¹). Izvirne lesene noge so bile ob obnovi zamenjane z novimi lesenimi nogami (hrast) z možnostjo regulacije pretoka zraka.

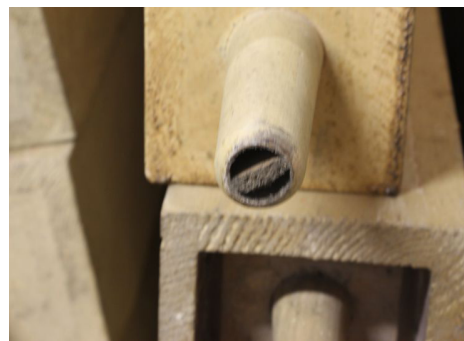
Pedal											
Register		Principalbass 16' (F. Goršič, op. 57, 1892, sv. Štefan, Vipava)									
Število piščali		30									
				C	FIS	c°	fis°	c ¹	d ¹	f ¹	
Telo [Körper]		BA-01	Dolžina telesa	Körperlänge	4682	3322,0	2352,0	1671,0	1177,0	1059,0	
		BA-02	Širina telesa	Körperbreite	272,0	212,0	168,0	131,0	106	97	
		BA-03	Globina telesa	Körpertiefe	307,0	247,0	191,0	154,0	121	113	
		BA-04	Debelina bočne stene	Wandstärke des Seitenbrettes	28,2	23,8	21,1	17,6	18,2	16,1	
		BA-05	Debelina hrbtne stene	Wandstärke des Rückbrettes	27,5	23,6	19,5	18,8	16,2	15,2	
Usta [Labium]	Izrez [Aufschnitt]	CB-09	Širina izreza	Labienbreite	218,0	168,0	124,0	94,0	70	63,3	
		CB-10	Višina izreza	Aufschnitthöhe	57,0	43,0	31,5	24,0	20,6	16,9	
	Jedro [Kern]	CC-07	Jedrna reža	Kernspalte	2,5	2,2	1,3	1,8	1,1	0,8	
		CC-11	Debelina (višina) jedra	Kerndicke	/	/	/	/	/	/	
Noga [Fuß]	DA-01	Višina noge	Fußlänge	58,0	58,0	57,0	58,0	225,0	225,0		
	DA-02	Nožna odprtina	Fußloch	42,2	36,2	27,2	21,4	19,2	20,2		
Vse mere so v mm, kot jedra je v °. "X" = Piščal nima merjene veličine, "/" = Meritev z obstoječimi metodami ni izvedljiva, "- " = Meritev ni izvedljiva zaradi nedostopa								= "les"			

25–Subbass 16'

Opis in meritve registra opravljene v skladišču Orglarstva Močnik, pred obnovo in intonacijo piščali.

- C – d¹ pokrita lesena piščal
- C – d¹ uglaševalni čep
- C – d¹ polkrožen izrez
- C – d¹ stranske brade ni
- C – d¹ kovinski slinček za izgovorjavo

Zaradi večjega obsega klaviature sta bili v Šentvidu pri Stični dodani dve piščali (C – f¹). Izvirne lesene noge so bile ob obnovi zamenjane z novimi lesenimi nogami (hrast) z možnostjo regulacije pretoka zraka.

Pedal	
Register	Subbass 16' (F. Goršič, op. 57, 1892, sv. Štefan, Vipava)
Število piščali	30

				C	FIS	c°	fis°	c ¹	d ¹	f ¹	
Telo [Körper]		BA-01	Dolžina telesa	Körperlänge	2462,0	1754,0	1269,0	914,0	680,0	615,0	
		BA-02	Širina telesa	Körperbreite	215,0	178,0	141,0	113,8	92,3	87,7	
		BA-03	Globina telesa	Körpertiefe	240,0	196,0	161,0	128,6	103,2	94,7	
		BA-04	Debelina bočne stene	Wandstärke des Seitenbrettes	22,4	21,1	18,8	16,4	15,2	15,1	
		BA-05	Debelina hrbtné stene	Wandstärke des Rückbrettes	23,4	20,5	18,8	16,4	13,9	13,9	
Usta [Labium]	Izrez [Aufschnitt]	CB-07	Višina izreza na sredini	Aufschnitthöhe in der Mitte	55,0	44,0	36,0	28,0	22,0	20,0	
		CB-08	Višina izreza ob robu	Aufschnitthöhe an der Seite	27,0	22,0	18,0	14,0	11,0	10,5	
		CB-09	Širina izreza	Labienbreite	165,0	129,0	101,0	77,6	59,3	55,5	
	Jedro [Kern]	CC-07	Jedrna reža	Kernspalte	1,7	1,6	1,7	1,4	1,1	1,3	
		CC-11	Debelina (višina) jedra	Kerndicke	/	/	/	/	/	/	
Noga [Fuß]		DA-01	Višina noge	Fußlänge	58,0	58,0	58,0	131,0	225,0	225,0	
		DA-02	Nožna odprtina	Fußloch	35,8	30,2	21,3	19,5	18,7	18,9	
Vse mere so v mm, kot jedra je v °. "X" = Piščal nima merjene veličine, " / " = Meritev z obstoječimi metodami ni izvedljiva, "-" = Meritev ni izvedljiva zaradi nedostopa								= "les"			

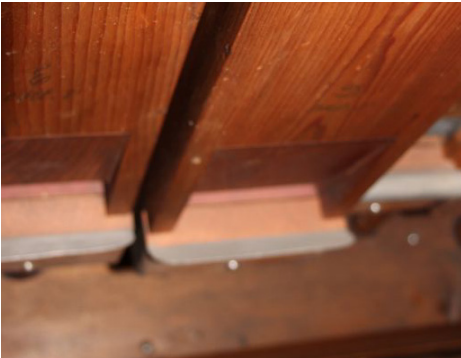
26–Octavbass 8’

Meritve registra opravljene v zgodovinskih orglah Franca Goršiča iz leta 1891, op. 56, uršulinska cerkev v Ljubljani.

- C – d¹ odprta lesena piščal
- C – d¹ uglaševalna plošča
- C – d¹ raven izrez
- C – d¹ stranske brade ni
- C – d¹ kovinski slinček za izgovorjavo

Zaradi večjega obsega klaviature sta bili v Šentvidu pri Stični dodani dve piščali (C – f’).

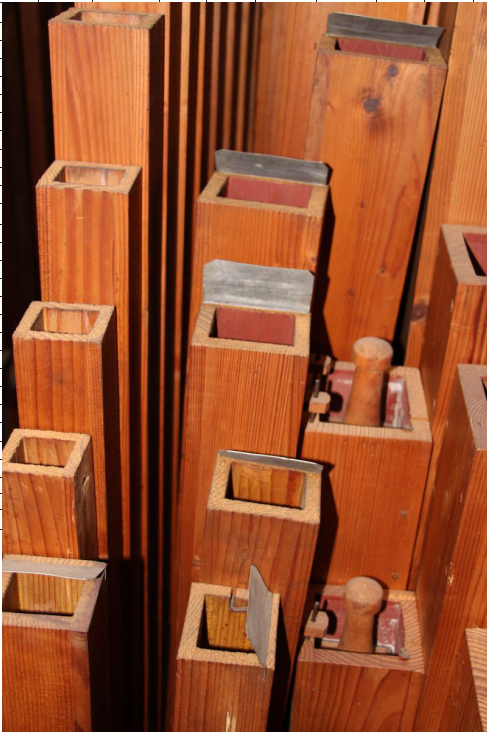
Orglarstvo Močnik je na podlagi zgoraj posredovanih podatkov oddalo naročilo za lesene piščali pri Orglarski delavnici Maribor. Naročilo vključuje podatke v razpredelnici.

LESENE USTNIČNE PIŠČALI

Register : OCTAVBASS 8’

		Širina	Globin a	Predložek A + 2S	Deb. stene	Višina jedra	Dolžina cevi	Skupna dolžina	Izvr. noge		
1	C	125	147	159	17	80	2384	2464	30		
2	Cs	119,4	140,8	153,4	17		2247	2327			
3	D	114,0	135,0	146,0	16		2117	2197			
4	Ds	108,9	129,3	140,9	16		1995	2075			
5	E	104,0	123,9	134,0	15		1881	1961			
6	F	99,3	118,7	129,3	15		1772	1852			
7	Fs	94,9	113,7	122,9	14		1670	1750	26		
8	G	90,6	109,0	118,6	14		1574	1654			
9	Gs	86,5	104,4	112,5	13		1483	1563			
10	A	82,6	100,0	108,6	13		1398	1378			
11	B	78,9	95,9	102,9	12		1317	1397			
12	H	75,4	91,8	99,4	12		1242	1322			
13	c	72	88	94,0	11	70	1170	1240	22		
14	cs	68,8	84,0	90,8	11		1103	1173			
15	d	65,8	80,1	86,8	10,5		1040	1110			
16	ds	62,9	76,4	83,9	10,5		980	1050			
17	e	60,2	72,9	81,2	10,5		924	994			
18	f	57,5	69,5	77,5	10		871	941			
19	fs	55,0	66,3	75,0	10		821	891	18		
20	g	52,6	63,3	72,6	10		774	844			
21	gs	50,3	60,4	69,3	9,5		730	800			
22	a	48,1	57,6	67,1	9,5		688	758			
23	b	45,9	54,9	64,9	9,5		648	718			
24	h	43,9	52,4	61,9	9		611	681	18		
25	c ¹	42	50	60,0	9	60	576	646			
26	cs ¹	40,5	49,0	58,5	9		541	601			
27	d ¹	39,0	48,0	56,0	8,5		508	568			
28	ds ¹	37,6	47,0	54,6	8,5		477	537			
29	e ¹	36,2	46,0	53,2	8,5		448	508			
30	f ¹	34,9	45,1	50,9	8	60	421	481	18		
31	fs ¹										
32	g ¹										
33	gs ¹										
34	a ¹										
35	b ¹										
36	h ¹										
37	c ²										
38	cs ²										
39	d ²										
40	ds ²										
41	e ²										
42	f ²										
43	fs ²										
44	g ²										
45	gs ²										
46	a ²										
47	b ²										
48	h ²										
49	c ³										
50	cs ³										
51	d ³										
52	ds ³										
53	e ³										
54	f ³										
55	fs ³										
56	g ³										
57	gs ³										
58	a ⁴										
59	b ⁴										
60	h ⁴										
61	c ⁴										

Za orgle : ŠENTVID

Piščalje : PEDAL

Menzura : Goršič

Material : smreka

Površina : brušena

Brade : brez stranskih brad

Višina izreza : polkrožni

C – h: sredina 2,6 / ob straneh 4,5

Opombe :

Odprte piščali.

Jedro v zgornjem zunanjem robu poševno zažagano in vstavljena plošča iz cina.

Uglaševalne ekspresije se začnejo 1 notranjo širino od vrha

široke so 1/3 notranje širine

dolge so 1,5 zunanje globine

pokrov je širok 2/3 zunanje širine in dolg 1,5 zunanje širine

Pedal											
Register		Octavbass 8' (F. Goršič, op. 57, 1892, sv. Štefan, Vipava)									
Število piščali		30									
				C	FIS	c°	fis°	c¹	d¹	f¹	
Telo [Körper]		BA-01	Dolžina telesa	Körperlänge	2330,0		1165,0		584,0	531,0	
		BA-02	Širina telesa	Körperbreite	159,0		102,3		64,3	61,0	
		BA-03	Globina telesa	Körpertiefe	181,0		118,2		72,8	69,9	
		BA-04	Debelina bočne stene	Wandstärke des Seitenbrettes	17,0		15,5		11,7	11,2	
		BA-05	Debelina hrbtna stene	Wandstärke des Rückbrettes	17,8		15,2		11,3	11,2	
Usta [Labium]	Izrez [Aufschnitt]	CB-09	Širina izreza	Labienbreite	121,7		70,1		40,3	37,5	
		CB-10	Višina izreza	Aufschnitthöhe	32,3		19,2		12,7	9,8	
	Jedro [Kern]	CC-07	Jedrna reža	Kernspalte	1,3		0,9		0,7	0,8	
		CC-11	Debelina jedra	Kerndicke	74,3		73,4		60,0	57,6	
		Noga [Fuß]			DA-01	Višina noge	Fußlänge	265,0	240,0	59	60
			DA-02	Nožna odprtina	Fußloch	30,9	21,0	13,4	12,4		
Vse mere so v mm, kot jedra je v °. "X" = Piščal nima merjene veličine, " / " = Meritev z obstoječimi metodami ni izvedljiva, "-" = Meritev ni izvedljiva zaradi nedostopa									= "les"		

27–Cello 8'

Opis in meritve registra opravljene v skladišču Orglarstva Močnik, pred obnovo in intonacijo piščali.

- C – d¹ odprta lesena piščal
- C – d¹ ugleševalni izrez
- C – d¹ raven (zunanj) izrez
- C – d¹ stranska brada
- C – d¹ kovinska rolica za izgovorjavo
- C – d¹ lesena trska za izgovorjavo

Zaradi večjega obsega klaviature sta bili v šentvidu pri Stični dodani dve piščali (C – f¹). Izvirne lesene noge so bile ob obnovi zamenjane z novimi lesenimi nogami (hrast) z možnostjo regulacije pretoka zraka.

Pedal												
Register		Cello 8' (F. Goršič, op. 57, 1892, sv. Štefan, Vipava)										
Število piščali		30										
				C	FIS	c°	fis°	c¹	d¹	f¹		
Telo [Körper]		BA-01	Dolžina telesa	Körperlänge	2510,0	1829,0	1327,0	948,0	690,0	623,0		
		BA-02	Širina telesa	Körperbreite	112,0	95,6	79,9	66,6	55,8	51,6		
		BA-03	Globina telesa	Körpertiefe	131,0	108,7	90,0	73,2	62,0	58,9		
		BA-04	Debelina bočne stene	Wandstärke des Seitenbrettes	15,0	14,8	13,3	12,2	11,6	10,5		
		BA-05	Debelina hrbtne stene	Wandstärke des Rückbrettes	16,1	14,3	12,4	10,9	10,0	9,5		
	Uglaševalni izrez [Expression]	BB-01	Višina obroča	Ringhöhe	81,0	73,1	65,0	58,9	49,0	48,6		
		BB-03	Širina uglaševalnega izreza	Expressionsbreite	23,4	21,0	15,7	13,1	11,2	9,5		
		Usta [Labium]	Izrez [Aufschnitt]	CB-09	Širina izreza	Labienbreite	84,0	63,1	53,2	37,5	31,3	28,1
				CB-10	Višina izreza	Aufschnitthöhe	22,5	19,0	14,3	12,7	8,5	8,9
			Jedro [Kern]	CC-07	Jedrna reža	Kernspalte	1,8	1,3	1,5	1,0	1,0	0,7
CC-11	Debelina jedra			Kerndicke	/	/	/	/	/	/		
Noga [Fuß]		DA-01	Višina noge	Fußlänge	136,0	236,0	225,0	226,0	226,0	134,0		
		DA-02	Nožna odprtina	Fußloch	20,1	15,7	13,6	11,4	10,9	9,8		
		Vse mere so v mm, kot jedra je v °. "X" = Piščal nima merjene veličine, "/ " = Meritev z obstoječimi metodami ni izvedljiva, "-" = Meritev ni izvedljiva zaradi nedostopa						= "les"				

Pedal												
Register		Posaune 16' (F. Goršič, op. 56, 1891, Lj - uršulinke)										
Število piščali		30										
Odmevnik [Becher]				C	FIS	c°	fis°	c¹	d¹	f¹		
Udarjajoči jeziček [Aufschlagende Zunge]	EA-07	Višina lesenega odmevnika		Holzbecherhöhe	4440,0	3125,0	2228,0	1513,0	993,0	905,0		
		EA-08	Širina lesenega odmevnika (zgoraj)		Holzbecherbreite (oben)	220,0	190,0	150,0	118,0	92,0	88,0	
			Globina lesenega odmevnika (zgoraj)		Holzbechertiefe (oben)	237,0	190,0	150,0	118,0	92,0	88,0	
		EA-11	Premier lesenega odmevnika (spodaj)		Holzbecherdurchmesser (unten)	20,0	-	-	-	-	-	
	EA-12	Debelina stene lesenega odmevnika (zgoraj)		Holzdurchmesser (oben)	20,0	19,0	16,4	14,7	13,1	12,6		
	Uglaševalni izrez [Expression]	BB-01	Višina obroča		Ringhöhe	330,0	145,0					
		BB-03	Širina uglaševalnega izreza		Expressionsbreite	49,0	41,0					
	Udarjajoči jeziček [Aufschlagende Zunge]	Glava [Kopf]	FA-01	Višina glave		Kopfhöhe	64,4/ 45,0		53,8/ 37,7		45,5/ 32,8	
			FA-02	Premier glave (spodaj)		Kopfdurchmesser (unten)						
			FA-03	Premier glave (na nasedu)		Kopfdurchmesser (am Sitz)						
			FA-04	Višina naseda glave		Kopfsitzhöhe						
			FA-05	Višina stremena glave		Kopfstützhöhe						
FA-06			Globina stremena glave		Kopfstütztiefe							
Zlebiček [Kehle]		FB-01	Dolžina zlebička		Kehlenlänge	185,0		118,0		77,0		
		FB-02	Premier zlebička		Kehldurchmesser	24/ 22		20,3/18,7		16,9/ 15,8		
		FB-03	Debelina stene zlebička		Kehlenwandstärke	2,4		2,2		1,8		
		FB-06	Širina odprtine zlebička		Kehlenbreite der Öffnung	11,0/4,1 x 117		8,3/3,7 x 66,4		6,6/3,9 x 36,2		
		FB-07	Širina ravnega dela zlebička		Kehlenbreite des geraden Teiles	19,0/ 13,0		14,6/ 10,8		11,4/ 9,2		
		FB-08	Dolžina zlebička iz glave		Kehlenlänge aus dem Kopf	155,0		93,0		57,9		
		FB-10	Višina zlebička		Kehenhöhe	22,2		19,0		15,4		
		Jeziček [Zunge]	FC-01	Širina jezička		Zungenbreite	17,8/ 12,7		13,4/ 10,7		10,7/ 8,9	
			FC-02	Dolžina jezička		Zungenlänge	185,0		116,0		76,4	
			FC-03	Debelina jezička		Zungendicke	0,85		0,51		0,35	
Skorenj [Stiefel]			GA-07	Višina lesenega škornja		Holzstiefelhöhe	265,0		225,0		193,0	
		GA-08	Širina lesenega škornja		Holzstiefelbreite	98,0		83,0		66,0		
	Globina lesenega škornja		Holzstiefeltiefe	98,0		83,0		66,0				
			Odprtina lesenega škornja		Holzstiefelloch	ca. 40		ca. 30		ca. 22		
Vse mere so v mm, kot jedra je " ° ". "X" = Piščal nima merjene velikine, " / " = Meritev z obstoječimi metodami ni izvedljiva, "-" = Meritev ni izvedljiv zaradi nedostopa					= "les"		= "kovina"					

Ostali ohranjeni registri Goršičevih orgel iz cerkve sv. Štefana v Vipavi

01 – Dvojna flavta 8' (I. manual)

Opis in meritve registra opravljene v skladišču Orglarstva Močnik. Register ohranjen samo v merjenem obsegu C – G.

- C – G pokrita lesena piščal
- C – G uglaševalni čep
- C – G polkrožen izrez
- C – G stranske brade ni

Manual			I							
Register			Dvojna flavta 8' (F. Goršič, op. 57, 1892, sv. Štefan, Vipava)							
Število piščali			54							
						C	FIS	G		
Telo [Körper]			BA-01	Dolžina telesa	Körperlänge	1278,0	930,0	881,0		
			BA-02	Širina telesa	Körperbreite	125,0	103,0	101,1		
			BA-03	Globina telesa	Körpertiefe	144,0	114,0	112,5		
			BA-04	Debelina bočne stene	Wandstärke des Seitenbrettes	16,7	14,5	15,2		
			BA-05	Debelina hrbtna stene	Wandstärke des Rückbrettes	17,2	16,3	15,7		
Usta [Labium]		Izrez [Aufschnitt]	CB-07	Višina izreza na sredini	Aufschnitthöhe in der Mitte	35,4	26,3	27,0		
			CB-08	Višina izreza ob robu	Aufschnitthöhe an der Seite	18,1	12,3	11,8		
			CB-09	Širina izreza	Labienbreite	88,4	67,7	65,6		
		Jedro [Kern]	CC-07	Jedrna reža	Kernspalte	2,0	1,40	1,3		
			CC-11	Debelina jedra	Kerndicke	/	/	/		
Noga [Fuß]		DA-01	Višina noge	Fußlänge	238,0	240,0	58,0			
		DA-02	Nožna odprtina	Fußloch	22,1	20,2	19,4			
		Vse mere so v mm, kot jedra je v °. "X" = Piščal nima merjene veličine, " / " = Meritev z obstoječimi metodami ni izvedljiva, "-" = Meritev ni izvedljiva zaradi nedostopa								

02–Harmonična flavta 4' (I. manual)

Opis in meritve registra opravljene v skladišču Orglarstva Močnik.

- C – h⁰ odprta kovinska cilindrična piščal
- c¹ – f³ prepihana kovinska cilindrična piščal
- C – f³ uglaševalni izrez
- C – f³ polkrožen izrez

Manual													
Register		Harmonična flavta 4' (F. Goršič, op. 57, 1892, sv. Štefan, Vipava)											
Število piščali		54											
		C	FIS	c ⁰	fis ⁰	h ⁰	c ¹	fis ¹	c ²	fis ²	c ³	e ³	f ³
Telo [Körper]	BA-01	Dolžina telesa	1246,0	878,0	611,0	427,0	313,0	629,0	454,0	318,0	223,0	156,0	123,0
	BA-06	Premier telesa	70,0	61,7	54,5	46,9	42,7	42,2	35,2	28,3	24,6	20,2	18,0
	BA-07	Debelina stene telesa	0,8	0,7	0,7	0,6	0,6	0,7	0,6	0,5	0,5	0,5	0,6
	BA-14	Premier prepihovale luknjice	X	X	X	X	X	1,6	1,7	1,6	1,7	1,7	1,7
	BA-15	Oddaljenost prepihovale luknjice od vrha telesa	X	X	X	X	X	364,0	269,0	190,0	133,0	95,0	75,0
Ugaševalni izrez [Expression]	BB-01	Višina obroča	51,8	59,2	50,9	48,0	44,4	46,9	45,1	32,0	26,8	22,7	23,6
	BB-03	Širina uglaševalnega izreza	19,5	16,9	14,7	13,3	11,9	11,9	10,2	7,6	6,6	5,6	5,5
	CB-07	Višina izreza na sredini	18,3	14,7	11,6	11,1	10,6	9,5	7,5	5,5	3,9	3,8	2,8
	CB-08	Višina izreza ob robu	7,3	6,9	4,8	4,5	5,9	5,5	3,6	2,9	2,4	1,9	2,0
	CB-09	Širina ustnice	52,3	45,1	38,9	33,9	29,6	30,1	23,7	19,8	16,9	14,5	12,6
Jedro [Kern]	CC-07	Jedrna reza	1,2	1,1	1,0	0,9	0,9	0,6	0,7	0,6	0,6	0,4	0,5
	CC-09	Kot jedra	55°	55°	55°	55°	50°	/	/	/	/	/	/
	CC-11	Debelina jedra	4,2	3,8	3,2	3,2	3,3	2,2	2,3	2,2	/	/	/
	DA-01	Višina noge	198,0	196,0	196,0	198,0	198,0	198,0	201,0	201,0	200,0	198,0	198,0
	DA-02	Nožna odprtina	7,6	7,1	5,1	5,9	5,6	4,4	4,1	3,7	4,1	5,5	3,2
Noga [Fuß]													
Vse mere so v mm, kot jedra je v °. "X" = Piščal nima merjene veličine, "/" = Meritev z obstoječimi metodami ni izvedljiva, "-" = Meritev ni izvedljiva zaradi nedostopa													
= "kovina"													

03–Superoktava 2' (I. manual)

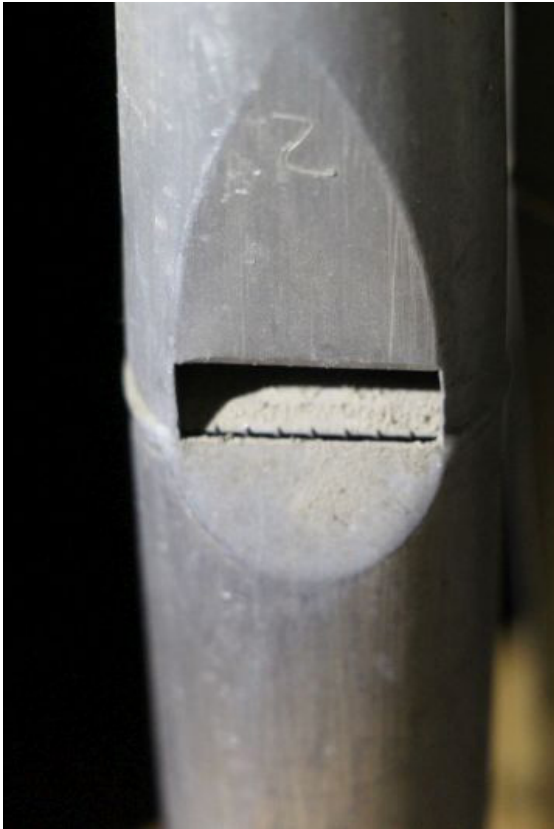
Opis in meritve registra opravljene v skladišču Orglarstva Močnik.

C – f³ odprta kovinska cilindrična piščal (SnPb)

C – ? uglaševalni izrez

C – f³ raven izrez

Manual			I												
Register			Superoktava 2' (F. Goršič, op. 57, 1892, sv. Štefan, Vipava)												
Število piščali			54												
			C	FIS	c ⁰	fis ⁰	c ¹	fis ¹	c ²	fis ²	c ³	f ³			
Telo [Körper]		BA-01	Dolžina telesa	Körperlänge	641,0	438,0	308,0	216,0	152,0	109,0	65,0	41,0	27,0	18,0	
		BA-06	Premier telesa	Körperdurchmesser	51,4	39,2	31,0	24,7	19,7	16,5	13,8	11,6	9,4	7,2	
		BA-07	Debelina stene telesa	Körperwandstärke	0,7	0,6	0,6	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	0,3	0,4	
	Uglaševalni izrez [Expression]	BB-01	Višina obroča	Ringhöhe	46,8	23,9	17,5	14,6	10,4	9,3	X	X	X	X	
		BB-03	Širina uglaševalnega izreza	Expressionsbreite	18,4	16,7	12,7	10,2	8,7	5,4	X	X	X	X	
	Usta [Labium]	Izrez [Aufschnitt]	CB-09	Širina ustnice	Labienbreite	35,8	28,9	22,2	17,2	13,9	11,1	9,0	7,3	6,1	4,7
			CB-10	Višina izreza	Aufschnitthöhe	9,7	10,0	7,3	5,8	4,8	3,0	2,8	2,5	1,8	1,5
Jedro [Kern]		CC-07	Jedrna reža	Kernspalte	0,8	0,6	0,7	0,7	0,6	0,7	0,60	0,55	0,5	/	
		CC-09	Kot jedra	Winkel der Kernfase	55°	55°	/	/	/	/	/	/	/	/	
		CC-11	Debelina jedra	Kerndicke	2,5	2,6	2,2	1,7	1,5	/	/	/	/	/	
Noga [Fuß]		DA-01	Višina noge	Fußlänge	197,0	195,0	195,0	197,0	197,0	196,0	196,0	198,0	198,0	182,0	
		DA-02	Nožna odprtina	Fußloch	4,6	4,1	3,4	2,9	2,8	2,7	2,8	2,3	1,4	1,4	
Vse mere so v mm, kot jedra je v °. "X" = Piščal nima merjene veličine, "/" = Meritev v obstoječimi metodami ni izvedljiva, "-" = Meritev ni izvedljiva zaradi nedostopa															
= "kovina"															

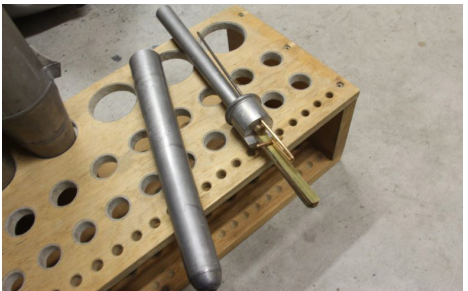

04–Praestant 4’ (I. manual)

Opis in meritve registra opravljene v skladišču Orglarstva Močnik.

- C – f³ odprta kovinska cilindrična piščal (SnPb)
- C – f³ ugleševalni izrez
- C – f³ raven izrez

Manual				II													
Register				Prestant 4' (F. Goršič, op. 57, 1892, sv. Štefan, Vipava)													
Številno piščali				54													
						C	FIS	c°	fis°	c¹	fis¹	c²	fis²	c³	f³		
Telo [Körper]		BA-01	Dolžina telesa	Körperlänge	1287,0	909,0	642,0	451,0	318,0	222,0	157,0	107,0	75,0	57,0			
		BA-06	Premier telesa	Körperdurchmesser	71,7	55,8	44,5	34,8	27,9	22,4	17,8	14,0	11,5	10,1			
		BA-07	Debelina stene telesa	Körperwandstärke	0,8	0,7	0,7	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4			
		Uglaševalni izrez [Expression]	BB-01	Višina obroča	Ringhöhe	71,9	58,6	48,3	32,3	24,9	20,2	17,7	10,7	8,3	6,5		
			BB-03	Širina uglaševalnega izreza	Expressionsbreite	31,2	23,1	16,4	12,9	11,0	8,3	6,8	5,5	4,0	2,6		
Usta [Labium]	Izrez [Aufschnitt]	CB-09	Širina ustnice	Labienbreite	53,1	40,9	33,1	24,8	20,6	16,0	12,2	9,6	8,0	6,6			
		CB-10	Višina izreza	Aufschnitthöhe	15,3	11,5	8,7	7,6	5,8	4,4	3,5	2,7	2,5	2,1			
		Jedro [Kern]	CC-07	Jedrna reža	Kernspalte	1,0	0,8	0,7	0,8	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4		
			CC-09	Kot jedra	Winkel der Kernfase	55°	55°	55°	55°	/	/	/	/	/	/		
			CC-11	Debelina jedra	Kerndicke	4,0	3,7	2,7	2,5	2,0	/	/	/	/	/		
Noga [Fuß]		DA-01	Višina noge	Fußlänge	195,0	199,0	200,0	201,0	201,0	200,0	199,0	202,0	201,0	202,0			
		DA-02	Nožna odprtina	Fußloch	6,3	5,9	4,7	3,6	3,4	2,6	2,3	1,9	2,0	2,1			
Vse mere so v mm, kot jedra je v °. "X" = Piščal nima merjene veličine, "/" = Meritev v obstoječimi metodami ni izvedljiva, "-" = Meritev ni izvedljiva zaradi nedostopa																= "kovina"	

ECCCE ORGANA VM!

